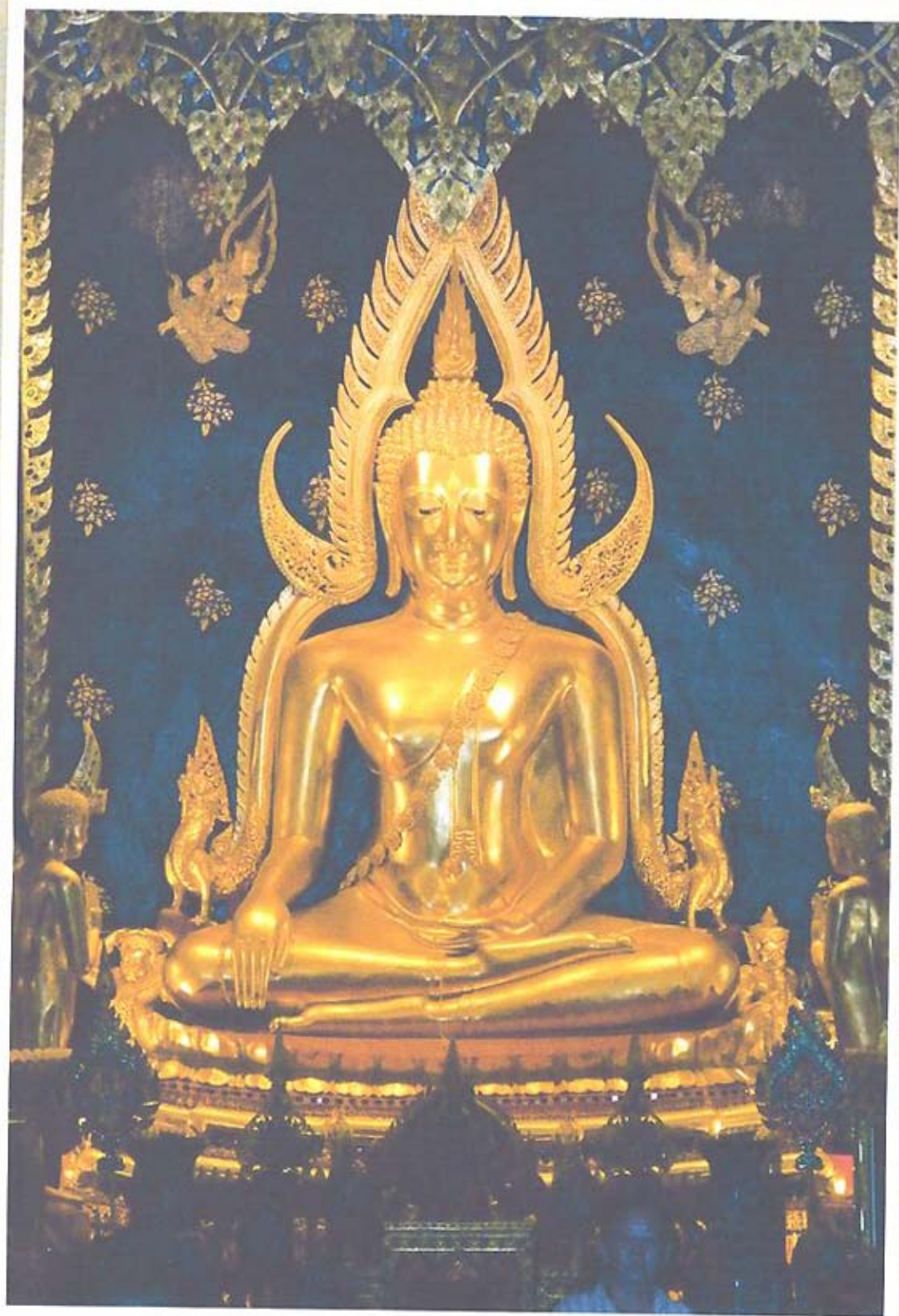

เชิดชูเกียรติ
จำลองเอกทวี นุรณเขตต์

ผลงานเชิดชูเกียรติ
จ.ส.อ.ทวี บุรณเบตต์
เพชรน้ำเอกของวงการช่างศิลป์

จัดพิมพ์โดย

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
ร่วมกับวิทยาลัยครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก
และศูนย์วัฒนธรรมต่าง ๆ ในภาคเหนือตอนล่าง

จัดรูปเล่มโดย สุพจน์ พุกษะวัน

จ.ส.อ.ทวี บุรณเขตต์

ภาพนี้ถ่ายเมื่อ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๒๖ อายุได้ ๕๒ ปี

ครอบครัวของ จ.ส.อ.ทวี บุณยเขตต์

บ้านพักเลขที่ ๒๖/๔๓ ถนนวิสุทธิกษัตริย์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

จ.ส.อ.ทวี บูรณเขตต์กับภรรยาที่หน้าร้านค้าของตนเอง

จ.ส.อ.ทวี บุรณเขตต์ กับ โล่เกียรติยศ

รศ.ดร.มังกร ทองสุขดี กับกรรมการศูนย์วัฒนธรรม
วิทยาลัยครูพิบูลสงครามพิษณุโลก
มอบหนังสือแสดงความยินดีกับ จ.ส.อ.ทวี บุรณเขตต์
ในโอกาสที่รับการคัดเลือกเป็นบุคคลดีเด่นทางวัฒนธรรม

พระบรมรูปพระนเรศวรมหาราช
หน้าหอประชุมค่ายสมเด็จพระนเรศวรมหาราช

อนุสาวรีย์พระนเรศวรมหาราช
ประดิษฐานที่ค่ายสมเด็จพระนเรศวรมหาราช

ภาพวาดฝีมือของ จ.ส.อ.ทวี บุรณเขตต์

พระบรมรูปสมเด็จพระนเรศวรมหาราชภายในโรงพยาบาล
สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

รูปปั้นนายแพทย์เบ็นทูน บุญอิตและภรรยา
ภายในโรงพยาบาลพุทธชินราช

พระประธานวัดชัยนาม อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

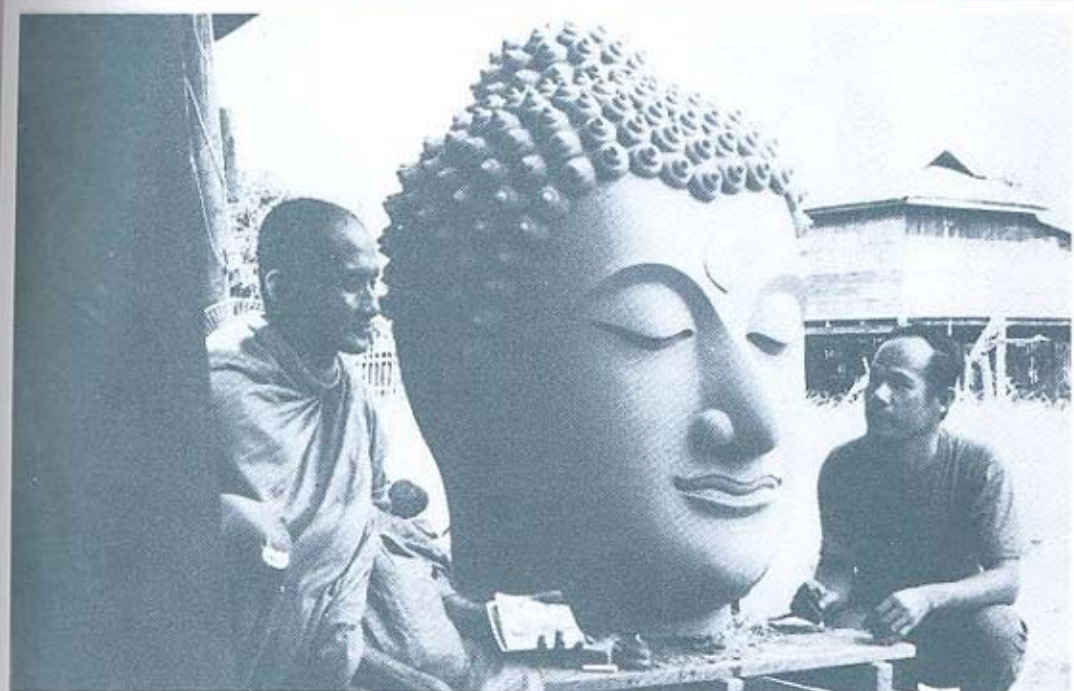
พระประธานวัดปากปาด อำเภอบำเหน็จ จังหวัดอุดรธานี
พ.อ.อุทรา ณ อรุณยา สร้างถวาย

พระพุทธชินราชจำลอง วัดพุทธบูชา
ตำบลบางมด เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร

พระพุทธรูปบุษารุ่นต่างๆที่เป็นฝีมือของ จ.ส.อ.ทวี บุรณเขตต์

ภาพปั้นเศียรพระพุทธรชินราชจำลอง

พลเอกสราญ แพทยกุล ในขณะที่เป็นพลโทแม่ทัพกองทัพภาคที่ ๓
ได้มาเยี่ยมชมโรงงานหล่อพระพุทธรูปของ จ.ส.อ.ทวี นุรณเขตต์

ผู้อำนวยการและอาจารย์วิทยาลัยเทคนิคพิษณุโลก
นำนักเรียนมามอบตัวเพื่อฝึกงานกับ จ.ส.อ.ทวี บุรณเขตต์

นักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคพิษณุโลก
กำลังฝึกงานที่โรงหล่อพระบูรณะไทย

จ.ส.อ.ทวี บุรณเขตต์ เข้าร่วมพิธีไหว้ครูของนักศึกษา
วิทยาลัยเทคนิคพิษณุโลก

นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก
เข้าชมเครื่องปั้นดินเผา
และเครื่องสังคโลกของ จ.ส.อ.ทวี บุรณเขตต์

นักเรียนนักศึกษาจากสถาบันต่างๆ มาศึกษาวิธีการสร้างพระ
ของ จ.ส.อ.ทวี บุรณเขตต์

จ.ส.อ.ทวี มุรณเขตต์ ได้รับเชิญให้เป็นวิทยากรในสถาบันต่างๆ

พิธีมอบทุนการศึกษามูลนิธิ จ.ส.อ.ทวี - พิมพ์ มุรณเขตต์

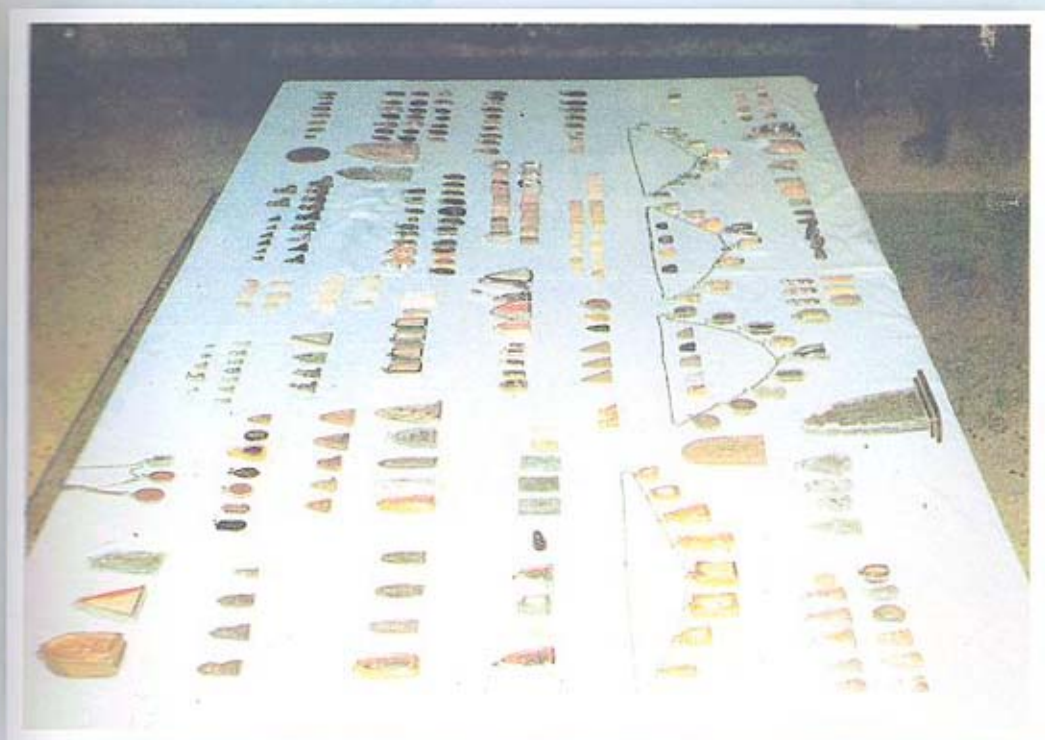
จ.ส.อ.ทวี บุรณเขตต์ มอบโทรทัศน์สี
ให้แก่โรงเรียนพิษณุโลกพิทยาคม

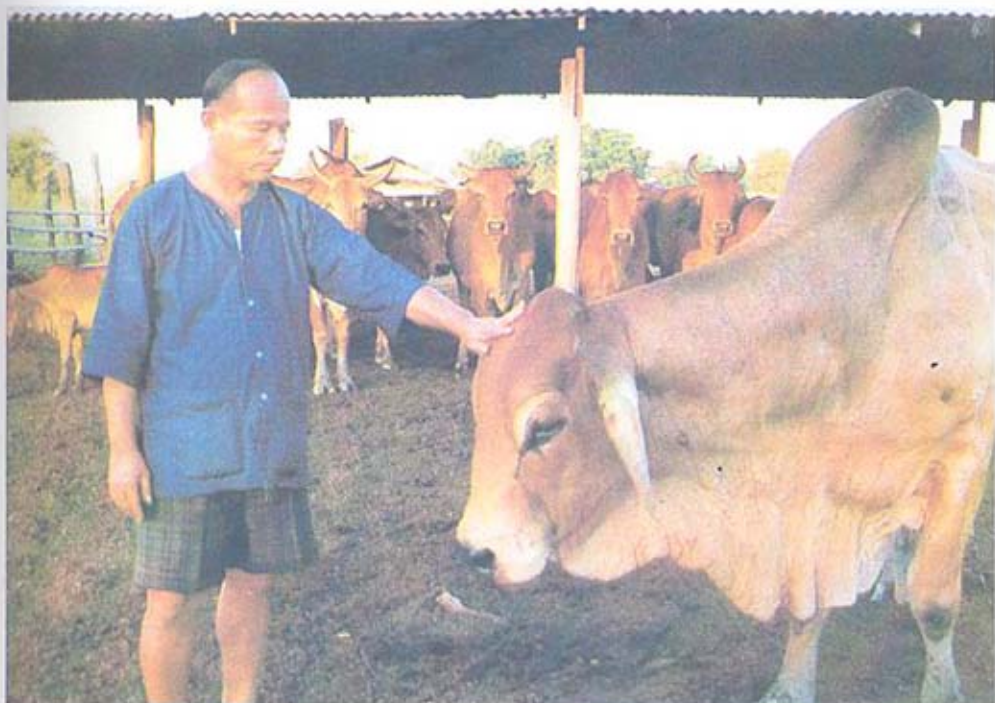

จ.ส.อ.ทวี บุรณเขตต์ มอบทุนการศึกษา
ให้แก่โรงเรียนพิษณุโลกศึกษา

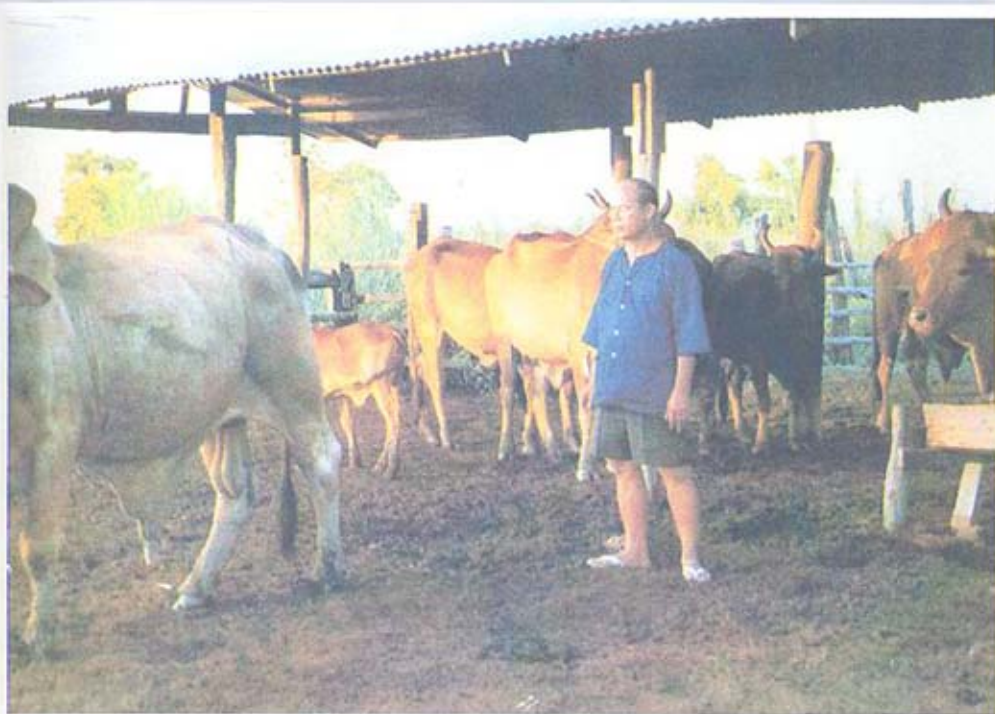

พระเครื่องต่างๆที่ จ.ส.อ.ทวี บุรณเขตต์ สะสมไว้

จ.ส.อ.ทวี บุรณเขตต์ กับพ่อโคแม่โคพันธุ์รามัน สีแดง
จากประเทศออสเตรเลีย

พฤษภาภาสัร	อีกกฤษัรอันปลดปลง
โททนต์เส่งคง	สาคัญหมายในกายมี
นรชาติวางวาย	มลายสิ้นทั้งอินทรีย
สฤตท้าวแต่ชั่วดี	ประดับไวในโลกา

เชิดชูเกียรติคุณ
ของ จ.ส.อ.ทวิ บุรณเขตต์
เพชรน้ำเอกของวงการช่างศิลป์

ที่ พล ๐๐๓๐๑/ ๑๕๓๕๖

ศาลากลางจังหวัดพิษณุโลก

๘ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอแสดงความยินดีต่อการได้รับการยกย่อง เป็นบุคคลดีเด่นทางวัฒนธรรม

เรียน จ.ส.อ. ทวี นุรณเขตต์

ตามที่สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้มอบหมายให้ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดพิษณุโลก วิทยาลัยครูพิษณุโลก พิษณุโลก ร่วมกับศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดต่าง ๆ ในภาคเหนือตอนล่าง ได้ประชุมคัดเลือก เสนอชื่อบุคคลดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมให้ทางสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ พิจารณาคัดเลือกต่อไปนั้น

บัดนี้ปรากฏว่า สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้พิจารณาตัดสินให้ท่าน เป็นบุคคลดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมของภาคเหนือ ซึ่งนับว่าเป็น เกียรติประวัติสำหรับตัวท่านและจังหวัดพิษณุโลก เป็นอย่างยิ่ง ในนามของทางราชการและประชาชนชาวพิษณุโลก จึงใคร่ขอแสดงความยินดีต่อท่านที่ได้สร้าง เกียรติคุณจนได้รับการ เชิดชู เกียรติในครั้งนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายสืบ รอดประเสริฐ)

ผู้ว่าราชการจังหวัดพิษณุโลก

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด

โทร.๒๕๔๐๐๑

อรุณ/พิมพ์

ตรวจ/ร่าง

วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก

อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก พ.ศ. ๖๕๐๐๐

๘ กรกฎาคม ๒๕๒๖

เรื่อง ขอแสดงความยินดีต่อการได้รับยกย่อง เป็นบุคคลดีเด่นทางวัฒนธรรม

เรียน จ.ส.อ. ทวี บุรณเขตต์

เพื่อมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติที่ ศธ ๑๓๐๓/๔๓๔๔

ลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๒๖

ตามที่สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติได้พิจารณาเลือกท่าน เป็นบุคคล

สมควรได้รับการสดุดีเผยแพร่เกียรติคุณ ในฐานะที่เป็นผู้ที่มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม

สำหรับหนังสือที่แนบมาพร้อมนี้

วิทยาลัย ในฐานะศูนย์ดำเนินการวัฒนธรรมจังหวัดพิษณุโลก และศูนย์วัฒนธรรม

ขอแสดงความยินดีในเกียรติคุณที่ท่านได้รับครั้งนี้ เป็นอย่างยิ่ง การเชิดชูเกียรติ

ให้มิใช่เป็นเกียรติประวัตินี้แก่ตัวท่านและครอบครัว เท่านั้น แต่เป็นเกียรติเป็นศักดิ์ศรีตลอดจน

เป็นความภูมิใจของชาวพิษณุโลกอีกส่วนหนึ่งด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

Dr. A. P.

(นายมังกร ทองสุคิต)

อธิการวิทยาลัยครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก

ประธานดำเนินการศูนย์วัฒนธรรม จังหวัดพิษณุโลก

สำนักงานอธิการ

โทร. ๒๕๕๕๕๕

คำสดุดี
ของพลเอกสำราญ แพทยกุล

ข้าพเจ้าเป็นแม่ทัพบกที่ 3 ลง 6 ปี

จ.ส.อ. ทวี มาทละต เป็นแม่ทัพที่ข้าพเจ้ามีความ
เคารพโดยมาก "ในระหว่าง จ.ส.อ. ทวี ๑ เป็นชั้นพลเอก
พระจอมพลแห่งกองทัพเราโดยสมบูรณ์มา

ในโอกาสที่ข้าพเจ้าถูกโอนไปประจำที่พระธรรมนูญ
จำลอง เพื่อไปประจำกรมไปมตร ข้าพเจ้าจึงได้
โดยกับ จ.ส.อ. ทวี ๑ มาที่ชั้น พลเอก จ.ส.อ.
ทวี ๑ จำลองกรมพระธรรมนูญ และตามด้วย
จนกระทั่งได้ไปประจำที่พลเอกกรมพระธรรมนูญ
โดยชั้น ข้าพเจ้าจึงได้ไปประจำกรม จ.ส.อ. ทวี ๑
เป็นชั้นที่มีฝีมือยอดเยี่ยมมา ข้าพเจ้าจึงได้
จดจำ จ.ส.อ. ทวี ๑ เป็นชั้นพลเอกพระธรรมนูญ
จำลองโดยชั้น พลเอก ตามมาภายหลังได้ไปประจำ
พระธรรมนูญจำลองอีกหลายครั้ง และภายหลังที่จะ
มีฝีมือโดยสมบูรณ์ จ.ส.อ. ทวี ๑ พลเอก

จ.ส.อ. ทวี ๑ เป็นคนเรียบง่าย พอสบ
มีความซื่อสัตย์ และมีความตั้งใจ ในการทำงาน
อย่างจริงจัง จึงมีผลให้ จ.ส.อ. ทวี ๑ ได้รับ
การยกย่อง เป็นบุคคลที่เด่นทางใจมาจนกระทั่ง
เหนือ ในฐานะที่ชั้นพลเอก จากงานที่ขาด
กรรมกรของกรมพระธรรมนูญ นั้นว่า เป็นเกียรติ
ประเสริฐ แก่ครอบครัว และสังคม และยังมีผล
แก่บุคคลอื่น ๆ ที่ไม่

ในโอกาสนี้ ข้าพเจ้ารู้สึกดีใจและยินดี
ด้วยเป็นอย่างยิ่ง พร้อมที่จะขออำนาจพระ
จ.ส.อ. ทวี ๑ เป็นชั้นพลเอกมาช่วยด้วย

พล.อ. น. ธรรมานะ

คำกล่าว

เลขาธิการคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

นับเป็นอีกวาระหนึ่ง ที่สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้จัดพิมพ์หนังสือเชิดชูเกียรติคุณผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมตาม โครงการเผยแพร่เกียรติคุณผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ซึ่งได้จัดเป็นการประจำปีมา เพราะได้พิจารณาเห็นว่าในสังคมปัจจุบันยังมีบุคคลเป็นจำนวนไม่น้อยที่ประกอบคุณงามความดีด้วยการเสียสละทั้งกำลังกาย กำลังใจ กำลังสติปัญญาและทุนทรัพย์เพื่อจรรโลงสร้างสรรค์วัฒนธรรมของชาติ ท่านเหล่านี้อาจปราศจากผู้เหลียวแล อาจไม่มีผู้มองเห็นความสำคัญ และอาจขาดการให้การสนับสนุนเผยแพร่ผลงาน จึงเปรียบเสมือนผู้ที่ทำงานแบบ “ปิดทองหลังพระ” มาโดยตลอด สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ในฐานะเป็นผู้คงรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมอันดีงาม และทำหน้าที่ประสานงานด้านวัฒนธรรมของชาติ จึงไม่อาจจะละเลยต่อคุณงามความดีของท่านเหล่านี้ได้ ท่านควรจะได้รับการยกย่องสรรเสริญ และได้รับการประชาสัมพันธ์ผลงานให้ปรากฏเป็นที่แพร่หลายแก่คนทั่วไป ทั้งนี้มิใช่เพื่อเป็นเกียรติหรือกำลังใจแก่ท่านผู้ประกอบคุณงามความดีเท่านั้น แต่หากเพื่อเป็นเยี่ยงอย่างแก่นุชนที่จะได้แสดงความกตเวทิต่อปวงชนียบุคคลอีกส่วนหนึ่งด้วย

สำหรับปีนี้ บุคคลที่ได้รับเกียรติคุณสมค่าแก่การยกย่องเชิดชูเกียรติคุณตาม โครงการดังกล่าวของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ สำหรับในเขตภาคเหนือตอนล่างได้แก่ จ.ส.อ.ทวี บุรณเขตต์ ซึ่งเป็นผู้มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ได้ในการสร้างสรรค์และสืบทอดวัฒนธรรมไทยด้านช่างศิลป์มาโดยลำดับจนปรากฏเป็นที่ชื่นชมกล่าวขวัญกันในทุกวงการ โดยเฉพาะชาวจังหวัดพิษณุโลก จ.ส.อ.ทวี บุรณเขตต์ เป็นผู้หนึ่งที่ได้รับและเรียนรู้วัฒนธรรมด้วยความสนใจมาแต่เยาว์วัย เป็นผู้ที่ได้สะสมความรู้ทางวัฒนธรรมด้านช่างศิลป์ด้วยการลงมือสัมผัสหรือทดลองทำด้วยตนเอง จนเกิดความชำนาญอย่างชนิดอาจไม่มีผู้ใดเทียบ แม้ภายหลังฐานะของ จ.ส.อ.ทวี บุรณเขตต์ จะเปลี่ยนไปสู่ความมั่นคงก็ตาม แต่ก็หาได้เปลี่ยนสภาพจิตใจความเป็นอยู่แต่เดิมของคนไม่ จริยวัตรที่เพียบพร้อมไปด้วยคุณธรรมและจริยธรรมที่มีอยู่ในตัว จ.ส.อ.ทวี บุรณเขตต์ อย่างไม่เปลี่ยนแปลงสมกับที่กล่าวกันว่า รากฐานของวัฒนธรรมไทยนั้นเกิดจากบ้ำหลอมของสภาพเรียบร้อย ความสำรวม และความสงบเสงี่ยมอย่างแท้จริง นี่แหละเป็นองค์คุณวิเศษที่ช่วยให้ จ.ส.อ.ทวี บุรณเขตต์ ได้ทำงานวัฒนธรรมด้านช่างศิลป์จนเป็นผลดีเด่นมาตราบนานเท่านานนี้

โดยเหตุที่กล่าวมาแล้ว สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ร่วมกับจังหวัดพิษณุโลก ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดพิษณุโลก วิทยาลัยครูพิษณุโลกสงคราม จึงเห็นเป็นการสมควรอย่างยิ่งที่จะร่วมกันจัดงาน เชิดชูเกียรติ จ.ส.อ.ทวี บุณยเขตต์ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่หน่วยราชการสถานศึกษาต่างๆ ที่ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือร่วมแรงร่วมใจกันจัดงานครั้งนี้ขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดพิษณุโลก วิทยาลัยครูพิษณุโลกสงคราม ตลอดจนศูนย์วัฒนธรรมต่างๆ ในภาคเหนือที่ได้จัดทำต้นฉบับหนังสือเล่มนี้อย่างรีบเร่ง และในทำนองเดียวกันการจัดพิมพ์หนังสือเล่มนี้ก็ดำเนินไปอย่างถูกต้องทุกเช่นกัน เพื่อให้เสร็จทันวันเชิดชูเกียรติ หากจะมีสิ่งใดขาดตกบกพร่องไปบ้าง ก็หวังว่าคงจะได้อภัยจากท่านผู้อ่านบ้างตามสมควร

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ หวังว่าหนังสือเล่มนี้คงจะช่วยให้ท่านผู้อ่านตระหนักถึงความสำคัญของวัฒนธรรมไทย ที่จำเป็นจะต้องมีอยู่ในตัวคนไทยทุกคน เพราะวัฒนธรรมนั้นเป็นเครื่องแสดงออกถึงเอกลักษณ์ ศักดิ์ศรี และความมั่นคงของชาติ ดังนั้น การสร้างเกียรติประวัติอันดีงามที่เป็นประโยชน์แก่สังคมและประเทศชาติ จึงเป็นสิ่งที่สังคมในชาติกำลังแสวงหาและต้องการให้เกิดขึ้นบนพื้นแผ่นดินไทยให้มากที่สุด

(นายสมชัย จูฑติปริชา)

เลขาธิการคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

สัมมนาเทียกถาแต่ จ.ส.อ.ทวิ บูรณเขตต์

เนื่องในโอกาสอันเป็นมงคลแห่งชีวิตเกี่ยวกับการประกอบอาชีพของ จ.ส.อ.ทวิ บูรณเขตต์ ซึ่งผลแห่งการกระทำที่ตนเองได้พยายามสร้างสรรค์มาได้ประจักษ์แก่บุคคลทั่วไปทุกวงการ ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีว่าเป็นผู้มีฝีมือในการปั้นหล่อรูปจำลองพระพุทธรูปราช งานประติมากรรมส่วนนี้ต้องเกี่ยวข้องกับวัดพระศรีรัตนมหาธาตุอยู่เสมอ เพราะพระพุทธรูปราชประดิษฐานอยู่ ณ วัดนี้ เมื่อมีพิธีกรรมเกี่ยวกับการสร้างพระพุทธรูปราช หรือรูปจำลองทุกครั้ง อาตมา มักจะต้องเกี่ยวข้องอยู่เสมอ ความสามารถในประติมากรรมนี้ เนื่องมาจากการถ่ายทอดมาจากบิดา ประกอบกับพรสวรรค์ของจำเริญเอง และประการสำคัญที่มีจิตใจบริสุทธิ์ มีคุณธรรม จึงถ่ายทอดจากความนึกคิดออกมาเป็นศิลปะที่สวยงาม ในด้านส่วนตัวจำเริญ บูรณเขตต์ รู้จักคุ้นเคยกันดี นับว่าเป็นชาวพุทธที่ดี ให้ความช่วยเหลือกิจการพระศาสนาที่ขอความช่วยเหลือไปทุกครั้ง คุณธรรมที่เป็นจุดเด่นที่ประจักษ์แก่ผู้ร่วมงานคือ ความซื่อสัตย์ บุคคลที่ร่วมงานกับจำเริญแล้วจะรู้ว่าจำเริญรักษาดีจะอย่างไร วัดอุณงคพิเศษต่างๆที่จำเริญสร้างมาจะไม่มียกเหนื่อจากคณะกรรมการกำหนดไว้ จำเริญบอกว่าได้ดีมาเพราะบารมีหลวงพ่พระพุทธรูปราช จึงถือความจริงใจเป็นที่ตั้ง ในด้านส่วนตัวจำเริญไม่เป็นนักดื่ม ไม่ชอบการพนัน การแต่งกายจะรักษาวัฒนธรรมประเพณีของไทยไว้ ซึ่งจำเริญเคยพูดว่าจะได้เป็นตัวอย่างแก่ลูก หลานต่อไป เป็นบุคคลไม่ฟุ้งเฟ้อ ค้ำรงชีวิตอย่างง่าย ๆ

ในวาระอันเป็นมงคลแก่ชีวิตที่ จ.ส.อ.ทวิ ได้รับคัดเลือกจากคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้เป็นบุคคลดีเด่นครั้งนี้ คณะสงฆ์จังหวัดพิษณุโลก ขอนุนุ โมนาเถียรคิอุณของ จ.ส.อ.ทวิ บูรณเขตต์ ในครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง

พระราชนันรังสี

เจ้าอาวาสวัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร

เจ้าคณะจังหวัดพิษณุโลก

12 กรกฎาคม 2526

คำแสดงความยินดีของผู้ว่าราชการจังหวัดพิษณุโลก	
คำแสดงความยินดีของประธานดำเนินการศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดพิษณุโลก	
คำสดุดีของพลเอกสำราญ แพทยกุล องคมนตรี	
คำกล่าวของเลขาธิการคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ	
สัมภาษณ์เอกอัครราชทูต จ.ส.อ.ทวี บุรณเขตต์	เจ้าคณะจังหวัดพิษณุโลก
จำพวกที่สมัครใจ	พลเอกสีมา ปาณิกบุตร
คำนิยมของศาสตราจารย์ ดร.พนัส หันนากินทร์	
ชีวประวัติ จ.ส.อ.ทวี บุรณเขตต์	
บันทึกเสี้ยวหนึ่งของชีวิต	จ.ส.อ.ทวี บุรณเขตต์
คำรณการสร้างพระพุทธรูป	เทพย์ สาริกบุตร
วิธีการสร้างพระพุทธรูปโดยย่อ	จ.ส.อ.ทวี บุรณเขตต์
มูลนิธิ จ.ส.อ.ทวี – พิมพ์ บุรณเขตต์	
บันทึกสดุดีจากสื่อมวลชน	
ชีวิตนี้ยังมีหวัง	หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ
อุทธาบันทึกลับ	หนังสือพิมพ์เดลินิวส์
บันทึกไว้ในบ้านเมือง	หนังสือพิมพ์บ้านเมือง
คนเดินดินผู้องอาจ	หนังสือพิมพ์เพื่อนเดินทาง

“จำทวี” ที่ผมรู้จัก

พลเอกสีมา ปาณิกบุตร อดีตผู้ช่วยผู้บัญชาการกองทัพบก

เมื่อผมสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนเสนาธิการทหารบก เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๖ ยังมีศเป็นร้อยเอก ได้รับคำสั่งจากกองทัพบกให้มารับราชการในตำแหน่งฝ่ายเสนาธิการกองทัพบกที่ ๓ พินัญโลก ผมได้รับการบรรจุอยู่ในกองยุทธการ ซึ่งกองนี้ผมได้พบ สิบตรีทวี บุรณเขตต์ ทำหน้าที่เป็นช่างเขียนอยู่ สิบตรีทวีฯ เป็นคนพูดน้อย ทำงานในหน้าที่และงานที่ผู้บังคับบัญชามอบให้อย่างตั้งใจออกตั้งใจ เป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์ต่องานที่ตนทำ หน้าที่ช่างเขียนของกองยุทธการนั้น มีหน้าที่ทำแผนบริวารประกอบแผนที่ต่างๆ ซึ่งต้องเขียนด้วยมือ การทำแผน CHART ต่าง ๆ ประกอบคำอธิบายในการบรรยายสรุปต่าง ๆ หลังจากที่ได้ร่วมงานและสนิทสนมกันแล้วผมจึงทราบว่า สิบตรีทวีฯ เป็นบุตรครูทิว ศิลปินมือเอกคนหนึ่งในภาคเหนือ สิบตรีทวีฯจึงเขียนคำบรรยายและภาพต่างๆ ได้สวยงามเรียบร้อยเป็นที่พอใจของผู้บังคับบัญชาทุกคน เมื่อพล.ท.ประพันธ์ กุลพิจิตร (ยศขณะนั้น) มาเป็นแม่ทัพ ได้สร้างหอประชุมขึ้น มีความประสงค์ที่จะเขียนภาพสมเด็จพระนเรศวรมหาราชชนช้างกับพระมหาอุปราชาติดกับผนังของหอประชุม ได้มอบให้สิบตรีทวีฯ ทดลองเขียนดูเพราะว่ากองทัพบกไม่มีงบประมาณที่จะจ้างช่างเขียนมาเขียน เมื่อมาวาดเค้าโครง ท่านแม่ทัพซึ่งหมั่นมาดูเสมอ ก็พอใจเป็นอันมาก เพราะไม่คิดว่า สิบตรีทวีฯ จะเขียนได้ดีถึงเพียงนั้น

การเริ่มต้นการเป็นช่างหล่อของ สิบตรีทวีฯ นั้น เมื่อ พล.ท.ประพันธ์ กุลพิจิตร แม่ทัพภาคที่ ๓ ต้องการสร้างพระราชนุสาวรีย์วีรภักดิ์ศรี สมเด็จพระนเรศวรมหาราช เพื่อประดิษฐานไว้ในค่าย พิจารณาเห็นว่า สิบตรีทวีฯมีพื้นฐานทางอยู่ จึงคิดจะให้สิบตรีทวีฯเป็นผู้ปั้นและหล่อ แต่สิบตรีทวีฯ บอกว่ายังไม่มีความชำนาญทางช่างหล่อ ประกอบกับทางกองทัพบกไม่มีงบประมาณพอที่จะจ้างช่างหล่อมาดำเนินการได้ จึงได้ติดต่อกับกรมศิลปากรส่ง สิบตรีทวีฯ ไปรับการฝึกอบรมช่างหล่อที่กรมศิลปากร ผมจำไม่ได้ว่าเป็นระยะ ๓ เดือนหรือ ๖ เดือน สิบตรีทวีฯก็กลับมาลงมือปั้นพระราชนุสาวรีย์สมเด็จพระนเรศวรมหาราชทันที การปั้นรูปครั้งแรกปั้นด้วยดินเหนียวผมก็ได้ไปเฝ้าดูการปั้นของสิบตรีทวีฯอยู่เสมอ เพราะโรงงานปั้นของสิบตรีทวีฯก็อยู่ในโรงสังกะสีที่เก็บรถจักรยานข้างห้องทำงานนั่นเอง สิบตรีทวีฯจะมักเข็นปั้นหุ่นดินเหนียวตั้งแต่เช้าจนค่ำทุกวัน เพราะเป็นงานชิ้นแรกเกรงว่าจะทำได้ไม่ดีสมใจผู้บังคับบัญชา ท่านแม่ทัพประพันธ์ฯก็หมั่นเดินมาดูเสมอ ปั้นหุ่นดินเหนียวจนเสร็จ ท่านแม่ทัพประพันธ์ฯ ก็พอใจเป็นอันมาก ได้กำหนดการเททองหล่อพระรูปขึ้น มีประชาชนมาบริจาโลหะที่เป็นภาชนะของใช้แต่โบราณเป็นอันมาก งานเททองพระราชนุสาวรีย์ผ่านไปด้วยดี งานปั้นชิ้นแรกของสิบตรีทวีฯก็ทำงานใหญ่เลขที่เดียว ท่านแม่ทัพประพันธ์ฯพอใจเป็นอันมาก สิบตรีทวีฯจึงได้บำเหน็จประจำปี ๒ ขั้น ค่อยๆกันมาหลายครั้ง จนมีศเป็น จำสิบเอก

ต่อมาในสมัย พล.ท.สำราญ แพทยกุล เป็นแม่ทัพภาคที่ ๓ (ท่านพลเอกสำราญ แพทยกุล องคมนตรีในปัจจุบัน) คำระหางเงินเป็นกองทุนช่วยเหลือทหาร ตำรวจอาสาสมัครและครอบครัวที่เสียชีวิตหรือทุพพลภาพ อันเนื่องมาจากการปฏิบัติการปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ จึงตกลงจะสร้างพระพุทธรชินราชจำลอง โดยขอพระราชทานพระนามภิไธยย่อ “ภปร” ประดิษฐานที่ฐานพระพุทธรูปด้วย ได้มอบหมายให้ จำทวีฯ เป็นผู้สร้าง การสร้างครั้งนี้มีจำนวนจำกัด เมื่อสร้างเสร็จเป็นพระพุทธรชินราชจำลองที่มีความสวยงามมาก มีความละเอียดและคล้ายกับพระพุทธรชินราชองค์หนึ่งในพระวิหารวัดพระศรีรัตนมหาธาตุ (วัดใหญ่) มากที่สุด จึงเป็นที่กล่าวขานกันไปทั่วประเทศไทย มีผู้มีจิตศรัทธา

ต้องการพระพุทธรูปชุดนี้มากเกินไปจนเกินจำนวนที่จำกัดไว้ จึงมีการบูชาต่อกันไปมาก เพราะผู้ต้องการไปไว้บูชาได้ประเมินราคาให้มากกว่าราคาเดิมหลายเท่า จำทวี่จึงมีชื่อเสียงมาก นับเป็นฝีมือชั้นเยี่ยมคนหนึ่งในประเทศไทย งานสร้างพระพุทธรูปครั้งนี้ได้มองเห็นธาตุแท้ในดวงใจของจำทวี่ ว่าเป็นคนมักน้อยซื่อสัตย์ สุจริต รักษาชื่อเสียง รักษาฝีมือของตนไว้เพียงใด ถ้าจำทวี่สร้างพระพุทธรูปชุดนี้เพิ่มขึ้นตามความต้องการของคนอีกจำนวนมากใครจะไปทราบได้แต่จำทวี่ไม่ทำ ผลความดีของจำทวี่จึงส่งผลให้ตนเองเป็นที่ไว้วางใจแก่ผู้มาว่าจ้างสร้างพระพุทธรูปต่อมา

จำทวี่ จากสภาพเดิมอยู่ในครอบครัวที่ยากจน ปัจจุบันอยู่ในฐานะที่ช่วยตัวเองและครอบครัวได้เป็นอย่างดี ในฐานะที่เคยยากจนมาก่อน จำทวี่เมื่อมีฐานะดีขึ้น มิได้ลืมตัว ลืมความยากจนที่เคยประสบมาก่อน ได้ช่วยเหลือเจือจานแก่นักเรียนยากจนและบริจาคเงินเพื่อการกุศลเป็นอันมากและตนเองก็ได้ปฏิบัติตนพึงเพื่อ หรือใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่ายแต่ประการใด คงปฏิบัติตนและแต่งกายเหมือนเดิมคือสวมเสื้อม่อฮ่อม นับเป็นบุคคลที่เป็นตัวอย่างที่ดี พึงยึดถือและปฏิบัติตาม

บัดนี้สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้ลงมติคัดเลือก จำสิบเอกทวิ บุรณเขตต์ เป็นผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสาขาช่างฝีมือ นับว่าเป็นการสมควรเหมาะสมและเป็นเกียรติอย่างยิ่งแก่ จำสิบเอกทวิ บุรณเขตต์ และครอบครัว ตลอดจนวงศ์ตระกูล บุรณเขตต์ ขออวยพรให้ จำสิบเอกทวิ บุรณเขตต์ ที่ผมรู้จัก ประสบแต่ความสุข ความเจริญ ปราศจากทุกข์ ปราศจากโรค ปราศจากภัยพิบัติทั้งมวล ทำหน้าที่และรักษาฝีมือในช่างช่างฝีมือ (ช่างหล่อพระพุทธรูป) ชั้นหนึ่งของประเทศไทยไว้ชั่วกาลนาน

พลเอก

(สีมา ปาณิกบุตร)

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิชญโลก

วิทยาเขตภาคเหนือ พิษณุโลก โทร. 258921

คำนิยาม

ข้าพเจ้ารู้สึกเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ได้มีโอกาสเขียนคำนิยาม จ.ศ.อ.ทวี บุรณเขตต์ ซึ่งได้รับการคัดเลือกให้เป็นบุคคลดีเด่นทางวัฒนธรรมภาคเหนือลงในหนังสือเล่มนี้

ข้าพเจ้ารู้จักชื่อ “จำทวี” จาก พล.ท.ตำรวจ แพทย์กุล (แม่ทัพกองทัพบกที่ ๑ (ยศและตำแหน่งเดิม) ปัจจุบันคือ พล.อ. ตำรวจ แพทย์กุล องคมนตรี) ที่ได้สรรเสริญว่า “คุณจำ” มีฝีมือยอดเยี่ยมทางด้านประติมากรรม สามารถจำลองปืนรูปพระพุทธรชินราชได้อย่าง สมบูรณ์ที่สุด หากใครจะมีฝีมือเสมอเหมือนไม่ได้

แต่สิ่งที่ประทับใจข้าพเจ้ามากที่สุด นอกเหนือไปจากความสามารถทางด้านประติมากรรมก็คือความคิดอันกว้างไกล ความเป็น
ผู้อยู่ในจริยธรรม ความนอบน้อมถ่อมตน การทำความดีเพื่อความดี อันถือได้ว่าเป็นคุณธรรมอันสูงยิ่งแห่งความเป็นมนุษย์

คุณจำสร้างฐานะทางเศรษฐกิจของตนเองขึ้นได้อย่างมั่นคง โดยไม่ได้สร้างความเดือดร้อนให้ใคร แต่คุณจำไม่เคยทะเลาะงัดคน
ตรงข้าม คุณจำยังอบรมสั่งสอนลูกทุกคนยึดมั่นในความซื่อสัตย์ซื่อสัตย์ ไม่หึงเพื่อ ทำงานสุจริตโดยไม่เลือกงาน น้อยนักที่บุคคลที่มีฐานะ
เช่นนี้จะสามารถอบรมสั่งสอนลูกให้ทำได้เช่นนี้ คุณจำเป็นครูชั้นเลิศที่มีความคิดกว้างไกลให้การศึกษาลูกในทางที่ถูกต้องแก่ลูกทุกคน

คุณจำสนับสนุนและเห็นคุณค่าของการศึกษาว่าจะเป็นเครื่องช่วยให้มวลมนุษยชาติได้เจริญก้าวหน้าขึ้น จึงไม่ใช้ของแปลกประหลาดแต่อย่างใดที่ได้ทราบว่าคุณ เป็นบุคคลคนหนึ่งที่ยินยอมเงินเพื่อการศึกษาไม่ว่าระดับใดก็ตาม

คุณจำเห็นคุณค่าทางวัฒนธรรมแห่งความเป็นไทย เมื่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พินิจ โลก พยายามรวบรวม โบราณวัตถุ เพื่อการศึกษาของนิสิต และเพื่อสร้างไว้ซึ่งวัฒนธรรมและศิลปกรรมของไทยที่สืบทอดกันมาหลายชั่วคน คุณจำก็เป็นผู้หนึ่งที่เป็นกำลังสำคัญที่ช่วยเหลือ ส่งเสริมด้วยประการต่าง ๆ ให้ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ศิลปกรรมบางชิ้นที่คุณจำอุทิศให้แก่มหาวิทยาลัยนั้นเป็นสิ่งที่มหาวิทยาลัยจะ ไม่สามารถหามาได้ถ้าปราศจากความเข้าใจและความเต็มใจของคุณจำที่จะช่วยส่งเสริมให้นิสิตและบุคคลทั่วไปได้เข้าใจซาบซึ้งและภูมิใจในความเป็นมาของชนชาติไทย

ในด้านคุณสมบัติส่วนตัว คุณเจ้าคือผู้นำอันน้อมต่อชนทุกชั้น คำว่าหยิ่งผองจะไม่มีโอกาสใช้กับคุณเจ้าได้เลย ความซื่อสัตย์ สุจริต ความขยันหมั่นเพียร ความกตัญญูแก่เวทิต่อชาติบ้านเมืองและผู้มีพระคุณ และความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อคนทั่วไป เป็นคุณสมบัติที่ทั้งประจักษ์ คุณเจ้าทำความดีมานานปีโดยไม่หวังผลตอบแทน คุณเจ้าทำความดีเพื่อความดีโดยแท้

นำภูมิใจอย่างอื่นที่คุณจำได้รับเลือกให้เป็นบุคคลดีเด่นทางวัฒนธรรมภาคเหนือ เป็นการเลือกบุคคลที่เทียบพร้อมด้วยคุณความดีอย่างถูกต้อง

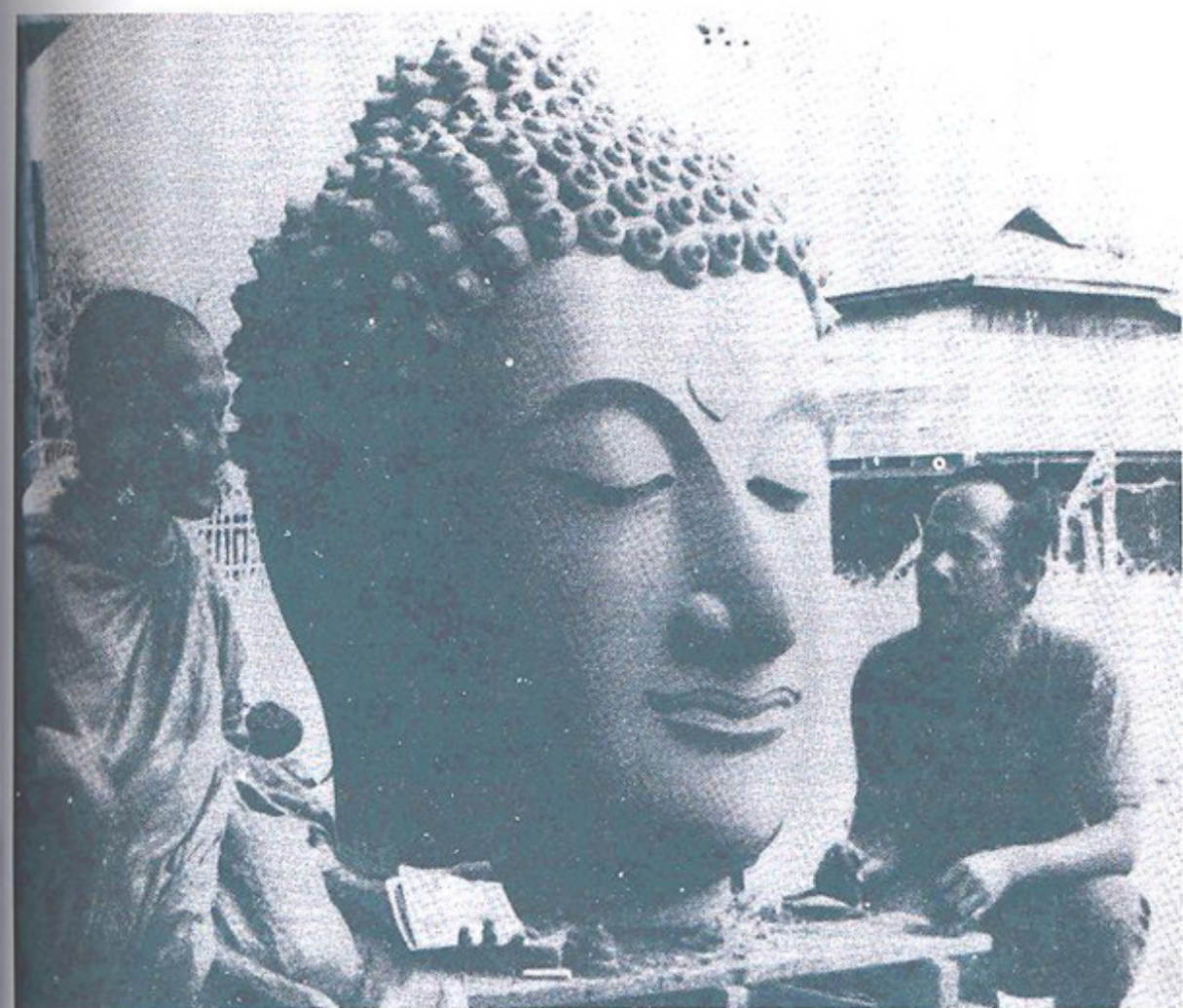
คุณจำเป็นบุคคลที่ข้าพเจ้ามั่นใจว่า เราจะให้ท่านได้ด้วยความเคารพอย่างจริงใจและด้วยความสนใจอย่างยิ่ง

2

(ศาสตราจารย์ ดร.พนัส หันนาคินทร์)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิชญ์ โลก

ชีวประวัติ
ของ จ.ส.อ.ทวี บุรณเขตต์
เพชรน้ำเอกแห่งวงการช่างศิลป์

ชีวประวัติ จ.ส.อ.ทวี บุรณเขตต์

ประวัติชีวิต

เจ้าสิบเอกทวี บุรณเขตต์ เกิดเมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๗๕ ซึ่งเป็นปีที่เปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชมาเป็นระบอบประชาธิปไตย เป็นบุตรคนที่สองของ นายบุญทิว นางชวน บุรณเขตต์ เกิดที่บ้านคลองเตาไหหรือชีปะขาวหายหรือบ้านตาปะขาวหาย ตำบลหัวรอ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก เชื้อชาติไทย สัญชาติไทยปัจจุบัน (พ.ศ. ๒๕๒๖) อายุ ๕๒ ปี มีพี่ ๑ คนและน้อง ๑๐ คน คือ

๑.นายอุดม บุรณเขตต์ (พี่) เศรษฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปัจจุบันมีอาชีพทำงานธนาคารทหารไทย

๒.นายอนันต์ บุรณเขตต์ ประกาศนียบัตร โรงเรียนอัสสัมชัญนครหลวง อดีตพนักงานเรดาร์เรือรบหลวงไผ่เรือรบหลวงทยานชล ปัจจุบันทำงานที่การป่าไม้และเหมืองแร่ องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก

๓.นางสุนันท์ บุรณเขตต์ ปริญญาตรีโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร อดีตอาจารย์วิทยาลัยวิชาการศึกษาบางแสน ปัจจุบันอยู่กับสามีชาวฝรั่งเศสชื่อนายเรโก เกส อุปทูตฝรั่งเศส ประจำประเทศบราซิล

๔.นางวนิดา บุรณเขตต์ ม.๖ จากโรงเรียนสาธิตบำเพ็ญบุญ วิทยาลัยวิชาการศึกษาบางแสน ปัจจุบันติดตามสามีร็อนนอร์เบิร์ต โทท ไปอยู่ที่มินิโซต้า ประเทศสหรัฐอเมริกา

๕.นายอำนาจ บุรณเขตต์ ม.๖ จากโรงเรียนบำรุงราษฎร์ พิษณุโลก ปัจจุบันประกอบอาชีพช่างศิลป์และค้าขาย

๖.นางสาวจิตรา บุรณเขตต์ ประกาศนียบัตรจากโรงเรียนบริหารธุรกิจกรุงเทพฯ ปัจจุบันประกอบอาชีพค้าขาย

๗.นางสุชาดา บุรณเขตต์ ม.๖ จากโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ปัจจุบันอยู่กับสามีชาวอเมริกันชื่อ จิมมี่ ทินครินซ์ออร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา

๘.นายอาทิตย์ บุรณเขตต์ คุรุศาสตรบัณฑิต ปัจจุบันเป็นอาจารย์สอนอยู่ที่โรงเรียนพุทธชินราช พิษณุโลก

๙.นางสาวคุณิ บุรณเขตต์ ปวช.จากโรงเรียนพาณิชยการ พิษณุโลก ปัจจุบันรับราชการแผนกสรรพากร จังหวัดพิษณุโลก

๑๐.นายวันโชค บุรณเขตต์ ปวช. จากวิทยาลัยพิษณุโลก ปัจจุบันเป็นอาจารย์สอนโรงเรียนพุทธชินราช พิษณุโลก

๑๑.นายธีรเทพ บุรณเขตต์ ปวช.จากโรงเรียนการช่างพิษณุโลก (วิทยาลัยเทคนิค) ปัจจุบันเป็นครูสอนอยู่ที่โรงเรียนบ้านพันชาลี อำเภอวังทอง พิษณุโลก

ประวัติการศึกษา

จ.ส.อ.ทวี บุรณเขตต์ เรียนชั้นประถมปีที่ ๑ - ๓ ที่โรงเรียนจำการบุญ ประถม ๔ ที่โรงเรียนอานาววิทย์ (โรงเรียนสันหมื่นปัจจุบัน) มัธยม ๑ - ๓ ที่โรงเรียนผดุงราษฎร์ ทั้ง ๓ โรงเรียนนี้ อยู่ที่พิษณุโลกทั้งสิ้น สำหรับความรู้ทางด้านช่างศิลป์นั้น ส่วนใหญ่ จ.ส.อ.ทวี ได้รับถ่ายทอดมาจากคุณพ่อซึ่งมีอาชีพเป็นครูศิลปะ นอกจากนั้นในสมัยที่จะสร้างอนุสาวรีย์สมเด็จพระนเรศวรมหาราชเมื่อปี พ.ศ.๒๕๐๒ พลเอกประพันธ์ กุลพิจิตร อดีตผู้ช่วยผู้บัญชาการทหารบก เมื่อครั้งยังเป็นแม่ทัพภาคที่ ๓ ได้เรียก ส.ท.ทวี (ยศขณะนั้น) ขึ้นไปพบที่ห้องทำงานและปรารภว่าอยากจะทำอนุสาวรีย์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช แต่ว่าไม่มีงบประมาณจะทำอย่างไรดี ส.ท.ทวีจึงกราบเรียนท่านว่า ขอให้ส่งคนไปอบรมศึกษาวิธีการหล่อโลหะที่กองหัตถศิลป์ กรมศิลปากร ท่านแม่ทัพจึงส่ง ส.ท.ทวี ไปตามข้อเสนอ ส.ท.ทวี ได้ไปศึกษาหาความรู้ที่กองหัตถศิลป์เป็นเวลา ๓ เดือน และได้มีโอกาสได้ศึกษาการปั้นกับศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี อาจารย์เขียน ยัมศิริ และอาจารย์สนั่น ศิลการ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่มีชื่อเสียงมาก ถึงแม้ว่าจะมีโอกาสได้รับการอบรมทางช่างหล่อโลหะเพียง ๓ เดือน แต่เนื่องด้วยความสามารถและมีพรสวรรค์ทางด้านศิลปะอยู่แล้วทำให้ จ.ส.อ.ทวี เป็นช่างหล่อที่มีชื่อเสียงและได้รับยกย่องจากคนในวงการเดียวกันทั่วประเทศ

ชีวิตการสมรสและครอบครัว

สมรสกับนางสาวพิมพ์ พันธะเสน อาชีพทำนา เมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๐๓ มีบุตรชายหญิงทั้งสิ้น ๖ คนคือ

- ๑.นางสาวทิพาพัฒน์ บุรณเขตต์ เกิดเมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๐๕ ปัจจุบันกำลังศึกษาสาขาเนาะแนว

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตพิษณุโลก

- ๒.นางสาวมณฑิรา บุรณเขตต์ เกิดเมื่อวันที่ ๒๓ ตุลาคม ๒๕๐๗ ปัจจุบันกำลังศึกษาสาขาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

- ๓.นายธรรมสถิตย์ บุรณเขตต์ เกิดเมื่อวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๐๘ กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ โรงเรียนพิษณุโลกพิทยาคม

- ๔.นายภิเษก บุรณเขตต์ เกิดเมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๑๑ กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนพิษณุโลกพิทยาคม

- ๕.เด็กหญิงเอกอร บุรณเขตต์ เกิดเมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๑๓ กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี

- ๖.เด็กหญิงพรศิริ บุรณเขตต์ เกิดเมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๑๓ โดยเป็นคู่แฝดกับเด็กหญิงเอกอร กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี

ประวัติการทำงาน

หลังจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ จากโรงเรียนผดุงราษฎร์ในปี พ.ศ.๒๔๙๐ ขณะนั้น จ.ส.อ.ทวี อายุได้ ๑๕ ปี ต้องออกจากโรงเรียนและได้ตัดสินใจออกไปเผชิญโชคโดยการไปสมัครงานเป็นลูกมือที่ร้านศิลปการ สี่พระยา เมื่อเห็นว่าทำงานได้นานพอสมควรและไม่มีทางก้าวหน้า จึงได้สมัครไปทำงานเป็นช่างเขียนที่สถานควบคุมคุศทหารราบจังหวัดราชบุรี จนอายุครบเกณฑ์ทหารจึงได้กลับไปคัดเลือกทหารที่บ้าน แต่ไม่ถูกคัดเลือก เมื่อเป็นเช่นนั้นจึงหันมาสมัครเข้าสังกัดวิป๊กเพื่อหาเลี้ยงชีพตามที่ทำได้

การรับราชการ

ในปีพ.ศ.๒๔๘๘ จ.ส.อ.ทวี บุณยเขตต์ ได้สมัครเข้ารับราชการทหาร ขึ้นทะเบียนทหารประจำการเมื่อวันที่ ๒๐ เดือนพฤษภาคม ๒๔๘๘ เครื่องหมาย ทบ.๒๔๘๘ พล.๑๕๕ และมีประวัติการเลื่อนยศดังต่อไปนี้

วันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๔๘๘ ได้รับยศเป็นสิบตรี

วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๐๐ ปลดเป็นทหารกองหนุนชั้นที่ ๑ ประเภทที่ ๑ ตามพ.ร.บ.รับราชการทหาร วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๐๑ ได้รับยศเป็นสิบโท

วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๐๒ ได้รับยศเป็นสิบเอก

วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๐๔ ได้รับยศเป็นจ่าสิบตรี

วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๐๕ ได้รับยศเป็นจ่าสิบโท

วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๐๖ ได้รับยศเป็นจ่าสิบเอก

ตำแหน่งหน้าที่ราชการ

ในระหว่างที่รับราชการ จ.ส.อ.ทวี บุณยเขตต์ ได้ทำงานในตำแหน่งต่างๆดังนี้

๑.ช่างเขียนฝ่ายยุทธโยธา ภาคทหารบกที่ ๓ เมื่อวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๔๘๘

๒.นาขงานฝ่ายยุทธโยธา จังหวัดทหารบกพิษณุโลก เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๐๐

๓.ช่างเขียนประจำกองบัญชาการ ภาคทหารบกที่ ๓ เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๐๐

๔.ช่างเขียนแผนที่ประจำกองบัญชาการกองทัพอากาศที่ ๓ เมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๐๑

จ.ส.อ.ทวี บุณยเขตต์ ได้ลาออกจากราชการเป็นนายสิบกองหนุนรับบำเหน็จบำนาญสังกัดจังหวัดทหารบกพิษณุโลก เมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๒๑ รวมเวลารับราชการ ๒๓ ปี

ความดีความชอบทางราชการ

จ.ส.อ.ทวี บุณยเขตต์ ได้อุทิศชีวิตการทำงานเพื่อราชการอย่างแท้จริง ผลของความดีทำให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาขึ้นเงินเดือน ๒ ขั้นถึง ๔ ปี ติดต่อกันคือ ปี พ.ศ. ๒๔๘๘ ปี พ.ศ. ๒๕๐๐ ปี พ.ศ. ๒๕๐๑ และปี พ.ศ. ๒๕๐๒ การได้รับเงินเดือน ๒ ขั้น ติดต่อกัน ๔ ปี ในยามที่บ้านเมืองสงบเป็นปกติเป็นเรื่องยากยิ่งที่ใครจะได้รับเช่นนี้ เพราะโดยปกติผู้บังคับบัญชาหลายหน่วยที่มาร่วมการพิจารณาต่างก็พยายามที่จะให้คนในสังกัดของตนได้ทั้งนั้น แต่เนื่องจากคุณงามความดี ความเข้มแข็งมานะอดทนและความรับผิดชอบสูงในการปฏิบัติตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย จึงไม่มีข้อเสียหาอันใดที่จะทำให้ผู้เข้าพิจารณาคัดค้านการขึ้นบำเหน็จ ๒ ขั้น ของ จ.ส.อ.ทวี ได้ แม้แต่ตอนที่ลาออกจากราชการ ผู้บังคับบัญชารับรองสูงก็ยังยับยั้งไว้ถึง ๓ ครั้ง แต่เมื่อ จ.ส.อ.ทวี ยืนยันความตั้งใจที่จะลาออกให้ได้ ผู้บังคับบัญชาจึงจำใจอนุมัติให้ลาออกในที่สุด

ผลงานที่มีชื่อเสียง

จ.ส.อ.ทวี บุรณเขตต์ เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางด้านช่างศิลป์หลายสาขา เช่น วาดรูป เขียนแบบ แกะไม้ และหล่อโลหะ เป็นต้น เพราะฉะนั้นงานช่างฝีมือภายในค่ายสมเด็จพระนเรศวรมหาราชจึงเป็นฝีมือของ จ.ส.อ.ทวี โดยตรงหรืออย่างน้อยที่สุดก็มีส่วนร่วมในการทำทั้งสิ้น ผลงานที่สำคัญที่ทำให้ จ.ส.อ.ทวี มีชื่อเสียงก็คือ

- ๑.รูปปั้นสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ซึ่งประดิษฐานอยู่ที่โรงพยาบาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช
- ๒.แผ่นป้ายชื่อ กองบัญชาการกองทัพบกที่ ๓ มีขอบเป็นลายแกะไม้ตัวอักษรนูนปิดทอง
- ๓.หลักศิลาจารึกพระปรมาภิไธยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชและสมเด็จพระบรมราชินีนาถ
- ๔.อนุสาวรีย์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ซึ่งมีขนาดเท่าครึ่งของคนจริง ประดิษฐานในค่ายสมเด็จพระนเรศวร ในคราวที่ ฯพณฯ จอมพลสฤษดิ์ และท่านผู้หญิงวิจิตรวาทะ รัชต์ มาตรวจงานภาคเหนือ ได้เห็นอนุสาวรีย์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ก็มีความพอใจและได้กล่าวชมเชย จ.ส.อ.ทวี อย่างมากมาย

๕.พระพุทธรชินราชรุ่น ภ.ป.ร. ซึ่งเป็นรุ่นที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมราชินีนาถ ทรงเททอง และสมเด็จพระสังฆราชทรงนำในการสวดชัยมงคลคาถา พระรุ่นนี้สร้างขึ้นเพื่อหาเงินจัดตั้งมูลนิธิเอ็นศิริภบาลเพื่อช่วยเหลือทหาร ตำรวจ และพลเรือนที่ทำความประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติจนได้รับบาดเจ็บ ทุพพลภาพ และเสียชีวิต เมื่อเปิดให้ผู้สั่งจอง ปรากฏว่ามีผู้สั่งจองหมดก่อนวันพิธีพุทธาภิเษก จนคณะกรรมการต้องปิดการสั่งจองและคืนเงินแก่ผู้สั่งจองนับล้านบาท

- ๖.พระพุทธรชินราชรุ่น ม.ว.ก.ของวัดเบญจมบพิตร
 - ๗.พระพุทธรชินราชรุ่นพระมาลาเบี่ยงของวัดพระศรีรัตนมหาธาตุ
 - ๘.รูปเหมือนนายแพทย์เป็นทูล บุญอุดม และภรรยา
 - ๙.พระพุทธรชินราชจำลอง พระประธานวัดพุทธบูชา ตำบลบางมด เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร
- ผลงานที่กล่าวมาทั้งหมดนั้น เป็นเพียงส่วนหนึ่งของงานทั้งหมด ซึ่งจะเห็นได้ว่างานเด่น ๆ ที่ได้รับการยกย่องส่วนใหญ่จะเป็นงานในด้านช่างหล่อ ปัจจุบันนี้ จ.ส.อ.ทวี มีงานทางด้านหล่อพระ ที่มีผู้ว่าจ้างทั่วประเทศมาจ้างอย่างไม่ขาดสาย

การทำอาชีพส่วนตัว

ในระหว่างรับราชการทหาร จ.ส.อ.ทวี ได้ใช้เวลาว่างจากราชการ รับจ้างงานทางด้านช่างศิลป์ทุกชนิด เพราะเป็นคนขยันและต้องหาเลี้ยงครอบครัวด้วย เมื่อผลงานหล่อพระรูปสมเด็จพระนเรศวรมหาราชสำเร็จลง วงการช่างศิลป์ต่างยกย่องว่ามีความละเอียด สวยงาม หากที่ใดมีได้ ด้วยผลงานดีเด่นชิ้นแรกนี้เองทำให้วัดและเอกชนพากันมาหาไปหล่อพระอย่างไม่ขาดสาย เมื่อมีงานมากขึ้นและมีฐานะดีขึ้น จ.ส.อ.ทวี จึงสร้างโรงงานและบ้านพักเลขที่ ๒๖/๔๑ ถนนวิสุทธิกษัตริย์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ส่วนโรงหล่อไปตั้งอยู่ที่ถนนสายพิษณุโลก – วังทอง ในเนื้อที่ ๕ ไร่เศษ และได้ฝึกสอนให้ลูกหลานเครือญาติตลอดจนบุคคลอื่นๆ ประมาณ ๑๓๐ คนให้เป็นลูกมือในการทำงาน โดยจัดสวัสดิการรักษายาบาล และจัดระเบียบเรื่องการเงิน ให้ทุกคนมีเงินฝากธนาคารเพื่อใช้จ่ายในยามจำเป็น เมื่อการดำเนินงานทางด้านช่างหล่อเข้าสู่รูปเข้ารอยดีแล้ว จ.ส.อ.ทวี จึงได้มอบหมายให้ภรรยาดูแลงานทางด้านศิลป์แทน

จ.ส.อ.ทวี ได้ริเริ่มงานใหม่โดยการตั้งฟาร์มปศุสัตว์เลี้ยงโคกระบือพ่อพันธุ์ที่บ้านเขาฟ้า ตำบลคอนทอง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ในเนื้อที่ ๒๐๐ ไร่ ในระยะนั้นมีโค กระบือ ถึง ๒,๐๐๐ ตัว โครงการตั้งฟาร์มปศุสัตว์นี้ทำขึ้นเพื่อเป็นการส่งเสริมให้ราษฎรในเขตภาคเหนือเลี้ยงโคกระบือพันธุ์ดี โดยจะจำหน่ายและรับผสมพันธุ์โคกระบือให้ในราคาถูก ปัจจุบันกิจการเลี้ยงโคกระบือ ได้มอบหมายให้ญาติรับไปดำเนินการแทน ส่วน จ.ส.อ.ทวี ก็กลับมาดำเนินการช่างหล่ออย่างจริงจังอีกครั้งหนึ่ง

การส่งเสริมวิชาการ

จ.ส.อ.ทวี บุรณเขตต์ เป็นผู้มีความเชี่ยวชาญทางด้านการหล่อเป็นอย่างดี โดยเฉพาะการหล่อพระพุทธรูปชินราช ถือได้ว่าเป็นผู้ที่มีฝีมือชั้นเอกหาใครเทียมได้ยาก จนเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปในวงการช่างศิลป์ และกล่าวได้ว่า จ.ส.อ.ทวี เป็นบุคคลแรกที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมหล่อพระขึ้นในจังหวัดพิษณุโลก

ผลงานทางด้านการส่งเสริมวิชาการของ จ.ส.อ.ทวี มีอยู่หลายประการคือ

- ๑.เป็นอาจารย์พิเศษวิทยาลัยเทคนิค พิษณุโลก
- ๒.เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยาลัยเทคนิค พิษณุโลก
- ๓.เป็นกรรมการมูลนิธิโรงเรียนพิษณุโลกศึกษา
- ๔.เป็นประธานกรรมการมูลนิธิจำสืบทอดทวี - พิมพ์ บุรณเขตต์ ซึ่งเป็นมูลนิธิส่งเสริมการศึกษาของเด็กยากจน
- ๕.เป็นอนุกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดพิษณุโลก
- ๖.เป็นกรรมการที่ปรึกษาศูนย์ศึกษาและวิจัยวัฒนธรรมพื้นบ้านหัวเมืองฝ่ายเหนือ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตพิษณุโลก

นอกจากจะส่งเสริมวิชาการดังกล่าวแล้ว จ.ส.อ.ทวี ยังได้รับเชิญให้ไปเป็นวิทยากรบรรยายในเรื่องเกี่ยวกับอาชีพและการดำเนินชีวิตของตนเองให้แก่สถาบันต่างๆทั้งในระดับ โรงเรียน วิทยาลัย และมหาวิทยาลัย อยู่เสมอ และที่บ้านของ จ.ส.อ.ทวี ก็ยังเป็นศูนย์กลางของความรู้ที่นักเรียนและนักศึกษาไปเยี่ยมชมเสมอ

การอนุรักษ์และการเผยแพร่มรดกทางวัฒนธรรม

จ.ส.อ.ทวี บุรณเขตต์ เป็นผู้ที่มีความรักและสนใจในศิลปวัฒนธรรมของไทยอย่างแท้จริง แม้ว่าจะมีประสบการณ์ทางการศึกษาไม่มากนัก แต่ก็ได้พยายามที่จะอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรม คือ

- ๑.ได้รวบรวมเครื่องปั้นดินเผา โดยเฉพาะเครื่องสังคโลก จำนวนร้อยๆชิ้น แต่ละชิ้นมีความสมบูรณ์ทั้งสิ้น นอกจากนั้นยังเปิดโอกาสให้นักเรียน นักศึกษา เข้ามาศึกษาสิ่งเหล่านี้
- ๒.ได้รวบรวมพระเครื่องที่สำคัญและมีความงามอย่างสมบูรณ์จากที่ต่าง ๆ โดยเฉพาะพระเครื่องเมืองพิษณุโลก ทุกรุ่น เมื่อรวมกันแล้ว สะสมได้หลายร้อยองค์
- ๓.ได้มอบเครื่องปั้นดินเผาและเครื่องสังคโลกให้แก่ศูนย์ศึกษาและวิจัยวัฒนธรรมพื้นบ้านหัวเมืองฝ่ายเหนือ กวหนหลายสิบชิ้น เพื่อให้อนุชนรุ่นหลังไว้ศึกษาต่อไป

๔.พยายามปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างแก่ครอบครัวและคนงาน โดยเฉพาะในด้านการแต่งกาย จ.ศ.อ.ทวี จะแต่งกายด้วยเสื้อม่อฮ่อมอยู่ตลอดเวลา และพยายามชักชวน ส่งเสริมให้ผู้อื่นปฏิบัติตามเพราะถือว่าเป็นเอกลักษณ์ของไทย และประหยัดด้วย

การกุศลและสาธารณประโยชน์

จ.ศ.อ.ทวี บุณเขตต์ ตำนึกเสมอว่าชีวิตของตนเองเกิดมาจากครอบครัวที่ยากจนและต้องต่อสู้กับความทุกข์ยากมาแทบเลือดตากระเด็น เมื่อชีวิตมีความเป็นอยู่ดีขึ้น จ.ศ.อ.ทวี ก็มีได้ทอดทิ้งเพื่อนมนุษย์ที่ต้องการความช่วยเหลือทั้งหลาย ได้เสียสละทั้งทุนทรัพย์และความคิดเพื่อช่วยเหลือสังคมในด้านต่างๆ ดังนี้

๑.ทางด้านการศึกษา

๑.๑ ก่อตั้งมูลนิธิจำสืบนอกทวี – พิมพ์ บุณเขตต์ เพื่อช่วยเหลือการศึกษาของเยาวชนในจังหวัดพิษณุโลก มูลนิธินี้ จ.ศ.อ.ทวี บริจาคเป็นทุนประเดิม ๑๐๐,๐๐๐ บาท และบริจาคเพิ่มขึ้นทุกปี

๑.๒ บริจาคเงินเพื่อส่งเสริมการศึกษาแก่นักเรียนโรงเรียนต่าง ๆ เช่น โรงเรียนพิษณุโลกศึกษา และโรงเรียนวัดมะขามเตี้ย เป็นต้น รวมแล้วเป็นเงินประมาณ ๕๐,๐๐๐ บาท

๑.๓ บริจาคเครื่องดนตรีให้แก่โรงเรียนเทศบาลวัดคูหาสวรรค์ เป็นราคาประมาณ ๑,๒๐๐ บาท

๑.๔ บริจาคโทรทัศน์สีขนาด ๑๔ นิ้ว ให้แก่โรงเรียนพิษณุโลกพิทยาคม ราคาประมาณ ๑๐,๐๐๐ บาท

๑.๕ บริจาคเงินสร้างประติมากรรมโรงเรียนวัดเขาฟ้า ราคาประมาณ ๔,๐๐๐ บาท

๑.๖ บริจาคร่วมกับสโมสรวัฒนธรรมหญิงจังหวัดพิษณุโลกในโครงการเด็กเล็กประจำหมู่บ้าน ที่อำเภอพรหมพิราม เพื่อช่วยให้พ่อแม่ประกอบอาชีพได้โดยไม่ต้องห่วงลูก และเป็นการให้การศึกษา เบื้องต้นแก่เด็กเล็กด้วย บริจาคเป็นเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท

๑.๗ บริจาคร่วมกับสมาคมชาวพิษณุโลก หางเงินทูลถวายให้มูลนิธิสายใจไทย ๑๐,๐๐๐ บาท และบริจาคให้แก่สมาคมศิษย์เก่าโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี พิษณุโลก จำนวน ๕,๐๐๐ บาท

๑.๘ บริจาคเงินจำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท ให้แก่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตพิษณุโลก เพื่อซื้อที่ดินจำนวน ๑ ไร่

๑.๙ บริจาคเครื่องเล่นของเด็กให้แก่โรงเรียนไผ่ชอดอน คิดเป็นเงิน ๓,๕๐๐ บาท

๒.ทางด้านสังคมได้เสียสละเพื่อสังคมต่อไปนี้

๒.๑ บริจาคโค ๑ ตัว โดยเสด็จพระราชกุศล เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท

๒.๒ สร้าง฼าปนกิจสถานให้แก่วัดดาปะขาวหายเป็นเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท

๒.๓ บริจาคเงินสร้างโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท

๒.๔ บริจาคเงิน โดยเสด็จพระราชกุศลสมเด็จพระราชชนนี เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท

๓.ทางด้านศาสนา ได้รับบริจาคและส่งเสริมศาสนาหลายประการ คือ

๓.๑ สร้างบันไดวัดดาปะขาวหาย อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก เป็นเงิน ๔๐,๐๐๐ บาท

๓.๒ บริจาคเงินเพื่อการสร้างและบูรณปฏิสังขรณ์วัดต่าง ๆ เป็นจำนวนรวมกันไม่น้อยกว่า ๑๐๐,๐๐๐

บาท

๓.๓ เป็นกรรมการวัดสระแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

ความประพฤติคุณธรรมและศีลธรรม

จ.ส.อ.ทวี บูรณเขตต์ เป็นบุคคลที่นับได้ว่าเป็นตัวอย่างอันดีงามทางความประพฤติ คุณธรรม และศีลธรรม ในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

๑.ความซื่อสัตย์สุจริต เป็นบุคคลที่มีความซื่อสัตย์สุจริต ได้สร้างฐานะของตนเองจากความยากจน อดทนจนสามารถมีฐานะมั่นคงในสังคม

๒.ความประหยัด เป็นบุคคลที่มีความประหยัด อดออม หลีกเลียงการใช้จ่ายในกิจการที่ไม่จำเป็น เช่น การเที่ยวเตร่ การเลี้ยงดูอย่างฟุ่มเฟือย การเข้าสมาคมที่ไม่มีประโยชน์และพยายามหลีกเลี่ยงการไปรับประทานอาหารนอกบ้านโดยไม่จำเป็น

๓.ความซื่อสัตย์ เป็นบุคคลที่มีความซื่อสัตย์สุจริตต่อวิชาชีพ ไม่เคยคดโกงใคร รับปากกับใครอย่างไรก็ทำอย่างนั้น ทั้งที่มีโอกาสจะใช้เล่ห์เหลี่ยมคดโกงได้

๔.ความเสียสละ เป็นผู้อุทิศตนเองให้แก่สังคมทั้งในด้านสติปัญญาและทรัพย์สิน ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว

๕.ความอ่อนน้อมถ่อมตน เป็นผู้มีความอ่อนน้อมถ่อมตนเป็นที่รักของคนทั่วไป โดยเฉพาะผู้บังคับบัญชาในระดับต่าง ๆ ได้ให้ความรักและความเมตตาด้วยความจริงใจ อาทิเช่น

พันเอกพิเศษประลอง มณีแสง เมื่อครั้งเป็นผู้บังคับบัญชาโดยตรง ได้ให้ความรักความกรุณาแก่ จ.ส.อ.ทวี เป็นอันมาก บางครั้งก็ได้ให้เครื่องแบบทหารที่ท่านไม่ใช้แล้ว เพราะ จ.ส.อ.ทวี ในขณะนั้นยากจนมากและมีชุดทหารแต่งกายเพียงชุดเดียว

พลโทสุพงษ์ เชาวดิวังศ์ ณ อุรุยา เมื่อครั้งเป็นเสนาธิการและเป็นเจ้านายโดยตรง ได้ให้ความเมตตาแก่ จ.ส.อ.ทวี มาก แม้ว่าท่านจะย้ายไปทำงานที่อื่น แต่เวลามาพิษณุโลก เห็น จ.ส.อ.ทวี จะต้องเข้ามาโอบกอดด้วยความรัก

พลเอกตำรวจ แพทย์กุล องคมนตรี ซึ่งเคยเป็นผู้บังคับบัญชา จ.ส.อ.ทวี ก็ให้ความรักความเมตตาแก่ จ.ส.อ.ทวี มาก โดยผ่านมาพิษณุโลกคราวใดก็ต้องแวะมาบ้านของ จ.ส.อ.ทวี เสมอ

พลเอกสีมา ปาณิกบุตร อดีตผู้ช่วยผู้บัญชาการทหารบก เมื่อครั้งเป็นรองแม่ทัพกองทัพภาคที่ ๓ ก็เคยโอบไหล่กอดคอ จ.ส.อ.ทวี ด้วยความรักและเป็นกันเอง

นอกจากนี้ยังมีนายทหารผู้ใหญ่อีกจำนวนมากที่ให้ความรักและความเมตตาแก่ จ.ส.อ.ทวี ซึ่งแสดงให้เห็นว่า จ.ส.อ.ทวี เป็นคนดีและอ่อนน้อมถ่อมตนอย่างแท้จริง

๖.ยึดมั่นในคุณธรรมทางศาสนา ดำรงชีวิตด้วยการยึดมั่นในศีล ๕ และห่างไกลจากอบายมุขทั้งมวล จากประวัติของ จ.ส.อ. ทวี บูรณเขตต์ ที่ได้กล่าวมาแล้วทั้งหมดนั้นจะเห็นได้ว่าชีวิตส่วนใหญ่ของท่านอยู่กับการสืบทอดพระหลายสิบปีของการสร้างผลงานดีเด่นทั้งในด้านงานศิลป์และงานเพื่อสังคม ทำให้ จ.ส.อ.ทวี บูรณเขตต์ เป็นผู้มีความสมควรแก่การยกย่องว่าเป็นบุคคลดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมของไทย

ที่อยู่ปัจจุบันของ จ.ส.อ. ทวี บุรณเจตต์

บ้านพัก โรงหล่อพระบูรณะไทย

๒๖/๔๓ ถนนวิสุทธิกษัตริย์

อ.เมือง

จ.พิษณุโลก

โทร. ๐๕๕ - ๓๐๑๖๖๘

ร้านบูรณะไทย ๕๕/๒๐ - ๒๒ ถนนศรีธรรมไตรปิฎก

อ.เมือง

จ.พิษณุโลก

โทร. ๐๕๕ - ๒๕๒๑๒๑

โรงหล่อพระบูรณะไทย ๓๕๘ ถนนพิษณุโลก - วังทอง

บ้านโคกช้าง

ค.สมอแข

อ.เมือง

จ.พิษณุโลก

โทร. ๐๕๕ - ๒๕๕๔๕๘

สุพจน์ พฤษะวัน
วิทยาลัยครูพิษณุสงคราม
๘ กรกฎาคม ๒๕๒๖

บันทึกเลี้ยวหนึ่งของชีวิต

จ.ส.อ. ทวี บูรณเขตต์

ข้าพเจ้าเกิดวันที่ ๙ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๗๕ ในรัชสมัยสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่ รัชกาลที่ ๗ ซึ่งเป็นปีที่มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตย เกิดที่บ้านคลองเตาไหหรือชีปะขาวหาย ซึ่งปัจจุบันเรียกว่า คาชีปะขาวหาย ตำบลหัวรอ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

บิดาชื่อ นายบุญทิว มารดาชื่อ นางชวน ปู่ชื่อ นายเทา ย่าชื่อ นางพ้อง ตาชื่อ นายฮะ ยายชื่อ นางสาวคร

เมื่อเป็นเด็กเล็ก ๆ ข้าพเจ้าจำความได้ว่า ตอนครอบครัวย้ายไปอยู่โรงเรียนหัตถกรรมวัดน้อย เห็นคุณแม่เก็บกระป๋องนมวัวและกระป๋องอย่างอื่นที่เขาทิ้งแล้ว และไปซื้อกระดาดสีต่างๆ มาทำดอกไม้ใส่กระป๋องหาบเดินไปตามทาง เพื่อเที่ยวแลกข้าวตามบ้านต่างๆ แถวบริเวณที่เคยอยู่และบริเวณข้างเคียงใกล้บ้างไกลบ้าง ซึ่งไม่มีถนนหนทางเหมือนปัจจุบัน มีแต่ทางเดินแคบๆ เดินตามคันนาและทางเกวียน ทั้งคุณแม่ข้าพเจ้าและตัวข้าพเจ้าซึ่งเป็นเด็กเล็กๆ เดินด้วยเท้าเปล่า วันหนึ่งเดินไปไกลมากจนใกล้จะค่ำแล้วเกิดฝนตกใหญ่ ลมพัดแรง ข้าพเจ้าเมื่อหิว ขี้เบื่อกินและหิวข้าวมาก ผ่านบ้านคนจีนที่รู้จักกัน คุณแม่พาข้าพเจ้าเดินเข้าไปใกล้บ้าน เพื่ออาศัยหลบฝนและเจ้าของบ้านได้เรียกให้กินข้าว ข้าพเจ้าตายเพราะความหิว หัวปลีที่เขาแขวนไว้สีขาวๆ นึกว่าเป็นไก่ต้มหลงคิดจึงคิดว่าจะได้กินไก่ต้ม แต่ก็ต้องผิดหวังเพราะที่แท้เป็นหัวปลี คุณแม่ข้าพเจ้าเป็นคนบ้านดอกไม้ กรุงเทพฯ จึงมีความรู้เรื่องเกี่ยวกับการทำดอกไม้พอกควร

ในชีวิตของท่านไม่เคยหาบน้ำ คำข้าวมาก่อน เมื่อท่านมาอยู่กับคุณพ่อที่พิษณุโลกต้องลงหาบน้ำขึ้นจากแม่น้ำน่านขึ้นดลิ่ง ท่านเอาผ้าพันรองขาไม่ให้เจ็บ นอกจากนั้นคำข้าวและงานอื่นๆ ท่านทำโดยไม่ปรีปากด้วยความอดทนและขันขันแข็ง ซึ่งเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ลูก ข้าพเจ้าจึงมีสายเลือดและคตินิสัยมาจากท่าน

คุณพ่อข้าพเจ้าเป็นลูกกำพร้า พ่อของท่านเป็นคน โคราช เป็นทหารยศสิบโทย้ายมาประจำการเพื่อฝึกทหารอยู่ที่พิษณุโลก มาพบย่าของข้าพเจ้าเป็นภรรยา เพราะปู่และย่าของข้าพเจ้าเป็นนักแสดงเพลงและพากันในวงเพลง เมื่อย่าของข้าพเจ้าท้องท่านก็ถูกย้ายกลับไปโคราช ย่าข้าพเจ้าไม่ไปด้วย และปู่ก็ไม่ได้กลับมาพิษณุโลกอีกเลย เป็นอันว่าคุณพ่อข้าพเจ้าและลูกหลานไม่เคยพบคุณปู่เลย

ปู่ของข้าพเจ้าเป็นนักแสดงเพลงที่มีชื่อเสียงอยู่บ้าน โลกกรวด โคราช มีลูกศิษย์ลูกหา มาก โคราชเขาเรียกท่านว่า ครูตาคุณพ่อข้าพเจ้าปรารถนาอยู่เสมอยากจะไปเยี่ยมปู่แต่ไม่สะดวก เมื่อข้าพเจ้ามีฐานะดีขึ้น ได้ชวนคุณพ่อไปเยี่ยมท่านแต่ได้ทราบว่าท่านเสียชีวิตไปแล้ว

ปู่ทวดข้าพเจ้าชื่อ มอญ อินทบาทิม เป็นคนจังหวัดอุตรดิตถ์ มีความรู้ทางด้านดนตรีไทย คนทั่วไปเรียกท่านว่าครูมอญ สมัยนั้นวงพิณพาทย์ของท่านมีชื่อเสียงมากในจังหวัดพิษณุโลก มีลูกหลานหลายคน คนหนึ่งคือย่าข้าพเจ้า เมื่อย่าข้าพเจ้าคลอดคุณพ่อกออกมาได้ไม่นานนัก ก็เป็นโรคฝีดาษเสียชีวิตลง ย่าคนรองชื่อนางนพได้เลี้ยงดูคุณพ่อเรื่อยมา เมื่อโตพอสมควรแล้วคุณพ่อก็หัดพิณพาทย์ ดนตรีไทย และหากินทางตีพิณพาทย์เรื่อยมา

ต่อมาคุณพ่อได้หนีญาติไปกรุงเทพฯ ไปอาศัยพระอยู่ที่วัดดอนงาราม ผังธนบุรี ได้เรียนหนังสือบาลี เรียนวาดเขียนและงานช่างอื่นๆ กับพระและหม่อมขุนหัว ชาวพม่า และได้พบกับคุณแม่ที่นั่น หลังจากนั้นได้พามาอยู่พิษณุโลก

คุณพ่อมารับราชการเป็นเสมียนมหาดไทย เมื่อข้าพเจ้าอายุได้ ๓ ขวบ คุณพ่อได้มาเป็นครูที่โรงเรียนหัตถกรรมศึกษาวัดน้อย (ในสมัยนั้น) โดยมีขุนชำนาญชบวนสอนเป็นศึกษาธิการ คุณพ่อรับราชการอยู่ประมาณ ๔ ปีเศษ ได้ลาออกจากราชการมาทำงานเทศบาลอยู่หลายปี แล้วจึงลาออกมาประกอบอาชีพส่วนตัว

เมื่อคุณพ่อลาออกจากงานและออกจากบ้านพักที่โรงเรียนแล้ว จึงมาเช่าบ้านอยู่ที่หลังโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี จังหวัดใหม่กัยยาราม วันหนึ่งข้าพเจ้าจำได้ดี เพราะเป็นวันที่ข้าพเจ้าหิวมาก เนื่องจากได้กินข้าวเย็นเมื่อเวลากว่า ๒๒.๐๐ น. เพราะคุณพ่อเพิ่งได้ข่าวสารมา แม้ว่าข้าพเจ้ามีสีเหลืองเพราะ โกงน้ำบ่อที่วัดใหม่กัยยารามมาหุงข้าว แต่ข้าพเจ้าก็กินอย่างเอร็ดอร่อยด้วยความหิว

งานที่คุณพ่อเคยทำมาเท่าที่เห็นคือ ทำยารักษาโรคขาย หากินทางด้านดนตรีไทย ทำเครื่องดนตรีไทย ทำยางเคโกล่าหรับทำร่ม ทำร่มกระดาน และร่มผ้าเขียนลวดลายขาย ทำกระดานสา(กระดานข่อย) ทำเครื่องปั้นปอกกระเจา ทำเชือกเย็บกระสอบ ในยามสงครามใช้ปอกกระเจาฟอกทอดผ้าห่ม สานแข่ง ทอเสื่อ โดยจ้างคนไปตัดต้นกก ทำอิฐ ทำของเด็กเล่น เป็นช่างก่อสร้าง รับทำโบสถ์ วิหาร เขียนแบบ เขียนภาพ ทำป้ายชื่อร้าน เขียนฉลากลิเก งานปั้น แกะไม้ ช่างไม้แทงหยวก มันทะ และฟักทอง ประดับตามงานศพ โดยเจ้าภาพมาว่าจ้างไปทำ ทำดอกไม้จันทร์ ทำรูป ทางราชการยกย่องท่านว่าเป็นคนขยันหมั่นเพียร แต่เนื่องจากท่านไม่มีทุนเดิมเป็นของตนเองจึงต้องกู้ยืมจากผู้อื่น ทำให้ต้องเสียดอกเบี้ยแทบทุกบาททุกสตางค์ ประกอบด้วยลูกมาก คุณพ่อจึงต้องเปลี่ยนอาชีพเรื่อยๆ บางคนจึงกล่าวหาว่าคุณพ่อทำไม่จริง งานบางชนิดไม่เคยมีใครทำมาก่อนในจังหวัดพิษณุโลก แต่คุณพ่อของข้าพเจ้าก็ริเริ่มทำขึ้น ข้าพเจ้าคิดว่าคงจะหาคนอย่างคุณพ่อได้ยากยิ่ง ขณะนี้ท่านอายุ ๘๐ ปีแล้ว กำลังบวชอยู่ที่วัดคาปะขาวหอยและกำลังสำคัญ ช่วยสมภารพัฒนาวัด โดยร่วมในการสร้างเมรุเผาศพสำเร็จไปแล้ว ขณะนี้กำลังสร้างศาลชีปะขาว สร้างหอรบขัง และศาลาธรรมสังฆาสำหรับตั้งศพ (เป็นผู้ออกแบบควบคุมและเป็นผู้มีส่วนชักชวนให้คนมาบริจาค)

ข้าพเจ้าขอย้อนกลับไปคิดถึงดินใหม่ ตอนคุณแม่ข้าพเจ้าเพิ่งกลับและทอดกฐณด้วยชาย พอถึงฤดูเข้าพรรษาจะทำดอกไม้ประดับใส่กระป๋องไปขายและหาบไปแลกข้าวสารตามที่กล่าวมาแล้ว

วันหนึ่งข้าพเจ้าอยากกินอ้อยที่คุณแม่ขายอยู่หน้าร้าน (เพิ่งเสิร์ฟ) ซึ่งตัดเป็นท่อนๆ ขายท่อนละ ๑ สตางค์ ยาวประมาณ ๑ สอก ข้าพเจ้าค่อยๆเอามือดันอ้อยไปที่ละน้อยๆ ในขณะที่คุณแม่ปล่อย ครั้นเมื่ออ้อยดกครองลงไปที่พื้นดินแล้ว ข้าพเจ้าก็มีสิทธิ์ที่จะเอามากินได้ ถือว่าเป็นของตกหล่น ขณะข้าพเจ้าเอื้อมมือไปได้ดูร้านเพื่อจะเอาท่อนอ้อยมากินนั้น ทุนข้าพเจ้าคนหนึ่งได้จับแขนท่อนล่างข้างซ้ายของข้าพเจ้า ต้องซ่อนท้ายจักรยานผู้อื่นที่เหมือนญาติไปจับตัวขึ้นกันพิษสุนัขบ้าที่สุขศาลา ซึ่งเป็นที่ดังของเทศบาลเมืองพิษณุโลกในปัจจุบันนี้(ที่แขนของข้าพเจ้ายังมีแผลเป็นอยู่)

เมื่อ พ.ศ.๒๔๘๔ - ๒๔๘๕ เกิดสงครามโลกครั้งที่ ๒ ครอบครัวข้าพเจ้าต้องอพยพไปอยู่บ้านคลองมหาดไทย มีคนฝากวัวฝูงหนึ่งให้ข้าพเจ้าไปเลี้ยงด้วย โดยให้ค่าจ้างและมีคนให้พ่อและแม่และแก่คุณพ่อ ๓ - ๔ ตัว ต่อมาก็เป็นฝูงใหญ่ คุณป้าของข้าพเจ้าชื่อ นางแปลก คุณมงคล พี่สาวคนที่ ๒ ให้แหวนทองกับสร้อยทอง น้ำหนัก ๑ สติถึงแก่คุณแม่ ซึ่งแหวนนั้นคุณแม่ขายไปก่อน ส่วนสร้อยคอทองคำคุณแม่ได้นำไปขายภายหลังได้เงินมาไม่ถึง ๑๐๐ บาท นำมาซื้อผ้าตัวหนึ่งในราคา ๑๓๐ บาท ให้ข้าพเจ้าใช้เพื่อนำนมที่รีดจากแพะและวัวมาขายในตลาดและเข้าไปโรงเรียนด้วย เมื่ออายุได้ ๕ ขวบ ข้าพเจ้าต้องปฏิบัติงานเป็นประจำทุกวันเพื่อนำเงินมาเลี้ยงครอบครัวอีกทางหนึ่ง ในช่วงนี้พ่อทำนาด้วย ข้าพเจ้าและน้องๆ ต้องผลัดกันออกไปเล่นทุกวัน

วันหนึ่ง ข้าพเจ้าได้อ่านฝูงแพะและวัวไปทางทิศเหนือ ก่อนถึงโรงงานทอผ้าพิษณุโลก ข้าพเจ้านึกสนุกจึงไปขี่ลูกควาย ซึ่งไม่เคยถูกคนขี่มาก่อน มันตกใจจึงวิ่งกระโจนลงภูน้ำข้างถนน ทำให้ตัวข้าพเจ้าไหลตามไปด้วย เขาถูกควายกระแทกเข้าที่โหนกแก้มข้างขวาของข้าพเจ้าเลือดไหลอาบ มารดาเลี้ยงของข้าพเจ้าชื่อนางจรรยา บุรณเขตต์ ท่านดีและมีพระคุณต่อข้าพเจ้ามากได้เอาข้าพเจ้าขี่หลังมาส่งถึงร้านหมอยาสมุนไพรในตัวเมือง เย็น बाद แผลหลายเข็มนั้นยังเป็นแผลเป็นอยู่ที่โหนกแก้มข้าพเจ้าอยู่จนบัดนี้

อีกครั้งหนึ่ง ข้าพเจ้าได้อ่านฝูงแพะมาหากินใกล้ๆ กับในเมือง ขณะนั้นเป็นเวลาเย็นมากแล้ว เครื่องบินอเมริกาชนิด ๔ เครื่องยนต์ได้มาโจมตีทิ้งระเบิดหลายแห่ง สถานีพิษณุโลกทั้งหลายขณะที่ข้าพเจ้าได้อ่านฝูงแพะไปตามถนนเอกาทศรถไปถึงสี่แยกบ้านแขก เครื่องบินได้ทิ้งลูกระเบิดมา ๒ ลูกที่พื้นดิน กลายเป็นหลุมขนาดใหญ่มา ๒ หลุม แพะแตกกระจัดกระจายไม่รู้จะไปทางไหนบ้าง ส่วนตัวข้าพเจ้านั้นไปแอบอยู่ใต้กอไผ่หลังบ้านแขกด้วยความกลัวตาย ข้าพเจ้าสวดมนต์ไม่รู้กี่ร้อยจบ ในขณะนั้นมีคนอื่นและครอบครัวของแขกหลบอยู่ด้วยกันหลายคน ทั้งไทยและแขกต่างก็สวดมนต์ภาวนากันคนละภาษา ผมจึงรู้ว่าคนกลัวตายหรือใกล้อันตรายมากๆ จะทำอะไร เพราะหัดอย่างขี้ขี้ที่มีถนนเอกาทศรถเป็นคันป้องกันสะเก็ดระเบิดได้เป็นอย่างดี ไม่นานข้าพเจ้าคงตายไปแล้ว เด็กแขกที่ชื่อ อิบบราระฮิม เป็นเด็กเลี้ยงแพะรุ่นเดียวกับข้าพเจ้า เคยได้อ่านฝูงแพะไปเลี้ยงรวมกันเสมอ จึงเป็นเพื่อนกันและหลบลูกระเบิดอยู่ที่เดียวกันด้วยเดี๋ยวนี้ไปหากินอยู่จังหวัดเชียงใหม่และไม่เคยพบกันอีกเลย ต่อมาพ่อชายฝูงแพะและคินฝูงวัวให้เจ้าของไป

เมื่อสมัยนายควง อภัยวงศ์ เป็นนายกรัฐมนตรีได้เปิดให้มีการเล่นคาสิโน(การพนัน)ได้ ผมยังเป็นเด็กเล็กอยู่ได้เดินทางรอนแรมติดตามคณะของเจ้ามือการพนัน มีการแทงเป่าหมุน เช่น ม้าแดง ข้างดำ โดยใช้ลูกดอกขว้าง หรือมีการเล่นปิงโกและอื่นๆ ข้าพเจ้าจะมีหน้าที่เขียนภาพ ตัวหนังสือเชิญชวน ช่อมูลุปรณ์และงานอื่นๆ (ช่างวาดเขียนประจำคณะ)ไปหลายจังหวัดและป่วยท้องเสียต้องไปรักษาที่สุสานศาลาจังหวัดเพชรบูรณ์

คุณแม่มาลูก คือ ข้าพเจ้า ตัวข้าพเจ้า และน้องไปกรุงเทพฯ อยู่ฝั่งธนฯ ขณะนั้นข้าพเจ้าอายุประมาณ ๑๔ - ๑๕ ปี ไปอาศัยคุณแม่ป้าชื่อนางจรรยา ภริยา พระวรกิงโกศาทร ซึ่งเป็นพี่สาวคุณแม่ ท่านเป็นญาติผู้ใหญ่ที่กรุณาข้าพเจ้ามาก เป็นหน้าที่ของข้าพเจ้าในฐานะผู้อาศัยที่ดี จึงต้องช่วยตักน้ำในคลองให้คนในบ้านเกือบทุกคนอาบ ข้าพเจ้าทำงานทุกอย่างหนักเอาเบาสู้ ที่บ้านนี้ขายข้าวสารด้วย ข้าพเจ้าต้องแบกข้าวสารไปส่งผู้ซื้อตามสวนใกล้บ้างไกลบ้างตามแต่ผู้ซื้อจะซื้อเช่น ๑ ถึง หรือ ๑ กระสอบ ถ้าซื้อทั้งวันก็ต้องไปส่งทั้งวัน เผอิญคุณน้าทองเจือ เรือรบเจริญ บ้านอยู่ที่ปากน้ำ จ.สมุทรปราการ ซึ่งเป็นน้องสาวของคุณแม่มาเยี่ยม ข้าพเจ้าอยากเห็นทะเลมานานแล้ว จึงสบโอกาสขออนุญาตติดตามไปด้วย เมื่อข้าพเจ้ารู้จักกรุงเทพฯ มากขึ้น ออกไปติดต่อบริษัท ห้างร้านต่างๆ โดยมากจะเป็นพวกผลิตยาขาย ไปถามเขาว่า จะจ้างเขียนโฆษณาสินค้าบ้างไหมหรือจะจ้างช่างเขียนประจำไหม ไม่มีใครจ้างข้าพเจ้าเลยเพราะเขาเห็นว่าข้าพเจ้าเป็นเด็ก ข้าพเจ้าเดินทางมาทำอยู่ประมาณ ๒ - ๓ สัปดาห์ จึงมาถึงสะพานเหล็ก ถนนเจริญกรุง มีป้ายเขียนว่าต้องการช่างเขียน ข้าพเจ้าจึงเข้าไปสมัคร คุณลุงทรัพย์ ธนังค์กุล เจ้าของได้ให้ทดลองเขียนให้เขาดู เขาพอใจจึงตกลงรับไว้ทำงานที่แห่งนี้มีชื่อร้านว่า "ห้องแบบแผน" เขารับงานเขียนแบบและพิมพ์เขียวเป็นส่วนใหญ่ ที่นี้คือเป็นที่ทำงานแห่งแรกของข้าพเจ้าและทำงานอยู่ได้พอสมควร จึงไปหางานที่ทำใหม่ที่มีรายได้ดีกว่า

แห่งที่ ๒ นี้ชื่อว่า "ร้านศิลปการ" สี่พระยาของครูบุญชู เจริญทิพย์ อดีตครูโรงเรียนเพาะช่าง ที่นี้รับป้าย เขียนภาพ ทำบล็อกรายการ กระจกฉายภาพยนตร์ และอื่นๆ ต่อมาได้ย้ายไปทำงานที่ใหม่ที่ บริษัทคณะช่างจำกัด ถนนอุณา

กรรมของครูเปรี๊ยะ แสงเด็ก อติศครู โรงเรียนเพาะช่าง ที่นับเขียนบล็อก ทำตรายาง กระจกฉายภาพยนตร์ เขียนภาพ ทำป้ายและงานศิลปะต่างๆ และมีโรงเรียนที่มีเครื่องมือดีมากในสมัยนั้น นอกจากนั้นยังมีการเขียนแม่พิมพ์ด้วยหินเป็นแผ่นๆด้วย เรียกว่า พิมพ์หิน งานที่ส่วนใหญ่ข้าพเจ้ามีหน้าที่ออกแบบเขียนบล็อก สำหรับใช้กับหนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์ต่างๆ ตรายาง และบางครั้งข้าพเจ้าต้องเขียนแม่พิมพ์หินด้วย ข้าพเจ้าจึงมีความรู้ในงานประเภทนี้อย่างกว้างขวาง ต่อมาสำนักงานยูนิส ของอเมริกามาจ้างเขียนตัวหนังสือข้างรถด้วยสีน้ำมันเป็นงานเร่งด่วน ข้าพเจ้าจึงต้องเขียนกลางคืน เมื่อเขียนเสร็จแล้วคนขับมาเหล้าขับรถคันนี้จะนำผมไปส่งที่บ้านพักฝั่งธนฯ ไปได้ไม่เท่าไรรถคว่ำ ข้างขวาท่อนบนของข้าพเจ้าหัก หมอที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์จะตัดแขน ข้าพเจ้าไม่ยอม นอนรักษาตัวอยู่เป็นแรมเดือนจึงกลับบ้านพักได้ เมื่อหายป่วยแล้วข้าพเจ้าจึงกลับมาที่บ้านพิษณุโลก ได้ยืมเงินญาติจากธนบุรีมา ๑,๐๐๐ บาท มาลงทุนหาซื้อสัตว์ป่า ไปจับเองบ้าง เอาลวดเส้นใหญ่มาถักทำจันดักเสือ จ้างคนหาจับไปที่บ้านน้ำคำ ได้เสือควาตัวใหญ่มาตัวหนึ่ง ที่นี้ไม่พบรอยเท้าเสือใหญ่ จึงย้ายไปที่เขาฆ่าข่าน อำเภอวังทอง จ้างเขาหาจับขึ้นเขาลงห้วยไปถึงยอดเขาอยู่หลายคืนจนเสียบียงหมด และเป็นไข้ป่ามาลาเรียด้วย จึงเดินทางกลับบ้านพิษณุโลกหมดทุนและไม่ได้กลับไปอีกเลย ต่อมามีคนมาส่งข่าวว่าช้างป่าเหยียบจันพังหมดแล้ว

ต่อมาข้าพเจ้าได้เดินทางไป อำเภอนครไทย โดยติดตามสาธารณสุข ๒ คนซึ่งเดินทางไปราชการที่อำเภอนครไทย ข้าพเจ้าจึงถือโอกาสอาศัยร่วมคณะไปด้วย เพราะไม่รู้จักทาง ใช้เวลาเดินทางจากพิษณุโลกนอนค้างแรมขึ้นเขาเป็นเวลา ๑ วัน ๒ คืน จึงถึงตลาด อำเภอนครไทย หาซื้อสัตว์ได้ลูกสิงโตมาตามตัว เกะบนหัว รุงรังไปหมด เมื่อเดินทางกลับมาถึงเขาสมอแครง โบกมือให้รถโดยสารรับ รถไม่ยอมรับจึงต้องแบกลูกสิงโตมาเต็มตัว หลังจากเดินทางจากนครไทยมาถึงพิษณุโลก ทุนที่มีอยู่ก็หมดไป

วันหนึ่ง มีผู้ที่ข้าพเจ้านับถือเสมือนญาติทำงานอยู่จังหวัดราชบุรี แจ้งข่าวมาว่าสถานควบคุมคุชตะโรค ราชบุรี ต้องการช่างวาดเขียน ข้าพเจ้าจึงไปสมัครและทำการสอบ ผลปรากฏว่าสอบได้จ่ายเงินเดือนละ ๖๐๐ บาท (ลูกจ้างชั่วคราว) ไม่มีการขึ้นเงินเดือนเลย ข้าพเจ้ามีหน้าที่เขียนทุกอย่าง เช่น คนเป็นโรคคุชตะโรค รูปแบบต่างๆ ไปสเตอร์โฆษณาและงานอื่นๆ

ต่อมาก็คัดเลือกทหาร จับได้ใบดำ จึงไม่ถูกและกลับไปทำงานที่เดิมใหม่ เมื่อไม่มีการขึ้นเงินเดือนจึงเบื่อและได้ลาออกไปทำงานกับบริษัทเฮงก๊อสร้าง เขาตระเวนสร้างป้อมน้ำมันไปหลายจังหวัดที่เขาประมูลได้ หน้าที่ของข้าพเจ้ามีหลายอย่างและเป็นเสมือนด้วยหลายครั้งที่ช่างเทพูนผัดแบบแปลน จึงต้องช่วยเขาทุบคอนกรีตทิ้ง บางครั้งต้องทุบกลางคืน ถ้าไม่รีบทุบคอนกรีตจะแข็งตัวมากต้องทุบให้เสร็จ มือข้าพเจ้าแตกเพราะทุบหินบ่อยๆ

ต่อมาได้รับข่าวจากทางพิษณุโลกว่า ภาควิหารบกที่ ๓ (ภายหลังเปลี่ยนเป็นกองทัพบกที่ ๓) ต้องการรับสมัครช่างวาดเขียน ข้าพเจ้าจึงขึ้นมาสสมัครและสอบได้เป็นสิบตรีเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๘ พ.ศ. ๒๕๐๐ ไฟไหม้บ้านหมดครอบครัวข้าพเจ้าจึงต้องปลูกเพิงเล็กๆ อาศัยอยู่

ครั้นเมื่อวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๐๓ ข้าพเจ้ามีศเป็นสิบเอกแล้ว ได้แต่งงานกับนางสาวพิมพ์ พันระเสน อาชีพทำนา ข้าพเจ้าได้ยืมเงิน ผ่อนส่งทอง และซื้อเข็มขัดนาคเงินผ่อนมาเป็นสินสอดทองหมั้น เมื่อแต่งงานแล้วก็ตามจ่านำและขายใช้หนี้เขาไป จากนั้นก็ย้ายมาเช่าตึกแถวอยู่ริมน้ำ ถนนพุทธบูชา ใกล้กำแพงวัดพระศรีรัตนมหาธาตุ ก้นเหนือ ถ้ามีเวลาวางคอนเขียนหลังจากเลิกงานแล้ว ข้าพเจ้ามักจะมาในวัดพระศรีรัตนมหาธาตุเสมอ ดูพระคามระเบียง

วิหารคด คูหลวงพ่อพุทธชินราช ข้าพเจ้าจำท่าน ได้จนคิดตา ขณะนั้นข้าพเจ้ารับทำงานเขียน ปั้น เล็กๆน้อยๆ ในยามว่าง โดยมีภรรยาเป็นลูกมือ เขาเป็นผู้ช่วยทุกอย่าง สลักกันหามาน้ำขึ้นคลั่งมากินและใช้(ไม่มีน้ำประปา) อยู่แถวนั้นหลายปี ถึงย้ายครอบครัวมาเช่าห้องแถวไม้ ๒ ชั้น ริมแม่น้ำน่าน เลขที่ ๑๑๕/๑๑ ถนนพุทธบูชา ตรงข้ามกับชุมสายโทรศัพท์ พิษณุโลก รับทำงานศิลปต่างๆในเวลาว่าง เช่นตอนเย็นหลังเลิกจากงานแล้ว และตอนกลางวันเสาร์ – อาทิตย์ ข้าพเจ้าทำงานหนักมาก ในที่สุดก็หาเด็กมาฝึกหัดงาน ๓ – ๔ คน และเริ่มรับงานหล่อและจำนวนเด็กเพิ่มขึ้นอีกหลายคน โดยรับทำของวัดจุฬามณีก่อน ส่วนใหญ่เป็นพระเครื่อง เช่น พระเสลี่ยงเป็นทองคำแผ่นบางๆและด้านหลังเป็นว่าน ๑๐๘ ชนิด มีชนิดเป็นเงินด้วย พระเครื่องเป็นรูปหลวงพ่อบุญรอดรูปทรงเป็นรูปหยดน้ำแบน ทำการหล่อและพุทธาภิเษก เมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๑๑ โดยภรรยาเป็นผู้จัดการดำเนินงานตามคำสั่งของข้าพเจ้าในขณะที่ข้าพเจ้าไปปฏิบัติหน้าที่ราชการในระบอบนั้น

หลังจากนั้นได้มาซื้อที่ดินที่อยู่ปัจจุบัน ๓ งาน ๒๖ ตารางวา เป็นที่ลุ่ม ป่าพงรกราคา ๒๕,๐๐๐ บาท ซึ่งตกลงกับผู้ขายว่าจะจ่ายให้ ๑๐,๐๐๐ บาทก่อนและที่เหลืออีกจำนวน ๑๕,๐๐๐ บาทนั้นจะจ่ายให้ภายใน ๑ ปี เจ้าของที่ดินก็ยินยอมและได้ทำการถมที่ดินพอจะตั้งโรงงานและอยู่อาศัยได้ โดยท่านอาจารย์พระธรรมธาสี อุดจจารี รองเจ้าอาวาสวัดท่ามะปราง (ต่อมาได้เป็นเจ้าอาวาสอยู่จนถึงขณะนี้) ได้กรุณาไปติดต่อซื้อไม้เงินค่อนและค้ำประกันให้เพื่อนำมาสร้างที่พักอาศัยและโรงงานอยู่ในที่เดียวกันเสร็จ โรงงานทำเป็นแถวยาวใช้เก็บเครื่องมือ เครื่องใช้และอุปกรณ์เก็บพระที่กำลังสร้าง เป็นที่หลบร้อนเสร็จ คืนวันหนึ่งข้าพเจ้าและครอบครัวต้องตกใจลุกขึ้นเมื่อฝนตกหนัก ลูกร้องกันลั่นเปิดไฟฟ้าปรากฏว่าน้ำท่วมที่ผมและครอบครัวกำลังหลบร้อนอยู่ เปียกน้ำกันหมด โกลาหลกันใหญ่ (ที่นอนครอบครัวผมมีขนไม้วางกับพื้นดินรองชั้นล่างแล้วเอาไม้พื้นปูนมีเสื่อทาบอยู่ชั้นบน รุ่งเช้าจึงคลัดันกด้วยเท้าเพชรทุกลูกไปฝากญาติไว้

ในช่วงนี้หลวงพ่อบุญรอดพระครูวินัยสารสุภัทฺธ เจ้าอาวาสวัดพุทธบูชา (ปัจจุบันคือพระพุทธรวิยากร) มาจากวัดพุทธบูชา ด.บางมด อ.รามัญบุรี อยุธยา ได้มาติดต่อให้สร้างพระประธานใหญ่เป็นองค์แรก ขนาดหน้าตัก ๒.๘๘ เมตร ฐานกว้าง ๑.๖๖ เมตร สูง ๒.๘๘ เมตร โดยมีเด็กและผู้ใหญ่มารับฝึกหัดงานรุ่นแรก ๑๑ คน แต่ละคนไม่เคยมีใครที่เป็นช่างหรือเคยรู้เรื่องช่างหล่อมาก่อนเลย

ต่อมาได้สร้าง พระประธานและพระขนาดต่างๆ อีกโดยมากเจ้าภาพที่มาสั่งจะจัดหาวัสดุและอุปกรณ์มาให้ เช่น สร้างพระบูชาของวัดท่ามะปราง ปีพ.ศ.๒๕๑๖ วัดนางพญา จังหวัดพิษณุโลก วัดโรงช้าง จ.พิจิตร วัดบางช้างเหนือ อ.สามพราน จ.นครปฐม วัดพันอ้น จ.เชียงใหม่

- งานเด่นอยู่ในความทรงจำของบุคคลทั่วไปคือพระบูชาแบบพระพุทธรชินราช เช่น
- พระบูชาแบบพระพุทธรชินราชของพุทธสมาคมจังหวัดพิษณุโลก โดยนายละเมียน อัมพะเสริ อดีต นายช่างเขตการทาง และนายกพุทธสมาคมจังหวัดพิษณุโลกเป็นประธานการก่อสร้างเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๕ มีขนาดหน้าตัก ๕.๕ นิ้ว และ ๕ นิ้ว ลงรักปิดทอง
 - พระบูชาแบบพระพุทธรชินราชของกองทัพบกที่ ๑ ขนาด ๕.๕ นิ้วและ ๕ นิ้ว มีชนิดกาไหล่ทอง และ ปิดทอง พล.ท.สำราญ แพทยกุล แม่ทัพกองทัพบกที่ ๑ (ในขณะนั้น) เป็นประธานการสร้าง โดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราช

ดำเนินเททองหล่อ ณ วัดสุทัศนเทพวราราม ในวันอังคารที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๑๖ และได้รับพระราชทานพระฤกษ์จุดเทียนชัย สำหรับพิธีพุทธาภิเษกเมื่อ วันพฤหัสบดีที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๑๗ เวลา ๑๔.๐๔ น. - ๑๔.๑๔ น.ที่ในวิหารพระพุทธชินราช จังหวัดพิษณุโลก

- พระบูชาแบบพระพุทธชินราช รุ่น จ.ป.ร. และ ม.ว.ก. ขนาด ๕.๘ นิ้ว และ ๘ นิ้ว มีชนิกาลไหล่ทองและปิดทอง ของวัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม โดย พล.อ.ถนอม สี่ระ ผู้บัญชาการทหารบก (ในสมัยนั้น) เป็นประธานในการสร้าง และมีพระพุทธรูปสมเด็จพระเจ้าอวสวดีเบญจมบพิตรดุสิตวนารามเป็นประธานฝ่ายสงฆ์ โดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินเททองในวโรกาสคล้ายวันพระราชสมภพ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชเจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณสยามมกุฎราชกุมาร ณ วันที่ ๒๘ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๑๘ และได้ทำพิธีพุทธาภิเษกที่วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม
- พระบูชาแบบพระพุทธชินราช รุ่นพระมาลาเปียง ของวัดพระศรีรัตนมหาธาตุ จังหวัดพิษณุโลก โดย พ.ต.อ.อรรถ จัปปิตใจศล ผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัดพิษณุโลก (ในสมัยนั้น) เป็นประธานการสร้าง และท่านเจ้าคุณพระราชรัตนรังสี เป็นประธานฝ่ายสงฆ์ กำหนดพิธีเททองวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๒๐ ซึ่งมีขนาด ๘.๘ นิ้ว และ ๕.๘ นิ้ว มีทั้งลงรักปิดทองและพระกะไหล่ทอง รุ่นนี้ได้สร้างพระเครื่องชนิดทองคำ เงิน และนวโลหะด้วย ได้ทำพิธีพุทธาภิเษกถึง ๒ ครั้งในวิหารพระพุทธชินราช และที่พระปรารักษ์ วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ จังหวัดพิษณุโลก
- และพระประธานจากเจ้าภาพที่มาสั่งสร้างและพระบูชาจากวัดอื่นๆอีกเป็นจำนวนมาก โดยมากเจ้าภาพได้จัดหาวัสดุและอุปกรณ์มาให้

อุปสรรคในการทำงาน

เนื่องจากในจังหวัดพิษณุโลก ไม่มีผู้ประกอบการอุตสาหกรรมงานหล่อพระพุทธรูปมาก่อน มีช่างจำนวนเล็กน้อยทำกันบ้านละ ๒ - ๓ คน ประมาณ ๔ - ๕ บ้าน ข้าพเจ้าจึงต้องหาเด็กและต้องจ้างมาฝึกหัดงานทั้งเด็กทั้งผู้ใหญ่ชายและหญิง เนื่องจากมีคติแบบเก่าที่ยึดถือกันมานานตั้งแต่สมัยโบราณว่า การสร้างพระพุทธรูปถือเป็นการทำบาป จะเกิดอาเพศขึ้น จะเจ็บป่วย และเดือดร้อนใจต่าง ๆ นานา ลูกหลานใครมาทำงานนี้จะถูกหักทวง โดยพ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย ของเขาเสมอ บางคนมาทดลองทำงานได้ครั้งวันบ้าง หนึ่งหรือสองวันบ้างจะอ้างว่าเจ็บป่วยต่าง ๆ นานาและในที่สุดออกหางาน กว่าที่จะลบล้างคติเก่าๆ ที่เชื่อดูถือกันมาแต่โบราณนี้ให้หมดไปได้ ต้องใช้เวลาหลายปี เด็กที่ทนทำอยู่เริ่มเก่งขึ้นเมื่อทำงานแล้วมีความรู้ความสามารถดี มีรายได้ดี มีฐานะความเป็นอยู่ดีขึ้นกว่าเดิม จึงเป็นแบบอย่างแก่ผู้อื่นที่จะเข้ามาหากินในการทำงานนี้ใหม่เพิ่มขึ้น ในที่สุดเมื่อไม่มีใครกลัวแล้วจึงมีคนอยากทำงานนี้กันมาก เวลาที่มีงานมาก ก็ต้องใช้คนมากเป็นคราวๆ ฝึกหัดทำกันโดยคนเก่าสอนคนใหม่ บุคคลที่ผ่านวงการนี้จึงมีหลายร้อยคน

พอเด็กฝึกงานเริ่มจะเป็นงานมากบ้างน้อยบ้าง ก็เริ่มมีบุคคลภายนอกบางคนมาทำให้การทำงานเสียระบบ โดยจ้างกันเองระหว่างผู้จ้างกับเด็กฝึกงาน และตามไปจ้างเด็กถึงบ้านโดยไม่ผ่านโรงงาน เด็กบางคนก็นึกว่าตนเองเก่ง

และมีความสามารถพอแล้วก็ลาออกไปซื้อหาเครื่องมือทำเอง ในไม่ช้าก็ทำให้ตามความประสงค์ของผู้ว่าจ้างได้ง่าย ไม่ได้ก็ต้องเลิกกันไปโดยปริยาย

บางคนที่พักผ่อนจนทำได้เก่งแล้วก็ไปประกอบอาชีพเอง หรือมีคนชักชวนไปทำงานที่อื่นๆ หรือมีนายทุนคิดอยากตั้งโรงงานหล่อพระขึ้นมาชักชวนเพื่อจะตั้งโรงงานก็มี ข้าพเจ้ามีความยินดีและพอใจที่ได้ผลิตคนขึ้นมาให้เป็นช่างรุ่นแล้วรุ่นเล่าเพื่อรับใช้สังคม และข้าพเจ้าได้ตั้งปณิธานไว้ว่าจะต้องผลิตคนให้มีฝีมือเพิ่มขึ้นมาเรื่อยๆ ขณะนี้วิทยาลัยเทคนิคพิษณุโลกได้ส่งนักศึกษา วิชาช่างกลโรงงานมาฝึกงานที่โรงงานของข้าพเจ้าวันละ ๕ คน ทุกวัน โดยมากันเป็นรุ่นๆ ละ ๑ เดือน ที่บ้านและโรงงานของข้าพเจ้าจึงกลายเป็นสถานที่ฝึกหัดคนและเป็นที่สำหรับนิสิต นักศึกษา นักเรียน นักหัตถาจารย์ชาวไทยและชาวต่างประเทศมาเยี่ยมชมเสมอ และข้าพเจ้าได้รับเชิญไปเป็นวิทยากรตามโรงเรียนต่างๆ ส่วนมากจะเป็นเรื่องการแนะนำอาชีพในโรงเรียนในเรื่องเกี่ยวกับวิธีการหล่อพระพุทธรูปและวิธีการดำเนินการกับเรื่องความสำเร็จในชีวิตและในบางครั้งก็ต้องไปบรรยายให้ผู้ปกครองฟังด้วย ทุกครั้งที่ข้าพเจ้าพูดมักจะให้ข้อคิดเตือนสติแก่ผู้ฟังเสมอ ตัวอย่างที่ข้าพเจ้าไปให้โอวาทในวันปัจฉิมนิเทศแก่นักเรียนที่สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลายของโรงเรียนพิษณุโลกศึกษาในวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๒๕ สรุปโดยย่อได้ดังนี้ :-

นักเรียนทั้งหลายเป็นผู้โชคดีที่ได้สำเร็จการศึกษาเพื่อออกไปประกอบอาชีพ หรือศึกษาต่อการดำเนินชีวิตอยู่ในโลกมนุษย์ปัจจุบันนี้ ไม่จำเป็นต้องสำเร็จการศึกษาสูงๆ ถึงแม้ว่านักเรียนคนใดไม่ได้ศึกษาต่อเพราะไม่มีโอกาส ก็อย่าได้เสียใจเพราะความสุขในชีวิตของคนเราอยู่ที่ความตั้งใจจริงในการทำงาน ไม่ว่าจะจบการศึกษาชั้นใด ถ้ามีความตั้งใจจริงขยันหมั่นเพียรในการทำงานก็จะพบความสุขในชีวิตได้

- ซึ่งพอสรุปโดยย่อหลักการดำเนินชีวิต ควรปฏิบัติดังนี้
- ฝึกใฝ่ศึกษาหาความรู้ให้ก้าวหน้าและจงปรับตนเองอยู่ตลอดเวลา
 - ฝึกหัดคนให้เป็นคนมีเหตุผล ช่างคิด พิจารณาและรู้จักเปรียบเทียบ
 - ต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต อ่อนน้อมถ่อมตน ขยันหมั่นเพียรและอดทน
 - ให้รู้จักฟ้าสูงแผ่นดินต่ำ
 - ให้บูชาผู้ที่ควรบูชา
 - ต้องประหยัด มีมัธยัสถ์ รู้จักกิน รู้จักใช้ ตามอัธยาศัย ต้องสมถะและมีความสันโดษ
 - จงถอยห่างจากคนชั่ว อย่าฟังเพื่อทะเลาะทะเลาะตามผู้อื่นอย่างไรเหตุผล
 - ไม่เลื่องงาน ขอให้งานสุจริตและไม่ขัดต่อศีลธรรมและประเพณีอันดีของไทย
 - กล้านำกล้าทำในสิ่งที่ถูกต้องโดยไม่ฟังเสียงวิพากษ์วิจารณ์ใดๆ
 - อุทิศตนให้แก่สังคมและประเทศชาติเท่าที่จะทำได้ และจงใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
 - ยึดมั่นคุณธรรมและวัฒนธรรม ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย ไม่คล้อยตามวัฒนธรรมของต่างประเทศ
 - ต้องมีเมตตา กรุณาต่อเพื่อนมนุษย์ เมื่อตนเองมีความสุขจงเผื่อแผ่เพื่อนมนุษย์ด้วย
 - จงยึดถือศีล ๕ เป็นหลักปฏิบัติ และละเว้นจากอบายมุขทั้งปวง

สุดท้ายนี้ขออวยพรให้นักเรียนทุกคนมีความสุข จงใช้ความพยายามและความตั้งใจให้มากที่สุดในการ

ชอบเข้าศึกษาต่อ หรือประกอบอาชีพ เพื่อจะได้พบความสำเร็จในสิ่งที่ปรารถนา

ในสมัยที่ข้าพเจ้าเป็นหนุ่มจนกระทั่งแต่งงานกับภรรยาแล้ว ยังยากจนมาก ข้าพเจ้ามีแต่แรงกายและแรงใจช่วยเหลือสังคม โดยไปเป็นกรรมการวัดหลายแห่ง และได้ช่วยในการเป็นกรรมการตัดสินภาพเขียน ปั้น แกะสลักและอื่นๆ ให้แก่โรงเรียนต่างๆ เช่น งานประจำปีของโรงเรียน งานวันเด็กแห่งชาติและงานอื่นๆ ต่อมาเมื่อเห็นว่าครูและอาจารย์ที่มีคุณวุฒิทางนี้มีมากแล้วจึงค่อยห่างไป

พอฐานะเริ่มดีขึ้นข้าพเจ้าก็หันไปช่วยงานทางด้านศาสนา โดยการทอดกฐินด้วยทุนทรัพย์ส่วนตัวและช่วยงานทางสาธารณกุศลต่างมากขึ้น

วันเกิดบุตร ข้าพเจ้าจะให้บุตรและภรรยานำปัจจัยและอาหารไปถวายพระที่อยู่ห่างไกลและทุรกันดาร วันขึ้นปีใหม่ ข้าพเจ้าจะเลี้ยงอาหารแก่ช่างและคนงานโดยแจกข้าวสาร น้ำปลา ผ้าห่มกันหนาว แทนสุรา (จะไม่เลี้ยงสุราเลย) ข้าพเจ้าไม่เอายากเห็นผู้ร่วมงานตกต่ำ ในชีวิตของข้าพเจ้าไม่เคยประกอบอาชีพที่ทุจริตฉกฉวยและขัดต่อศีลธรรมวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามใดๆเลย และข้าพเจ้าไม่เคยถูกตำรวจจับหรือมีเรื่องขึ้นยังโรงศาลใดๆ

อาชีพและงานอื่น

นอกจากการหล่อพระพุทธรูปแล้ว ข้าพเจ้ายังทำไร่ ทำสวนผลไม้ ซึ่งปัจจุบันเลิกทำแล้ว ต่อมาได้ทำคอกปลูสัตว์ที่บ้านเขาฟ้า ค.ดอนทอง อ.เมือง จ.พิษณุโลก โดยเริ่มหาพ่อโคพันธุ์ดีตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๖ และตั้งชื่อพ่อโค แม่โคพันธุ์รามันสีแดงจากประเทศออสเตรเลียเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๘ และเลี้ยงมาจนถึงทุกวันนี้ ในด้านการค้าขายได้จำหน่ายเครื่องสังฆภัณฑ์พระพุทธรูป ที่ร้านบูรณะไทย เลขที่ ๕๕/๒๐ - ๒๒ ศูนย์การค้าสุริยสิทธิ์ หน้าโรงพยาบาลพุทธชินราช อ.เมือง จ.พิษณุโลก

งานอดิเรก

เมื่อสร้างบ้านเป็นของตนเองในปี พ.ศ. ๒๕๑๕ แล้ว ข้าพเจ้าได้เริ่มงานอดิเรกหลายประการคือ

- เก็บสะสมพระเครื่องและเครื่องรางของขลังต่างๆ
- เก็บสะสมเครื่องใช้สอยของไทยสมัยโบราณ เช่น เครื่องถ้วยสังคโลก เครื่องถ้วยสมัยอยุธยา และรัตนโกสินทร์ เครื่องทองเหลืองและของใช้ต่างๆ ที่เป็นของคนไทยใช้ในอดีต โดยหวังว่าจะเป็นประโยชน์ต่ออนุชนรุ่นต่อไป (ข้าพเจ้าไม่นิยมสะสมพระพุทธรูป เทวรูป โดยจะคิดว่าจะกลายเป็นผู้ส่งเสริมให้คนทำร้ายทำลายพระพุทธรูปศาสนามากขึ้น
- ปลูกต้นไม้ดอกไม้ใบ เช่น ต้นว่านชนิดต่างๆ
- เลี้ยงสัตว์ภายในบ้าน เช่น นกขุนทอง นกพิราบ ไก่ฟ้าหลังเทา เป็ด ไก่ ห่าน ไก่เดี๋ย สุนัขสีสาวต สุนัขหลังอาน เป็นต้น

หลักปฏิบัติและการฝึกหัดตัวของข้าพเจ้าในการทำงานคือมีความอดทนและตั้งใจ ไม่ดื่มสุรา ไม่เล่นการพนัน ไม่เที่ยวในบาร์ คลับ และสถานเริงรมย์ที่ฟุ่มเฟือยใดๆ ไม่เที่ยวเตร่ยามค่ำคืนที่ไหน ถ้าใครพบเห็นข้าพเจ้าทุกหนทุกแห่ง จะเห็นใส่เสื้อม่อฮ่อมทุกวัน เป็นเวลาหลายปีแล้วเพื่อเป็นแบบอย่างแก่ลูก แก่ผู้ร่วมงาน และอาจจะเป็นผู้อื่นด้วย

ตำนานการสร้างพระพุทธรูป

เทพย สาริกบุตร

ถ้าจะสร้างพระพุทธรูป หน้าตักแต่สามศอกขึ้นไป ให้เอาส่วนนั้นตั้งขึ้นแต่พระบาทล่าง ถึง พระอุระ เป็นกำหนด ถ้าจะไขขึ้นหน่อยหนึ่งให้เอาจดหว่างพระขนง แม้นพระเจ้าองค์ยอมให้เอาจดปลายพระนาสิกจึงจะเห็นทรงสูง แล้วให้เอาส่วนพระพักตร์ ขวางพระอุระให้จดปลายนมทั้งซ้ายขวาแล้ว ให้เอาส่วนพระพักตร์สอบ แต่ป็นพระองค์ถึงพระสอเป็นสามส่วน ไขออกส่วนถะนี้ แล้วให้เอาส่วนพระพักตร์สองส่วนถึงขวางเป็นพระพาหา แล้วให้เอาส่วนพระพักตร์ใส่โดยหนาเสมอหลังมาจนมจงได้ แล้วให้ป็นส่วนพระหัตถ์พระกรทั้งสาม ท่อน เอาส่วนพระพักตร์เข้าสอบส่วนต่อส่วน แล้วให้เอาส่วนพระพักตร์วางแต่สะดือออกไปจงได้เสมอพระบาท แล้วให้เอาส่วนพระพักตร์ ตั้งแต่พระหัตถ์ขึ้นมาจนได้เสมอพระหัตถ์ หนึ่งให้ทำพระพักตร์เป็นสามส่วน เอาส่วนหนึ่งนั้นขวางพระโอษฐ์ หนึ่งให้สอบเอาแต่พระนาสิกมาเสมอพระหนุขวางลงเป็นผ้าสังฆาฏิ แล้วให้ทำพระพักตร์เป็นสามส่วน เอาส่วนหนึ่งตั้งขึ้นแต่พระอุระจงสูงเสมอเส้นพระศก แล้วให้เอาส่วนนั้นหยั่งแต่พระเกตุมาลาออกมาจนตรงพระอุระ แล้วให้เอาส่วนนั้นตั้งขึ้นไปเป็นวงทริก แล้วให้เอาดวงพระพักตร์ไขหน่อยเป็นพระรัศมี หนึ่งให้ป็นคลองพระเนตรเป็นสี่ส่วน ไว้หัวดาส่วนหนึ่งเป็นดาดำ สองส่วนเป็นหางดา ถ้าจะทำพระบาทแต่สันตลอดปลายนี้ให้เอาส่วนพระพักตร์ พระกรณก็เอาส่วนพระพักตร์ แต่ลดเสียพอสมควร หนึ่งทำห้ามมิให้ไขหน้าตักตั้งขึ้นขาดส่วนตรงพระเนตร ว่าแพ้ช่าง แล้วมิให้ปลายพระนาสิกติดตรงพระอุระ ว่าสมภารเจ้าวัดมิสบาย ให้ดกตรงฝ่าพระหัตถ์จึงเห็นสำรวมงาม หนึ่งให้แบ่งพระพักตร์เป็นสามส่วน ไว้พระนลาट ส่วนหนึ่งจดพระขนง แต่ให้เหลื่อมพระขนงมาถึงถูกพระนาสิกเป็นส่วนหนึ่ง แต่ไขหน่อย แต่พระนาสิกมาจรดพระโอษฐ์ พระหนุเป็นส่วนหนึ่งแม้นพระปถมพระยาก็ให้ใช้ส่วนคู่กัน แต่ให้ดวงพระพักตร์ยาวออกไว้ แล้วให้เอาดวงพระพักตร์สอบลงไป ตั้งแต่ใต้พระหนุถึงฝ่าพระบาทให้ได้หกส่วน แต่ให้ไขออกไว้บ้าง ถ้าเป็นพระทรงเครื่องก็ให้ไขเจ็ดส่วนมากกว่าทรงใคร จึงจะเห็นทรงสูงงามๆ

ถ้าจะทำคิฎกประสมไว้ติดสิ่งของ ให้เอาชินบาทหนึ่ง บริสุทธิดำถึงหนึ่ง สังกะสีสองสลึง ติดด้วยน้ำประสานดินกุ่มันแลฯ

ถ้าจะหุงน้ำมันเชียวทากระคายเงิน ให้เอาน้ำมันยางใส ๑ ทะนาน กระวาน ๑ สักขี ๑ ผิวมะกรูด ๑ กระเทียม ๑ ขางสน ๑ หุงอย่างปลีกละลายเชียวตั้งแต่ใช้ฯ

น้ำมันเหลือง ให้เอาน้ำมันยางใส ๑ ทะนาน กระวาน ๑ สักขี ๑ ผิวมะกรูด ๑ กระเทียม ๑ รง ๑ พริกเทศ ๑ น้ำมันปลาด้วยชา ๑ ฯ

สิ่งให้เอาขาว ๑ สารส้ม ๑ เปลือกมะไฟ ๑ เปลือกโกลด ๑ ครั้งซัง ๑ คั่นนอนกล้ำเอาน้ำใส หุงด้วยขาม ตั้งกลางกระทะน้ำร้อน

ถ้าจะหุงน้ำมันปิดทองกำมะลอ และละลายเครื่องเขียนใช้ ให้เอาน้ำมันยางโสทนนาน ๑ ลูกจันทร์ ๑ ดอกจันทร์ ๑ กระวาน ๑ กานพลู ๑ ขางแก้ว ๑ ขางมะขวิด ๑ หนังกะเบน ๑ พุงปลาฆ่า ๑ สุนเหนือ ๑ สักขี ๑ น้ำมันพิมเสน ๑ พริกชี้ฟ้าสด ๑ รักษิหน้อยหนึ่ง หุงกับโถตั้งกลางกระทะทรายสามวัน ใส่ไฟแต่พอสมควร

ทำเงินคำให้เอามาสดชื่นให้เป็นผงบัวบดใช้

ถ้าจะประสมทองอ่อน ให้เอาเงินส่วนหนึ่ง ทองสองส่วนกวกันใช้

อีกอย่างหนึ่งเอาเงินสองส่วน ทองส่วนหนึ่ง ทำคูกกัน

ผิจะใช้สีต่างๆในกำมะลอให้วิเศษ ให้หาก้อนแร่ต่างๆ ที่ยี่กินกับน้ำมันมาเลเลือกใช้เอาเถิด

ถ้าจะละลายทองให้กวกับน้ำผึ้งให้ละเอียด แล้วล้างน้ำให้หมดจึงเอายางไพรใส่น้ำอ้อยกวกับทอง เขียนแล้ว

จัดด้วยไมรา

ผิจะทำนากให้เอาบริสุทธิ์ ๑ บาท สังกะสี ๑ บาท พรอท ๑ บาท ผักปราบ ผักเบี้ยใหญ่ หน่อไม้ไผ่ บิดเอาน้ำเป็น
ทกวนให้กินกัน แล้วใส่เข้าขุบสุบไฟแกลบสามวันเอาออกดู ถ้าเป็นนวลแล้วจึงเอา ถ้าไม่เป็นนวลให้สุบไปใหม่ เข้า
ทองแดงบาทละ ๒ ไพ แล้วหล่อน้ำสำเหล้ากับใบผักกำจับ เอาลำแผน เปลือกสับประด

ครั้นหล่อเป็นรูปพรรณแล้ว จึงเอาผักโหมทั้งสาม มาตำคูลูกอีกสามส่วน เกลือส่วนหนึ่ง แล้วเอาพรอททา
รูปพรรณ เอาขานี้พอกสุบไฟแกลบพอสมควร จึงขึ้นสีนากสุกงาม

ผิจะประสมนาวโลหะ เอาชิน ๑ บาท จ้าง ๒ บาท เหล็ก ๑ บาท บริสุทธิ์ ๔ บาท พรอท ๕ บาท สังกะสี ๖ บาท
ทองแดง ๗ บาท เงิน ๘ บาท ทองคำ ๙ บาท

ถ้าตัดโลหะ เอาข้าว ๑ บาท เหล็ก ๒ บาท พรอท ๓ บาท สังกะสี ๔ บาท ทองแดง ๕ บาท เงิน ๖ บาท ทองคำ ๗
บาท

ปิฏจะโลหะ เอาเหล็ก ๑ บาท พรอท ๒ บาท ทองแดง ๓ บาท เงิน ๔ บาท ทองคำ ๕ บาท

ถ้าจะเขียนทองแดงทองเหลืองใช้อย่างจีน ให้ฝนนอนกล้าตากให้แห้ง จะเขียนด้วยยางด้วยน้ำมันก็ตามแต่จะ
เขียน จึงเอาทองผงนั้นโรยกวาดไป แล้วประสานด้วยเครื่องเขียน

ถ้าจะประสมสังกะสีอย่างมั่งกะหล้า เอาชิน ๑ บาท สังกะสี ๑๐ บาท หลอมให้กินกันแล้วจึงหล่อรูปพรรณ
แดงตัวฝังลายแล้ว เอาสั้มะขามเปียก ๑ เกลือ ๑ มาส ๑ ดินประสี ๑ ดั้มแซไว้ให้หลายวัน คำดี

จบตำราหล่อพระพุทธรูปของเก่าเพียงนี้

หนังสืออ้างอิง

แพทย์ สาริกบุตร พุทธาภิเษกพิธี ประจักษ์วิทยา พ.ศ.๒๕๐๘ หน้า ๔๘ - ๕๑

วิธีการหล่อพระพุทธรูปโดยย่อ

จ.ส.อ.ทวี บุณยเขตต์

การสร้างพระประธาน

สำหรับพระประธานองค์ใหญ่ๆ จะต้องเตรียมไม้กระดานดีเป็นพื้นที่แข็งแรงพอที่จะรับน้ำหนักได้ จับระดับให้ได้โดยใช้ระดับน้ำเป็นหลัก จากนั้นก็เตรียมทรายหยาบ ๓ ส่วน ดินเหนียว ๑ ส่วน มาผสมกับน้ำให้เข้ากันและขำให้เนื้อดินละเอียด จากนั้นนำมาปั้นให้เป็นก้อน แล้ววาดรูปฐานบนไม้พื้นที่เตรียมไว้ ใช้ดินที่ผสมวางตามรูปร่างของฐานพระขึ้นไปตามรูปที่วาดบนไม้กระดาน ปั้นไปตากแดดไปพร้อมกัน ไม่ช้าดินที่ปั้นไว้ก็จะแห้ง เมื่อปั้นได้ทั้งองค์แล้วใช้เครื่องมือแต่งรูปหุ่นพระให้ได้ส่วนทุกส่วนที่ต้องการ แบ่งส่วนองค์พระให้ถูกส่วน โดยใช้เครื่องมือเช่น เขาควยจับลูกคั้งและระดับน้ำวัด ต่อจากนั้นให้ผสมดินเหนียวกับน้ำดินนวล แกลบคั่วบดให้ละเอียดที่ผิวรูปหุ่นแล้วทิ้งไว้ให้แห้ง นำกระดาษทรายหยาบขัดให้เรียบ (ผิวเนื้อรูปหุ่น) เตรียมริ้วขี้ผึ้งให้เป็นแผ่นๆ กว้างพอควร หนาประมาณ ๖ - ๘ มิลลิเมตร แล้วแต่ขนาดของพระ แล้วเอาแผ่นขี้ผึ้งมาบุตามองค์พระให้ทั่ว สำหรับรอยต่อใช้เหล็กเผาไฟให้ร้อนและจี้ไปที่ขี้ผึ้งเพื่อเชื่อมรอยต่อระหว่างแผ่นขี้ผึ้งให้ติดกันแล้วก็ตบแต่งส่วนต่างๆ ให้เป็นรูปพระที่เราต้องการ พระพุทธรูปจะสวยงามดินนั้นอยู่ในขั้นนี้ (ขี้ผึ้งหมายถึง การผสมระหว่างพาราฟิลกับชันและไขวัวหรือน้ำมันมะพร้าวก็ได้)

การเข้าดินพระ

ใช้ดินนวลซึ่งเป็นดินละเอียดอยู่ในน้ำ (ต้องไปงมมา) มีลักษณะดีเฉพาะใช้ในการหล่อพระ นำมาตากให้แห้ง แล้วนำมาแช่น้ำใหม่ กรองเอาแต่ส่วนที่ละเอียดมาใช้ โดยผสมน้ำขี้วัว ใช้อัตราส่วน ๑:๑ คือขี้วัว ๑ ถึงต่อน้ำ ๑ ดัง แล้วกรองโดยใช้กระสอบขาวสารแทนแรงดักขี้วัวที่ผสมกับน้ำ ใส่กระสอบแล้วบิดเอาแต่น้ำ เมื่อได้น้ำขี้วัวแล้วจึงนำไปผสมกับดินนวลจนให้เข้ากัน ใช้แปรงทาสีทาที่รูปหุ่นขี้ผึ้งที่ปั้นไว้ นำหุ่นพระขี้ผึ้งที่ทาดินนวลประมาณ ๕ ครั้ง มาติดท่อขนวนสั้นๆ เรียกว่าต่อตามที่ต่างๆ แล้วดอกตะปูที่มีขนาดเหมาะสมกับรูปหุ่นพระที่แต่งเสร็จ โดยดอกให้ห่างกันพอสมควร ให้ทั่วทั้งองค์พระ ดอกให้ถึงดินในเรียกว่าดอกทอย (การดอกตะปูนี้เพื่อไม่ให้ดินหุ่นชั้นนอกเคลื่อน เพราะเวลาเผาขี้ผึ้งจะไหลออกหมดกลายเป็นที่ว่าง) ต่อไปให้เอาดินนวลที่กรองแล้ว ๑ ส่วน ผสมกับทรายละเอียด ๑ ส่วน ร่อนด้วยตะแกรงผสมน้ำพอประมาณ ผสมให้เข้ากัน โดยใช้เท้าขำเรียกว่าดินอ่อนหรือดิน๑

เมื่อดินชั้นนี้แห้งสนิทแล้วจึงต่อขนวนคอที่ติดไว้กับองค์พระที่แยกไปตามที่ต่างๆ โดยจะมีขนวนเส้นหลักยาวไปถึงฐานพระ เพื่อเป็นที่สำหรับให้น้ำทองวิ่งไหลลงสู่พิมพ์รูปหุ่นพระ (ขนวนคือขี้ผึ้งแท่งกลมๆ ยาวตามที่ต้องการและตามขนาดที่เหมาะสมกับพระ)

ต่อไปให้น้ำเอาดินเหนียวผสมกับทรายหยาบขำให้เข้ากัน โดยใช้อัตราส่วนผสมคือทรายหยาบ ๓ ส่วน ค่อดินเหนียว ๑ ส่วน น้ำพอประมาณผสมให้เข้ากันแล้วเอาไปแปะทับดินผิวเมื่อครั้งแรก เรียกว่าดิน ๒ หรือดินแก่ แล้วใช้เหล็กเส้นใหญ่เล็กตามขนาดของรูปหุ่นพระมาวางทาบบน ให้เข้าตามรูปร่างของหุ่นพระ พันให้รอบเหมือนตะแกรงที่ใช้ในการก่อสร้าง (การที่เราพันลวดนี้เพื่อกันน้ำทองรั่วเพราะเมื่อเผาหุ่นให้ร้อนแล้วขี้ผึ้งจะไหลออกจากหุ่นพระหมด

จะทำให้หุ่นพระกลวง ถ้าไม่มีเหล็กรัดไว้จะเกิดความเสียหาย น้ำทองที่เทลงไปมีน้ำหนักจะเบ่งคั่นดินให้แตกหรือร่วงออกมาได้)

เมื่อดิน ๒ แห้งดีแล้ว จึงเอาดินเหนียว ทราขยหยาบผสมกันให้เหมือนกับดิน ๑ หุ้มทับเหล็กลงไปเรียกว่าดินทับโลก เมื่อดินชั้นนี้แห้งสนิทแล้วก็พร้อมที่จะนำไปหล่อได้

การหล่อพระ

อุปกรณ์และวัสดุที่ต้องเตรียม

๑. อีฐมอญ ถ่าน และฟืน

๒. เป็นน้ำตามขนาดที่เหมาะสมกับพระ

๓. สังกะสี

๔. ดินเหนียวผสมทราย

๕. พัลลมหอยโข่ง

๖. ทองเหลือง ทองแดง

๗. ลวดมัดเหล็ก

๘. เครื่องมือในการหล่อพระ เช่น เบ้าหลอม คีม กะจ๋อ คีมเท คีมถอน เหล็กเค้นน้ำทอง

ขั้นแรกเราต้องเตรียมเตาเผาสำหรับเผาหุ่นพระ โดยการใช้อีฐมอญเรียงสลับกัน สูงประมาณ ๕๐ เซนติเมตร ก่อเป็นแท่นสี่เหลี่ยมใช้รอกชนิดเขว่นกับเสาของค้ำพระ โดยพลิกเอาเศียรลงไว้ข้างล่างเทินบนอีฐมอญที่ก่อเรียงไว้ ใช้เป็นน้ำค้ำและอันไม่ให้หุ่นล้มจำนวน ๔ ด้าน เอาลวดมัดไว้แน่น แล้วก่ออีฐมอญสลับเป็นเตาขึ้นไปอีก ให้ห่างจากองค์พระพอควร ด้านเตาดอนล่างเปิดทำเป็นประตูเตา สำหรับใส่ฟืนไว้ ๑ ช่อง มีสังกะสีเป็นแผ่นปิดฟืนและปิดบนเตาอีฐที่ก่อไว้ แล้วทำการก่อไฟสํารอกขึ้นด้วยการใส่ฟืนทีละน้อย แล้วใส่มากขึ้นตามลำดับ การสํารอกขึ้นนี้ควรจะก่อไฟไว้ที่ปากเตาก่อน

เมื่อขึ้นไฟในหุ่นพระไหลออกมาหมดแล้วจึงใส่ฟืนเข้าไปในเตามากขึ้นเรื่อยๆ จนหุ่นมีสีแดงเหมือนอีฐสุก ก็รู้ว่าหุ่นนั้นเริ่มสุกแล้ว และให้ดูที่แผ่นอีฐที่วางเทินปากจอกโดยหงายแผ่นอีฐขึ้น ถ้าพิมพ์หุ่นสุกดีแล้วจะไม่มีควันดำหรือเขม่าติดอยู่ (ปากจอกคือทำดินที่ผสมแล้วเป็นรูปกรวย สำหรับเทน้ำทองลงไปตามขนวนและทำเป็นที่ระบายอากาศด้วย) แผ่นอีฐปิดเทินบนปากจอกเรียกว่า กระบาน ปากจอกนั้นเราจะทำไว้ ๔ รู คือ ด้านหน้า ด้านหลังและด้านข้างเพื่อระบายได้เททองลงไปในปากจอกด้านหน้ากับด้านหลัง ส่วนปากจอกด้านข้างไว้เป็นที่ระบายอากาศ

ในการหล่อพระองค์ใหญ่นั้นจะต้องเตรียมการตั้งเตา ๔ ด้านทำเป็นร้าน ใช้แผ่นกระดานปูรอบองค์พระเพื่อใช้ขึ้นเททอง ค้ำจากพื้นกระดานลงมาจะเป็นลักษณะ โต๊ะสี่เหลี่ยมเป็นชั้นสี่มุมแบบขั้นบันไดสำหรับยกน้ำทองขึ้นเทก่อนที่จะเททองนั้นจะต้องดับไฟหรือแผ่นอีฐรอบเตาออกด้วยน้ำและเอาดินเหนียวอุดตามรอยที่แตกร้าวต่างๆเสียก่อน

ในขณะที่เดียวกันจะต้องเตรียมเตาน้ำทองซึ่งใช้อีฐมอญก่อเป็นรูปสี่เหลี่ยมกว้างยาวตามความเหมาะสมของขนาดเบ้าหลอม โดยให้ห่างจากตัวเบ้าประมาณข้างละ ๑ ฝ่ามือ แล้วนำดินเหนียวผสมกับทรายให้เข้ากัน นำไปฉาบที่อีฐ

วัน หรือเกินกว่านี้ต้องได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการ โดยเสียงข้างมาก ส่วนเหรียญกึ่งมีอำนาจเก็บเงินสดได้คราวละไม่เกินสองพันบาทถ้วน

คณะกรรมการผู้เริ่มก่อตั้งมูลนิธิฯ มีรายชื่อดังต่อไปนี้

๑.จำสับเอกทวี	บูรณเขตต์	ประธาน
๒.นายเรือง	ปาเฉย	รองประธาน
๓.นายบุญสม	ทั้งมั่งมี	เหรียญก
๔.นายอาทิตย์	บูรณเขตต์	ผู้ช่วยเหรียญก
๕.นางพิมพ์	บูรณเขตต์	กรรมการ
๖.นางบุรี	กุลพิจิตร	กรรมการ
๗.พันตรีต่อม	मुखเมือง	กรรมการ
๘.นางชนิกา	บูรณเขตต์	กรรมการ
๙.นางบุญปลูก	โรจน์วิจิตร	กรรมการ
๑๐.นายทองสุข	สุตเกตุ	กรรมการ
๑๑.นายพล	ร้องเกาะเกิด	กรรมการ
๑๒.นายธีรเทพ	บูรณเขตต์	กรรมการ
๑๓.นางนภาพร	สินธพทอง	กรรมการ
๑๔.นางวนิดา	อยู่คง	เลขานุการ
๑๕.นางจรัสศรี	เทวเส	ผู้ช่วยเลขานุการ

วันที่เสนอจังหวัดพิษณุโลกยื่นเรื่องราวขออนุญาตจัดตั้งมูลนิธิคือวันที่ ๒๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๒๕ ได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติวันที่ ๑๖ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๒๖ เลขที่อนุญาตที่ ๓.๒๕๕/๒๕๒๖ เลขคำขอที่ ๒๕๕/๒๕๒๖ อนุญาต ณ วันที่ ๑๓ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๒๖ เมื่อถึงกำหนดที่จะทำพิธีมอบทุนการศึกษาเป็นครั้งแรก จ.ส.อ.ทวี จึงได้มอบเงินทดแทนดอกผลที่ได้ผลัดเข้าสมทบยอดเงินต้นตั้งได้กล่าวแล้ว และยังเพิ่มเงินอีก หกพันเจ็ดร้อยห้าบาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้นสองหมื่นหกกร้อยบาทถ้วน ในการพิจารณาทุนการศึกษานี้ คณะกรรมการมีความเห็นว่าควรกระจายทุนนี้ให้ทั่วจังหวัดพิษณุโลก โดยมอบทุนการศึกษาระดับประถมศึกษา ทุนละ ๕๐๐ บาท จำนวน ๒๔ ทุน ให้แก่

อำเภอเมืองพิษณุโลก	จำนวน ๕ ทุน	เป็นเงิน ๒,๐๐๐ บาท
อำเภอบางระกำ	จำนวน ๓ ทุน	เป็นเงิน ๑,๕๐๐ บาท
อำเภอพรหมพิราม	จำนวน ๓ ทุน	เป็นเงิน ๑,๕๐๐ บาท
อำเภอวังทอง	จำนวน ๓ ทุน	เป็นเงิน ๑,๕๐๐ บาท
อำเภอวัดโบสถ์	จำนวน ๒ ทุน	เป็นเงิน ๘๐๐ บาท
อำเภอบางกระทุ่ม	จำนวน ๒ ทุน	เป็นเงิน ๘๐๐ บาท

อำเภอชาติตระการ	จำนวน ๒ ทุน	เป็นเงิน ๘๐๐ บาท
อำเภอเนินมะปราง	จำนวน ๒ ทุน	เป็นเงิน ๘๐๐ บาท
อำเภอนครไทย	จำนวน ๒ ทุน	เป็นเงิน ๘๐๐ บาท
รวมทั้งสิ้นเป็นเงิน ๘,๒๐๐ บาท		

ทุนการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ทุนละ ๖๐๐ บาท จำนวน ๕ ทุน

อำเภอเมืองพิษณุโลก	จำนวน ๖ ทุน	เป็นเงิน ๓,๖๐๐ บาท
อำเภอบางกระทุ่ม	จำนวน ๑ ทุน	เป็นเงิน ๖๐๐ บาท
อำเภอบางระกำ	จำนวน ๑ ทุน	เป็นเงิน ๖๐๐ บาท
อำเภอพรหมพิราม	จำนวน ๑ ทุน	เป็นเงิน ๖๐๐ บาท
รวมทั้งสิ้นเป็นเงิน ๕,๔๐๐ บาท		

ทุนการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ทุนละ ๘๐๐ บาท จำนวน ๘ ทุน

อำเภอเมืองพิษณุโลก	จำนวน ๔ ทุน	เป็นเงิน ๓,๒๐๐ บาท
อำเภอวัดโบสถ์	จำนวน ๑ ทุน	เป็นเงิน ๘๐๐ บาท
อำเภอนครไทย	จำนวน ๑ ทุน	เป็นเงิน ๘๐๐ บาท
อำเภอชาติตระการ	จำนวน ๑ ทุน	เป็นเงิน ๘๐๐ บาท
รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๕,๖๐๐ บาท		

รวมเป็นจำนวนทุนทั้งสิ้น ๔๐ ทุน เป็นจำนวนเงิน ๒๐,๖๐๐ บาท (สองหมื่นหกร้อยบาทถ้วน) ทั้งนี้ได้ทำพิธีมอบทุนการศึกษา ในวันจันทร์ที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๒๖ เวลา ๑๓.๓๐ น. ณ หอประชุม ๒ ศาลากลาง จังหวัดพิษณุโลก และจะมีการมอบทุนเช่นนี้ทุกปีไป

The Sergeant Major Thawee – Phim Buranakhet Foundation

The Sergeant Major Thawee – Phim Buranakhet Foundation has a circle as its mark with the Model of Phra Buddhachinnarat Image Buddha installed under the beam of light and with the statement, "The Sergeant Major Thawee - Phim Buranakhet B.E. 2525 (1982)" The Office of the foundation is located at Phitsanuloksuksa School, tambon Huaro Mueng district, Phitsanulok province.

The Objectives of the foundation are as below :

1. To assist the education to the students in Phitsanulok province.
2. To promote the education to the students of Phitsanuloksuksa school.
3. To cooperate with other generous organizations to conduct the good for the public
4. The organization of this foundation is not concerned with any political activities

The property of the foundation having as initiative funds were of the total cash ฿ 100,000. Within one year round, the interests gained from the funds deposited amount ฿ 13,895 were given by the Founder of the foundation, Sergeant Major Thawee Buranakhet, to deposit with the capital ฿ 100,000. Thus, in the year B.E. 2526 (1983) the total funds of the foundation increased with be ฿ 113,895. In addition, Sergeant Major Thawee Buranakhet has donated ฿ 20,600 in 1983 as the replaced funds.

For the finance of the foundation, the Chairman or Vice chairman of the foundation implementing on the behalf of the committee, has a full – authority to pay the sums of money not over than ฿ 5,000. The sums of money, not over than ฿ 2,000, can be kept by the Treasurer of the foundation.

The name of the committees of the foundation are as follows:

1. Sergeant Major Thawee Buranakhet	Chairman
2. Mr.Rueng Pachoei	Vice chairman
3.Mrs.Phim Buranakhet	Committee
4. Mrs.Athit Buranakhet	Committee
5. Mrs.Chanika Buranakhet	Committee
6. Mr.Thirathep Buranakhet	Committee
7.Major Tom Mukmueng	Committee
8. Mrs.Boonplook Rochanawichit	Committee
9. Mr.Thongsuk Sutket	Committee
10.Mr.Phon Rongkokoet	Committee
11.Mrs.Naphaphon Sinthopthong	Committee
12.Mrs.Buri Kulaphichit	Committee
13.Mrs.Charatsri Thewase	Committee
14.Mr.Boonsom Thangmangmee	Treasurer
15.Mrs.Wanida Yukhong	Secretary

The properties of the foundation may be obtained from those persons who deliberately donated with faithfulness and without any conditions including the benefit gained from the funds of the foundation. All of this, the accountancy investigator, who has a full authority to investigate the accountancy of the foundation and who has approved the annual balance in an accountant which must be reported to the Ministry of Interior, was appointed from those who are not a committee; but, however, this person was accepted by all the committees. That is, Mr.Phanit Suchanthabut from the Farmers Bank Limited, Phitsanulok province branch, was appointed as an accountancy investigator of the foundation.

Were this foundation given up a business by any reasons, all the properties of the foundation had to belong to the right of the Secondary Education Department, the Ministry of Education in order to allocate the profit for Phitsanuloksuksa School

บันทึกสดุดีจากสื่อมวลชน

ชีวิตนี้ยังมีหวัง

ช่างโดยกำเนิด

จากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับที่ ๕๔๕๕

วันอาทิตย์ที่ ๒๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖

จ.ส.อ.ทวี บุณยเขตต์ เกิดที่ อ.เมืองใกล้กับวัดชีปะขาวหาย จ.พิษณุโลก พ่อชื่อนายบุญทิว แม่ชื่อนางชวน มีพี่น้อง ๑๐ คน บิดาเป็นครู ในวัยเด็กก่อนอายุจะครบเข้าเรียนตามพรบ.การศึกษาภาคบังคับ เด็กชายทวีก็รับจ้างชาวบ้านเวลานั้นเลี้ยงแพะและเลี้ยงวัวเพื่อช่วยเหลือบิดามารดาซึ่งมีรายได้น้อยอยู่แล้ว ได้เงินค่าจ้างก็นำมาแบ่งให้พี่ๆ น้องๆ ซื่อสัตย์กันตามอัธยาศัย เมื่ออายุได้ ๑ ขวบ บิดาจึงส่งให้เข้าเรียนในโรงเรียนเทศบาลในจังหวัด จบชั้น ป.๔ จึงได้รับรางวัลมาเรียนต่อใน ร.ร.ผดุงราษฎร์จนจบม.๓ เป็นอันว่าความสามารถของบิดา มารดา จึงสิ้นสุดลงเพียงเท่านั้น ทั้งนี้ต้องมีการส่งลูกเรียนอีกเป็นจำนวนมากนั่นเอง “ทวี” จึงต้องยุติการศึกษาลง แต่เนื่องจาก “ทวี” เป็นเด็กที่มีพรสวรรค์ในเชิงปั้นรูปเขียนภาพ จึงรับจ้างปั้นรูปต่างๆขาย แต่ในสมัยนั้นไม่มีความนิยมมากนัก จึงไม่สามารถหาเงินมาจุนเจือทางครอบครัวได้ ต่อมาในปี ๒๔๙๘ จึงตัดสินใจสมัครเข้ารับราชการทหารเพื่อรับใช้ประเทศชาติอยู่ในกองทัพอากาศที่สาม อาศัยที่ตนเองเป็นผู้มีศิลปะในการออกแบบ ปั้นรูปและเขียนภาพ จึงได้รับความไว้วางใจจากผู้บังคับบัญชา ในการจัดทำหุ่นรับเสด็จหรือต้อนรับแขกเมือง จัดพวงมาลาในพิธีการตลอดจนตกแต่งสถานที่ในการจัดงานต่างๆของทางราชการ จนที่พลเอกประพันธ์ กุลพิจิตร (อดีตแม่ทัพภาคที่ ๓) เป็นผู้บังคับบัญชาของจำทวี ได้ดำริที่จะสร้างอนุสาวรีย์ของสมเด็จพระนเรศวรมหาราชเพื่อประดิษฐานในค่าย ได้มอบหมายให้จำทวีเป็นผู้ปั้นหุ่น และส่งตัวจำทวีมาศึกษาการรมวิธีหล่อโลหะที่กรมศิลปากร และนี่เองเป็นผลงานสร้างชื่อเสียงให้จำทวีเป็นที่เลื่องลือไปทั่วในด้านประติมากรรม จนคณะกรรมการวัดต่างๆ ได้มาติดต่อขอให้เขาช่วยออกแบบพระพุทธรูปปางต่างๆเพื่อสร้างขึ้นให้ประชาชนบูชา วัดบางแห่งได้นำรูปถ่ายของคณะกรรมการที่ชาวบ้านนับถือมาให้เขาปั้นเพื่อเป็นอนุสรณ์ ครั้งหลังสุด “จำทวี” ก็ได้ประสบความสำเร็จอย่างใหญ่หลวง ในต้นปี ๒๕๑๕ นี้เอง นั่นคือ “พิธีจักรพรรดิมหาพุทธภิเษก” ซึ่ง “จำทวี” ได้ใช้เวลาในการสร้างพระพุทธรูปซึ่งคณะกรรมการจัดสร้างได้ติดต่อให้จำทวีสร้างมาเป็นเวลา ๑ ปี เมื่อใกล้กำหนดทำพิธีประชาชนทั่วไปเห็นผลงานของจำทวีก็สนใจสั่งจองเป็นจำนวนมาก จนคณะกรรมการต้องปิดการสั่งจองและคืนเงินแก่ผู้สั่งจองนับล้านบาท

เขาเคยส่งพระพุทธรูปเข้าประกวดได้ชนะเลิศมาแล้ว ผลงานของจำทวีได้เป็นที่เลื่องลือจนทั่วไป อาทิ พระพุทธรูปราชองค์จำลองเทวองค์จริงได้ถูกสร้างไปประดิษฐานที่วัดพุทธบูชา ค.บางมด อ.ราษฎร์บูรณะ กรุงเทพมหานคร และเป็นที่สองที่วัดกำแพงแสง จ.เพชรบุรี

ขณะนี้ จ.ส.อ.ทวี บุณยเขตต์ ได้สร้างชีวิตเขาอย่างสมหวังแล้ว เขาสามารถซื้อที่ดินสร้างบ้านและโรงงานตลอดจนมีคนงานคอยช่วยเหลือเขาหลายสิบคน เขามีความสุขอยู่กับ “พิมพ์” คู่ชีวิตและคู่ทุกข์คู่ยากของเขา มีบุตรชาย ๒ หญิง ๔ สุดท้ายเป็นคู่แฝด หากท่านสนใจชีวิตของเขาจะติดต่อได้ที่ ๒๖/๔๓ ถนนวิสุทธิกษัตริย์ อ.เมือง จ.พิษณุโลก

ภูธรบันทึก

จาก หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ วันศุกร์ที่ ๑ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๑๘

ช่างศิลป์หล่อพระ

ชีวิตหนึ่งที่ต้องทนทุกข์และฟันฝ่ากับความยากจน หัวทกกันชีวิตไปร้อยเอ็ดเจ็ดย่านน้ำ หากินทุกวิถีทาง ใครจะคิดเลยว่า เด็กที่กำเนิดในท้องทุ่งกลิ่นโคลนสาปควาย มีความรู้เพียงชั้นมัธยมปีที่ ๓ จะได้กลายมาเป็นช่างศิลป์ในการหล่อพระฝีมือที่เลิศเลอของเมืองไทย ทั้งๆที่วิชาการอย่างนี้ตนเองไม่ได้ร่ำเรียนมาแต่ไหน

เขาละ - จ.ส.อ. ทวี บุรณเขตต์ เกิดเมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๔๖๕ ที่หมู่บ้านตาประขาวหาย ต.หัวรอ อ.เมือง จ.พิษณุโลก เป็นบุตรนายบุญทิว นางชวน บุรณเขตต์ เข้าเรียนโรงเรียนชั้นต้นที่ ร.ร.จำการบุญ จนจบชั้นป.๔ แล้วจึงเข้าไปเรียนต่อที่ โรงเรียนศุภราชบุรี พิษณุโลก จนจบมัธยมปีที่ ๓ ชีวิตในวัยเรียนต้องจบลงแค่นั้น เพราะฐานะของพ่อแม่ ซึ่งมีบุตรทั้งหมด ๑๑ คน ยากจนมาก ไม่สามารถส่งเสียให้เรียนได้ เมื่อออกจากโรงเรียนมาแล้วไม่รู้ว่าจะหันหน้าไปทำงานใด เพราะอายุยังน้อยอยู่ พ่อซึ่งเป็นครูสอนวิชาศิลป์ โรงเรียนหัตถกรรม พิษณุโลก จึงหัดอบรมการรับจ้างทำงานประเภทศิลป์แต่ตัวเองเห็นว่าเอาดีด้านนี้ไม่ไหวแน่นอนแล้ว จึงตัดสินใจตอนอายุ ๑๕ ปี ไปตายเอาดาบหน้า ไปหางานทำด้วยลำแข้งของคนดึกดำบรรพ์ เข้ากรุงเทพฯ ไปสมัครงานอยู่ที่ร้านศิลปการ สีพระยา ทำให้พักเดียวเกิดเบือ พ่อติเพื่อนฝูงชวนให้ไปสมัครงานที่สถานควบคุมอุตสาหกรรม จ.ราชบุรี และได้งานสมใจนึก ทำงานอยู่ที่อุตสาหกรรม จ.ราชบุรี หลายปี อายุครบการเกณฑ์ทหาร กลับไปคัดเลือกทหารที่บ้านเกิดเมืองนอนที่พิษณุโลก แต่ดันว่าเป็นคนโชคไม่ดีไม่ถูกทหาร กลับจากเกณฑ์ทหารแล้ว ไม่หวนกลับไปทำงานที่อุตสาหกรรมเดิมกลับชอบชีวิตในป่าเขาและใช้ชีวิตเป็นพราน ขณะที่เปิ่นพรานอยู่ก็ได้จับสัตว์ป่าขายให้กับบริษัทสวนสัตว์ธนบุรีวนารมย์ ชีวิตและรายได้ยังไม่ดีขึ้น กลับเมืองพิษณุโลกอีกครั้งหนึ่ง คราวนี้สมัครเข้ารับราชการทหาร สังกัดฝ่ายยุทธโยธา กองทัพบกที่ ๓ เมื่อปี ๒๔๘๘ ได้รับยศชั้นต้นเป็นสิบตรี ในชีวิตราชการ ได้รับการพิจารณาขึ้นเงินเดือน ๒ ขั้นถึง ๔ ปีติดต่อกัน ซึ่งนับว่าเป็นโชคมากโชคเหลือเกินที่ทหารชั้นผู้น้อยจะได้รับเช่นนี้ และในขณะที่รับราชการทหารนี้เอง เวลาว่างพอมีก็ดัดสันใจไปประกอบอาชีพที่พ่อถ่ายทอดเอาไว้ ได้เปิดร้านรับทำงานศิลป์โดยเช่าห้องแถวริมแม่น้ำน่าน รายได้ก็อยู่ในขั้นจุนเจือครอบครัวไปวันๆหนึ่ง

ช่วงชีวิตที่จะเป็นช่างศิลป์มือเอกของเมืองไทยก็ตอนที่ พลเอกประพันธ์ กุลพิจิตร อดีตแม่ทัพกองทัพบกที่ ๓ มีความประสงค์จะสร้างอนุสาวรีย์ของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช เพื่อทำการประดิษฐานในค่ายสมเด็จพระนเรศวร พลเอกประพันธ์ได้พิจารณาให้เข้ารับการอบรมเรื่องการหล่อโลหะที่กรมศิลปากรเป็นระยะเวลา ๓ เดือน และได้กลับมาทำการหล่อรูปเหมือนขนาดเท่าครึ่งขององค์สมเด็จพระนเรศวร จนสำเร็จเรียบร้อยสมความประสงค์เมื่อปี ๒๕๐๒ เมื่อผลงานชิ้นแรกในการหล่อองค์สมเด็จพระนเรศวรมหาราชผ่านไป วงการช่างศิลป์ต่างก็ยกย่องว่าฝีมือผู้ทำช่างมีความละเอียด สวยงาม หากดีไม่ได้ งานต่างๆก็เริ่มไหลมาเทมา เมื่อรับงานในการหล่อพระมากขึ้น จำเป็นอยู่เองที่จะต้องมีโรงหล่อและช่างมากขึ้น คิดดังนั้นแล้วจึงจำเป็นต้องสร้างโรงงานและบ้านพักขึ้นที่บ้านเลขที่ ๒๖/๔๑ ถนนวิสุทธิกษัตริย์ อ.เมือง พิษณุโลก ส่วนโรงหล่อไปตั้งอยู่ที่ถนนสายพิษณุโลก - วังทอง ในเนื้อที่ดิน ๔๐ ไร่เศษ ส่วนลูกมือช่าง

ศิลปินชาย - หญิง ก็ได้อาศัยลูกหลานและเครือญาติมาทำงานร่วมกันประมาณ ๑๓๐ คน ลูกมีอนี้ได้จัดสวัสดิการการพยาบาลรักษาและจัดระเบียบเรื่องการเงินการทอง ให้ทุกคนมีเงินฝากธนาคารและมีความเป็นอยู่อย่างเจริญคึกคักจริงๆ ขณะนี้งานส่วนใหญ่แล้วรับหล่อหลวงพ่อบุญพระพุทธรูปชินราชมากที่สุด วันหนึ่งๆหล่อได้ประมาณ ๔๐๐ - ๕๐๐ องค์ ขนาดองค์ละ ๘ นิ้วและ ๖ นิ้ว ฝีมืองานหล่อพระพุทธรูปชินราชนี้ ทุกคนต่างยกย่องว่าเพราะในการสร้างพระพุทธรูปบูชาพระพุทธรูปชินราชในงานจักรพรรดิมหาพุทธภิเษก ของพุทธสมาคมพิษณุโลก พระพุทธรูปชินราชบูชา (แบบกปร.) ซึ่งพลเอกสำราญ แพทยกุล อดีตแม่ทัพกองทัพอากาศที่ ๓ ได้รับพระบรมราชานุญาตจากองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวให้จัดสร้างขึ้น เพื่อหาทุนก่อตั้งมูลนิธิพระบรมมิ่งเกล้าช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากการปราบปรามผู้ก่อการร้าย และได้ทรงเสด็จประกอบพระราชพิธีเททองที่วัดสุทัศน์ฯเรียบร้อยแล้ว ทั้งหมดนี้ก็เป็นฝีมือของ จ.ส.อ.ทวี บุณยเขตต์ นี่ทั้งนั้น ปัจจุบัน จ.ส.อ.ทวี บุณยเขตต์ก็ยังครองราชการอยู่ในสังกัดกองทัพอากาศที่ ๓ อยู่ชีวิตคือ นางพิมพ์ มีบุตรทั้งหมด ๖ คน เป็นชาย ๒ หญิง ๔ ด้านการปกครองและดูแลงานศิลปินนั้น ภรรยาเป็นผู้ที่เก่งและเข้าถึงจิตใจพวกช่างลูกมือทุกคน จ.ส.อ.ทวีจึงหันไปตั้งฟาร์มปศุสัตว์ขึ้นอีกแห่งหนึ่งที่บ้านเขาฟ้า ด.คอนทอง อ.เมืองพิษณุโลก ในพื้นที่ ๒๐๐ ไร่ ขณะนี้มีโคกระบือแล้ว ๒,๐๐๐ กว่าตัว มีวัวพ่อพันธุ์แท้เรดวินด์และพันธุ์อเมริกันบรามัน โครงการตั้งฟาร์มปศุสัตว์นี้เพื่อเป็นการช่วยเหลือราษฎรในเขตภาคเหนือให้มีวัวพันธุ์ดี โดยจะจำหน่ายและรับผสมพันธุ์ในราคาถูก อีกทั้งยังเป็นการช่วยเหลือราษฎรอีกทางหนึ่งด้วย

จากวัยเด็กที่ยากจน จากคนที่ไม่มีความรู้ระดับกลาง มีความฝันนอนอยู่ทุกขณะจนบัดนี้ จ.ส.อ.ทวี บรรลุถึงวัย ๔๓ ปีแล้ว ประสบความสำเร็จและความสุขสบายกับนางพิมพ์และบุตรอีก ๖ คน ด้วยฝีมือของความเป็นช่างศิลป์ที่ชาวพิษณุโลกภูมิใจ และเขา..... ก็เป็นช่างศิลป์คนหนึ่งที่ได้รับการยกย่องจากคนในวงการเดียวกันทั่วประเทศ

บันทึกไว้ในบ้านเมือง

จากหนังสือพิมพ์บ้านเมือง วันจันทร์ที่ ๓ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๑๗

เพชรน้ำเอกอีกเม็ดหนึ่งของวงการช่างศิลป์

หากจะพูดกันว่าชีวิตคือการต่อสู้แล้ว ขอบกประวัติของเด็กท้องถิ่น ผู้ซึ่งเรียนจบแค่ชั้นมัธยมปีที่ ๓ ไม่เคยเรียนวิชาการศิลป์มาจากสถาบัน ไหนเลย พยายามต่อสู้ด้วยลำแข้งและพรสวรรค์อันมีมาแต่กำเนิด จนกระทั่งฝีมือเป็นชั้นแนวหน้าของประเทศ มีหลักทรัพย์จำนวนหลายล้านบาท ซึ่งหาได้จากน้ำพักน้ำแรงของตนเองนั้น จ.ส.อ.ทวี บุณยเขตต์ เกิดเมื่อวันที่ ๘ เดือนตุลาคม พ.ศ.๒๔๗๕ เป็นบุตรของครูบุญทิว นางชวน บุณยเขตต์ เกิดที่บ้านตาปะขาวหาย ต.หัวรอ อ.เมือง จ.พิษณุโลก ประวัติการศึกษา เมื่อเป็นเด็กเข้าเรียนที่โรงเรียนจำการบุญจนจบชั้น ป.๔ จากนั้นเข้าเรียนที่โรงเรียนผดุงราชมรรค์ จนจบมัธยมปีที่ ๓ ต้องลาออกเพราะพ่อแม่มีฐานะยากจนมาก พี่น้องต้องเลี้ยงกันถึง ๑๒ คน เมื่อจำทิวลาออกจากโรงเรียนแล้วได้ช่วยเหลือพ่อซึ่งเป็นครูสอนวิชาศิลป์โรงเรียนหัตถกรรม พิษณุโลก รับจ้างทำงานศิลป์จนอายุได้ ๑๕ ปี จำทิวเห็นว่าการงมปลักอยู่ที่บ้านนั้นไม่มีอะไรขึ้น จึงได้มุ่งหน้าลงสู่เมืองกรุง เข้าทำงานที่ห้องแบบแผนของนายทรัพย์ ธนางกูร เป็นแห่งแรก และได้เปลี่ยนที่หากินไปอยู่ที่ร้านศิลป์การ สีพระยา ของนายบุญชู เจริญทิพย์ และที่ร้านคณะช่างสีพระยา เนื่องจากชีวิตหนุ่มกำลังแตกพาน เมื่อเพื่อนๆชวนให้สมัครงานตำแหน่งช่างเขียนของสถานควบคุมดูแลพระธาตุที่ จ.ราชบุรี จำทิวก็เห็นดีงามตามเพื่อนฝูงด้วย รับราชการที่หน่วยควบคุมดูแลพระธาตุราชบุรี จนอายุครบเกณฑ์ทหารจึงได้กลับมาคัดเลือกที่บ้านเกิดเมืองพิษณุโลก เมื่อคัดเลือกไม่ถูกแล้ว จำทิวหันเข้าป่าหารับประทานด้วยการเป็นนายพรานจับสัตว์ ส่งให้ลูกทองหล่อ บุญฤทธิ์ บริษัทสวนสัตว์ธนบุรีวนารมย์ แต่จะเป็นเพราะทำบาปไม่ขึ้น จำทิวจึงหันกลับเข้าเมืองสมัครเข้าเป็นทหารสังกัดฝ่ายยุทธโยธา กองทัพภาคที่ ๓ เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๘ ได้รับยศชั้นต้นเป็นนายสิบตรี ด้วยความมานะพยายามในชีวิตราชการชั้นผู้น้อย จำทิวได้รับการพิจารณาขึ้นเงินเดือน ๒ ขั้นถึง ๔ ปีติดต่อกัน ซึ่งนับว่าหาได้ยากมากสำหรับทหารชั้นผู้น้อย ขณะที่เข้ารับราชการทหารนี้เอง จำทิวได้เปิดร้านรับทำงานศิลป์โดยเช่าห้องแถวริมแม่น้ำ รับงานศิลป์หารายได้พอจุนเจือครอบครัวเรื่อยมา คงเป็นเพราะฟ้าส่งให้จำทิวมาเกิดเป็นช่างศิลป์โดยเฉพาะ เมื่อพลเอกประพันธ์ กุลพิจิตร อดีตแม่ทัพกองทัพภาคที่ ๓ มีความประสงค์จะสร้างอนุสาวรีย์ขององค์สมเด็จพระนเรศวรมหาราชเพื่อทำการประดิษฐานที่ในค่ายสมเด็จพระนเรศวร พลเอกประพันธ์ได้พิจารณาคัดเลือกให้จำทิวเข้ารับการอบรมเรื่องการหล่อโลหะที่กรมศิลปากรเป็นระยะเวลา ๓ เดือน และกลับมาทำการหล่อรูปเหมือนขนาดเท่าครึ่งขององค์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช จนสำเร็จเรียบร้อยเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๒ จากนั้นเอง เมื่อได้แสดงฝีมือทางศิลป์ให้โลกรู้ งานทางด้านศิลป์ก็ไหลเข้ามาให้จำทิวได้โชว์อยู่เรื่อยๆ จากผลงานที่จำได้นั้นมีดังนี้

ออกแบบหล่อรูปพระพุทธรชินราชจำลองขนาดเท่าองค์จริงจำนวน ๒ องค์ ที่วัดกำแพงแสน จ.เพชรบุรี และที่วัดพุทธบูชาบางมด ธนบุรี หล่อรูปเหมือนเท่าองค์จริงของพระครูรังสิธรรมประ โหรี อ.บางกระทุ่ม จ.พิษณุโลก หล่อรูปเหมือนพระครูประพันธ์ ศิลกุล วัดบางสะพาน อ.วังทอง หล่อรูปหลวงพ่อบุญมา จ.พิจิตร หล่อรูปหลวงพ่อดุ วัดศกัคค้ำน้ำมัน หล่อรูปพญาปาด จ.อุตรดิตถ์ หล่อรูปเจ้าคุณราชรัตนมุนี อดีตเจ้าคณะจังหวัดพิษณุโลก สร้างพระพุทธรูปบูชา

(พระพุทธชินราช)ในงานจักรพรรดิมหาพุทธภิเษก ของพุทธสมาคมพิษณุโลก สร้างพระพุทธชินราชให้วัดนางพญา และวัดท่ามะปราง หล่อรูปหลวงพ่อบุญรอด พิจิตร ฯลฯ และในปัจจุบันนี้จำหวัรับออกแบบสร้างพระพุทธชินราชบูชา (แบบ ภ.ป.ร.) ซึ่งพลเอกฉัตรชัย สุทธิชัย อธิบดีแม่ทัพกองทัพอากาศที่ ๓ ได้รับพระบรมราชานุญาตจากองค์สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวให้จัดสร้างเพื่อหาทุนก่อตั้งมูลนิธิพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงเสด็จประกอบพระราชพิธีเททองที่วัดสุทัศนฯเรียบร้อยแล้ว จากผลงานทางศิลปะที่จำหวัได้ก่อสร้างตัวเองขึ้นมา ปัจจุบันจำหวัมีบ้านพักและโรงงานราคาด้านบาทเศษตั้งอยู่เลขที่ ๒๖/๔๗ ถนนวิสุทธิกษัตริย์ อ.เมืองพิษณุโลก และมีโรงงานหล่อตั้งอยู่ในที่ดินจำนวน ๕๐ ไร่เศษ ที่ริมถนนสายพิษณุโลก - วังทอง ทุกวันนี้จำหวัมีลูกมือช่างศิลป์ประมาณ ๓๐๐ คนเศษ มีหลักทรัพย์เป็นไร่องาะ ถิ่นจี่ ทุเรียน จำนวน ๑๐๐ ไร่เศษ ที่ ค.ทรัพย์ไพรวัลย์ อ.วังทอง ในอนาคตอันใกล้นี้ จำหวักำลังตั้งฟาร์มปศุสัตว์เพื่อช่วยเหลือราษฎรในเขตภาคเหนือ โดยจำหวัได้หาซื้อพ่อวัวพันธุ์แท้ คือพ่อพันธุ์เรดซินดี้จำนวน ๒ ตัว พันธุ์อเมริกันบรามันจำนวน ๑ ตัว และแม่วัวอีกประมาณ ๑๐๐ กว่าแม่แล้ว โดยมีโครงการจะสร้างที่ดินจำนวน ๒๐๐ ไร่ให้เป็นฟาร์มปศุสัตว์ที่บ้านคอนทอง อ.เมืองพิษณุโลก ขณะนี้กำลังปลูกหญ้าและสร้างโรงเรือน ทั้งนี้จำหวัได้กล่าวว่าจะเป็นโครงการช่วยเหลือเกษตรกรในภาคเหนือให้มีวัวพันธุ์ดี โดยจะจำหน่ายและรับผสมพันธุ์ในราคาถูก เป็นการช่วยเหลือทางราชการอีกทางหนึ่งด้วย และมีโครงการจะตั้งฟาร์มม้าในพื้นที่เดียวกัน ขณะนี้กำลังติดต่อหาซื้อพ่อพันธุ์ม้าอยู่ ขณะนี้จำหวัยังคงรับราชการเป็นข้าราชการในตำแหน่งเจ้าสิบเอกเต็มขั้น มีภรรยาชื่อนางพิมพ์ บุตรชายหญิงจำนวน ๖ คน นอกจากนั้นจำหวัยังต้องส่งเสียน้อง ซึ่งเรียนอยู่ที่เมืองนอกอีกถึง ๓ คนด้วยกัน

จากผลงานการสร้างตัวของเด็กท้องถิ่นงานๆ เรียนจบแล้วชั้น ม.๓ สามารถสร้างตัวเองขึ้นมาจนมีทรัพย์สินราคาหลายล้านบาท สมควรหรือยังที่จะ “บันทึกไว้ในบ้านเมือง” เพื่อเป็นแนวทางของอนุชนรุ่นหลังให้ดำเนินรอยตามแบบอย่าง จ.ส.อ.ทวิ บุรณเขตต์ ช่างศิลป์เพชรน้ำหนึ่งของเมืองพิษณุโลก และประเทศไทยในขณะนี้

คนเดินดินผู้องอาจ

จ.ส.อ.ทวี บุรณเขตต์ ข่างหล่อพระผู้แพร่ความงาม

ของพระพุทธชินราชไปทั่วทิศ

จากหนังสือพิมพ์เพื่อนเดินทาง ปีที่ ๒ ฉบับวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๒๔

พระพุทธรูปสมัยสุโขทัย เป็นที่ยอมรับกันว่า เป็นงานฝีมือประติมากรรมทางพุทธศิลป์ที่เป็นเลิศในรูปลักษณะอันงามโดดเด่น และสามารถถ่ายทอดพุทธปรัชญา สัจธรรมที่โลกไม่อาจปฏิเสธออกมาได้อย่างหมดจดงดงาม โดยไม่ต้องมีถ้อยคำอธิบายใดๆอีกเลย ความนิ่งอย่างสงบ ท่วงท่ากริยาที่ปล่อยวางอย่างที่ไม่มีความติดข้อง ริมพระโอษฐ์ที่เผยอยิ้มเล็กน้อยแต่เพียงพอจะบ่งบอกถึงความเมตตากรุณาต่อสัตว์โลกทั้งปวงอย่างไม่มีขอบเขต เปลือกพระเนตรทั้งสองข้างหรือร่องเล็กน้อย แววพระเนตรที่ทอดต่ำลงเบื้องล่างบ่งบอกถึงความสุขสงบสันติยิ่งกว่าความสงบสุขและยิ่งกว่าสันติสุขใดๆ ที่มวลมนุษยเคยได้สัมผัส ความงามอันอ่อนช้อยแต่มั่นคงและสละสลวยอันมั่นคงแต่อ่อนโยนของพระพุทธรูปที่เป็นศิลปะสมัยสุโขทัยนั้น ถือเป็นความงามอันยิ่งใหญ่แห่งงานฝีมือทางพุทธศิลป์ในเมืองไทย ไม่ว่าจะเป็นพระพุทธรูปปางลีลาหรือปางอื่นๆ ถ้านึกไม่ออกว่า นอกจากพระพุทธรูปปางลีลาสมัยสุโขทัยแล้ว ยังมีพระพุทธรูปสุโขทัยปางอื่นใดอยู่ที่ไหน ซึ่งพอจะอ้างเอามาเป็นประจักษ์หลักฐานของงานฝีมือศิลปะอันเลอเลิศไม่มีที่เสมอเหมือนนี้ จะบอกให้ได้เลยว่า พระพุทธชินราช ที่วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ จังหวัดพิษณุโลกนั้น ใครเห็นก็ต้องยอมรับเป็นเสียงเดียวกันว่า พระพุทธชินราชแห่งวัดพระศรีรัตนมหาธาตุ จังหวัดพิษณุโลก องค์นี้งามเป็นเลิศเป็นหนึ่งไม่มีสองในแผ่นดิน ด้วยเหตุที่องค์พระพุทธชินราชแห่งเมืองสองแควหรือพิษณุโลกองค์นี้ เป็นฝีมือช่างสุโขทัยสมัยพระเจ้าลิไท ที่งามล้ำเป็นเลิศในแผ่นดิน จึงมีผู้มีจิตศรัทธาในพระพุทธศาสนามากมายได้อุทิศสละพาหนะเสาะหาข่างปิ่นและข่างหล่อพระพุทธรูปที่มีฝีมือเป็นเอกในยุคหนึ่งสมัยนั้นให้สร้างพระพุทธชินราชจำลองขึ้นมาในขนาดต่างๆ กัน ครบแต่ขนาดจำลองเท่าองค์จริง และเล็กกว่าไปจนถึงจำลองเป็นพระพุทธรูปบูชา หน้าตักแค่ ๕ - ๖ นิ้ว พุทก็มีมาก มาในพ.ศ.นี้เชื่อว่าจะมีเหลือข่างปิ่นและหล่อพระพุทธรูปฝีมือเยี่ยมอยู่เพียงคนเดียว ที่สามารถสร้างจำลองพระพุทธชินราชได้งดงามใกล้เคียงกับพระพุทธชินราชองค์จริง ซึ่งประดิษฐานอยู่ในพระอุโบสถวัดพระศรีรัตนมหาธาตุ พิษณุโลก มากที่สุด เพื่อนชาวพิษณุโลกที่นำเราไปพบ แนะนำให้ทราบว่า ข่างฝีมือเยี่ยมของเมืองสองแคว สำหรับงานหล่อพระพุทธรูปนั้น ชื่อ ทวี บุรณเขตต์ เป็นอดีตข้าราชการทหารยศจ่าสิบเอกแห่งกองทัพบก ประจำกองทัพนครที่ ๑ เราเรียน “ลุงทวี” เรื่อยมา ตั้งแต่เพิ่งเจอหน้ากัน พอรู้ว่าลุงทวี เป็นอดีตจ่านายสิบแห่งกองทัพบกไทยจึงเลยเรียกลุงทวีเสียใหม่อีกทีว่า “คุณลุงจ่า” เป็นข่างปิ่นเพราะชอบฝีมือพ่อ พวกเราเป็นฝ่ายขกคณะไปเยือนคุณลุงจ่าถึงที่บ้าน ซึ่งบริเวณ โดยรอบนั้น คุณลุงจ่าทำเป็นพื้นที่ของโรงงานปั้นและหล่อพระไปด้วย มีหุ่นดิน หุ่นขี้ผึ้ง และพระพุทธรูปที่เทโลหะในแบบหุ่นปั้นขี้ผึ้งไปแล้ว ระเกะระกะอยู่เป็นกลุ่มๆ นึกขึ้นมาได้ว่าในสมัยที่คุณลุงจ่ายังเป็นเด็กหนุ่มอยู่นั้น โรงเรียนที่ฝึกสอนฝีมือทำนองนี้ยังไม่เปิด ถ้าเป็นอย่างนั้น คุณลุงจ่าไปเล่าเรียนฝึกฝนงานฝีมือปั้นพระและหล่อพระ ซึ่งต้องใช้ความรู้ทางวิทยาการหลอมโลหะอย่างแตกฉานมาก่อนจึงจะทำสำเร็จได้ มาจากที่ไหนกัน “ผมเรียนจากพ่อ พ่อผมทำนวาครูปเก่งมาก และสลักไม้ก็ยอดเยี่ยม” คุณ

ลุงจ่านิยมชมชื่นฝีมือวาดรูปและงานแกะสลักของพ่อก็จริง แต่ลุงจ่ากลับคิดไปเอาดีทางปั้นรูป จนปีพ.ศ. ๒๕๕๘ จึงเข้ารับราชการทหาร ตอนนั้นพลเอกประพันธ์ กุลพิจิตร เป็นแม่ทัพภาคที่ ๓ (พิษณุโลก) พลเอกประพันธ์ กุลพิจิตร ดำริจะสร้างอนุสาวรีย์สมเด็จพระนเรศวรฯ เป็นรูปปั้นหรือรูปหล่อโลหะอย่างใดอย่างหนึ่ง คุณลุงจ่าจึงถูกเรียกตัวมาทดลองปั้นหุ่นสมเด็จพระนเรศวร และตอนนั้นโชคดีมากที่พลเอกประพันธ์ กุลพิจิตร มองเห็นแววความเก่งกล้าสามารถของคุณลุงจ่าอยู่เต็มตา จึงส่งไปรับการอบรมการหล่อโลหะที่กรมศิลปากร พระสุวรรณค์บวกกับการเรียนรู้เป็นความเลิกล้ำของฝีมือ “ตอนนั้น.....ผมคิดว่าปี พ.ศ. ๒๕๖๒.....” จ.ส.อ. ทวี บุรณเชตต์ พยายามทบทวนวันเวลาในอดีตกลับคืนมา แต่ไม่มั่นใจนัก..... “อบรมอยู่ ๓ เดือนจึงจบหลักสูตร” ให้ประจักษ์แก่ตาคนอื่น ๆ จนกระทั่งมาถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ทางราชการกำหนดให้สร้างพระพุทธรชินราชจำลอง สำหรับพิธี “จักรพรรดิมหาพุทธภิเษก” ทั้งปั้นทั้งหล่ออยู่นานถึง ๓ ปี จึงสำเร็จได้ จากความสำเร็จในการสร้างพระพุทธรชินราชจำลองครั้งนั้น เป็นเหตุสำคัญที่ทำให้คุณลุงจ่าเหมือนถูกกำหนดตัวเอาไว้ สำหรับงานปั้นและหล่อพระพุทธรชินราชจำลองโดยเฉพาะ เพราะหลังจากนั้นไม่นาน งานว่าจ้างหล่อพระและรูปเหมือนอื่นๆ ได้หลั่งไหลมาถึงมือคุณลุงจ่ามากต่อมาก จนถึงกับต้องบอกเลื่อนการนัดหมายรับของสำหรับลูกค้าบางรายออกไปนานหลายๆ เดือนก็มี คุณลุงจ่าทวี บุรณเชตต์ ปัจจุบันอายุ ๖๐ เศษ ออกจากราชการทหารมาทำงานส่วนตัว ก็งานรับสร้างพระพุทธรูปปางต่างๆ และรับหล่อรูปเหมือนด้วยโลหะ ที่ยังคงทำอยู่เดี๋ยวนี้เมื่อไม่กี่ปีมานี้

สำหรับงานปั้นและงานหล่อพระพุทธรูปนั้น คุณลุงจ่าทำจริงๆ มานานสิบปีเศษเข้านี้แล้ว มีลูกมือเก่าแก่อยู่คนหนึ่งชื่อ นิวัฒน์ ซึ่งมาฝึกเป็นช่างปั้นและหล่อโลหะกับคุณลุงจ่ามานานเก่าแก่กว่าใครเพื่อน บอกกับพวกเราว่า “ผมจำได้.....ผมทำงานที่นั่นมา ๑๔ ปีเต็มแล้วครับ.....สบายใจดี ไม่มีปัญหาอะไรเลย ลุงจ่าปกครองดูแลและสั่งสอนอบรมเราเหมือนเป็นลูกเป็นหลาน.....เดี๋ยวนี้ผมพอมีฝีมือใช้ได้แล้วครับงานปั้น งานหล่อ เดี่ยวนี้ส่วนใหญ่ผมทำเองไม่ต้องให้ลุงจ่าเหนื่อยมาอย่างแต่ก่อนแล้ว” ขณะที่นิวัฒน์ชายหนุ่มวัย ๓๔ - ๓๕ กำลังตกแต่งก้อนขี้ผึ้งหลอมเป็นยอดพระเกศมาลาขององค์พระพุทธรชินราชจำลองต่อไป หลังจากบอกกับพวกเราแล้ว คุณลุงจ่าก็บ่นเปรยๆ ขึ้นมาว่า “ทำไมจะไม่เหนื่อย....ถึงเดี๋ยวนี้ก็ยังเหนื่อยซ้ำของสารพัดขึ้นราคากันเป็นแถว แรงงานก็หายากเสียเหลือเกิน ข้าราชการกองแรงงานก็จะเอาเรื่องกับผมเสียเรื่อย เอาเด็กอายุ ๑๒ - ๑๓ ปี มาฝึกงานปั้น งานหล่อให้มีเงินเดือนให้ใช้มัน ให้ข้าวปลาอาหารครบมือ ผมหวังจะหาเด็กๆ ที่แวदीๆ มาสืบทอดฝีมือด้านนี้ต่อไป จากผมที่นับวันแคว้งโรยไปทุกที ก็โดนท่านหาว่าเอาเด็กมาเป็นแรงงานทาสเสียอีก เอ้อกลุ่ม” ชายวัยฉกรรจ์แต่ทำทางยังแข็งขันยิ่งนัก กำลังก้มๆ งกๆ ตรวจดูรูปทรงของพระพุทธรูปปางลีลาจำลองจากต้นแบบสุโขทัยที่ลือชื่อ่วนอยู่ เราได้รับรู้ต่อมาว่า การจำลองปั้นหุ่นของพระพุทธรชินราชหรือพระพุทธรูปองค์หนึ่งองค์ใด ที่มีผู้คิดว่าจ้างให้สร้าง คุณลุงจ่าจะต้องทำการตรวจสอบความกว้างความหนา ความโค้งเว้าแต่ละสัดส่วนของพระพุทธรูปองค์จริง จนมั่นใจเสียก่อน จึงนำเอาสัดส่วนนั้นมาลดหรือขยายตามอัตราส่วนที่ควรเป็นไปจริงๆ อย่างถี่ถ้วนทุกครั้ง พระพุทธรชินราชจำลองหรือพระพุทธรูปปางอื่นๆ ที่จำลองจากองค์จริง ถ้าให้คุณลุงจ่าทำให้ ก็เป็นอันรับประกันได้เลยว่า ไม่มีผิดพลาด “ผมทำได้จริงแต่ไม่เหมือนเปี๊ยะหรือครับ มีผิดเพี้ยนไปบ้าง ที่จำลองให้เหมือนกันจริงๆ ยากมากครับ ฝีมือคนโบราณฝีมือชั้นครู บรรลุที่เดียว.....ผมจำลองมาใกล้เคียงกว่าของคนอื่นๆ เท่านั้นเอง และขนาดอัตราส่วนแต่ละชิ้นแต่ละส่วนของผมไม่ผิดผมต้องรักษางานฝีมือนี้เอาไว้.....มีคนมาแนะให้ผมหล่อพระเหมือนหล่อกระทะแล้วเอาแต่ละชิ้นมาเชื่อมกันอีกที อย่างที่ช่างหล่อพระแถวบ้านช่างหล่อ กรุงเทพฯ เขาทำกันอยู่เดี๋ยวนี้.....ครับ ทำอย่างนั้น ต้นทุนต่ำลงเยอะ ราคาสำหรับลูกค้าก็ถูกลงไปจริง ผมไม่เถียง แต่ผมทำลาชงานฝีมือ

ตำแหน่งของไทยเราด้วยวิธีฉาบฉวยอย่างนั้น.....ผมทำไม่ได้” เขามีผู้ติดต่อให้ลุงจำ หล่อพระพุทธรชินราชขนาดองค์โตกว่าองค์จริงอยู่ครั้งหนึ่ง ซึ่งลุงจำรีบปฏิเสธไปทันที “โธ่....เงินนะ ใครก็อยากจะได้ แต่ให้มีเหตุผล ที่เขาจ้างผมหล่อพระพุทธรชินราชจำลอง ให้ขนาดโตกว่าองค์จริงนั้น ผมทำไม่ได้.....พูดกันตรงๆผมไม่กล้าหือครับ คิดดูเถิดทำอย่างนั้นก็เหมือนกับคิด ไปแข่งขันประชันขนาดกับหลวงพ่อบุญรอด ที่เป็นองค์จริงแท้มาแต่โบราณ.....เดี๋ยวก็ได้คู่คำคู่ดีกันหือรอก ผมให้เขาเปลี่ยนชื่อกับเปลี่ยนบางส่วนขององค์พระ อย่าให้เหมือนพระพุทธรชินราชเสียทีเดียว ถ้าเขายอม ผมจะรับหล่อให้ แต่เขาไม่เปลี่ยนใจ ผมก็เลยบอกปิดให้เขาไปหาคนอื่นทำ.....” คุณลุงจำหัวเราะหึๆ อย่างนึกสังเวชในกิเลสของมนุษย์ ที่คิดบ้าง คิดจะแข่งใหญ่แข่ง โตกับหลวงพ่อบุญรอดพระพุทธรชินราช ที่ท่านประดิษฐานวางเฉยอยู่ในพระอุโบสถวัดพระศรีรัตนมหาธาตุวนานับร้อยๆปีมาแล้ว ไม่ได้ไปยุ่งเกี่ยวให้ใครเดือดร้อนเลยแม้แต่นิดเดียว ยังมีคนคิดลบสติจิตของท่านเข้าจนได้ งานปั้นแบบและหล่อพระพุทธรูปด้วยโลหะนั้น เป็นงานช่างฝีมือระดับสูงของไทยแขนงหนึ่งเลยทีเดียว แต่ความไม่รักฝีมือประการหนึ่ง และการเปลี่ยนของ โลกและสังคมอีกประการหนึ่งที่เป็นผลให้งานฝีมือแขนงนี้นับวันแต่ละจะเสื่อมลด หดหายไปทุกที และที่รู้ๆ เห็นๆ กันชัดๆ ก็จากปากคำของคุณลุงจำทวี บูรณเขตต์ นี่แหละ “ผมมีลูกชาย ๒ คน หญิง ๔ คน ยังไม่มีวีแววว่าลูกคนไหนจะสนใจงานนี้อย่างจริงจังสักคนเดียว เขาไม่สนใจ ผมจะไปบังคับเขาทำไม แต่ใจผมก็อยากให้เขาเป็นพ่อค้าแม่ขาย ไปเรียนค่อทางพาณิชย์บัญชีมากกว่า.....” งานช่างปั้นและหล่อพระพุทธรูปของไทยนั้นเรานั้น ต้องใช้ทั้งฝีมือ ความสามารถและพรสวรรค์ มาผนึกกับความพอใจที่จะสร้างผลงาน ละความอดทนอย่างขึงขัง ในการผลิตงานแต่ละชิ้นตอน ซึ่งต้องใช้ความละเอียดอ่อน รอบคอบ และต้องอาศัยประสบการณ์อันยาวนานเป็นปีๆ มาเป็นเครื่องวัดค่าฝีมือที่สำเร็จออกมาแต่ละชิ้น ถูกต้องที่สุด ถ้าจะพูดว่า พระพุทธรูปที่คุณลุงจำและคนงานใกล้ชิด ร่วมกันปั้นและหล่อโลหะนั้น แต่ละองค์ จะมีเพียงหนึ่งเดียว ไม่มีแม่พิมพ์สำหรับใช้ค่อ ไปอีกสำหรับพระพุทธรชินราชองค์ต่อๆ ไป ไม่ว่าจะเป็นพระพุทธรูปขนาดไหน ชิ้นตอนจะเริ่มและสิ้นสุดอย่างเดียวกันตั้งแต่การปั้นแบบครั้งแรกด้วยดินเหนียวจากทำนน้ำวัดจันทร์ซึ่งดีที่สุดในเวลานี้ ปั้นรูปแบบเป็นหุ่นสำหรับเทโลหะที่ได้ความงามและขนาดอัตราต่างๆ แน่ชัดแล้ว จึงอุปได้ทุกซอกทุกมุมขององค์พระด้วยขี้วัวละลายผสมทรายละเอียดป้องกันมิให้เนื้อโลหะที่จะเทลงไปแบบมีเนื้อพรุนน่าเกลียด ชิ้นต่อมา ช่างปั้นจะพอกแผ่นขี้ผึ้งผสมชันเดียวไฟร้อนๆ จนเป็นเนื้อเดียว แล้วมาทำให้เย็น เอาไปแผ่เป็นแผ่นบางๆ สำหรับพอกทับเนื้อหุ่นดิน ส่วนนี้จะเป็นส่วนที่โลหะหลอมเข้าไปแทนที่ และอีกหลายๆชิ้นตอนแต่ละชิ้น แต่ละตอน ประณีต และทำกันอย่างรอบคอบระมัดระวัง สำหรับการสร้างพระพุทธรชินราชจำลองขนาดเท่าองค์จริง หน้าตักกว้าง ๒ เมตร ๑๕ เซนติเมตรนั้น คุณลุงจำบอกว่า “ใช้เวลานานร่วมครึ่งปีจึงจะเสร็จ” ถ้าใครสนใจงานช่างฝีมือระดับเหนือคนของลุงจำ แวะไปถามหาที่ อำเภอเมือง พินิจโลก ใครก็รู้จักบ้านลุงจำหล่อพระดีกันทุกคน เดียวนี้คุณลุงจำทวี บูรณเขตต์ เป็นคนเดินดินผู้ซื่ออาจ และเป็นสมบัติที่เมืองพินิจโลกภูมิใจยิ่งนัก

คำกล่าวสดุดีของนายสืบ รอดประเสริฐ

ผู้ว่าราชการจังหวัดพิษณุโลก

ในพิธีเชิดชูเกียรติ จำสืบทอดวี นุรณเขตต์

วันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๖

ณ ศาลาประชาคมจังหวัดพิษณุโลก

ทูลทรงทราบฝ่าบาท

เกล้ากระหม่อมขอประทานวโรกาส ทูลถวายคำสดุดี จำสืบทอดวี นุรณเขตต์ ดังต่อไปนี้

จำสืบทอดวี นุรณเขตต์ เกิดเมื่อวันที่ ๙ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๙๕ ที่บ้านตาปะขาวหาย ตำบลหัวรอ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก เป็นบุตรของนายบุญทิว นางชวน นุรณเขตต์ การศึกษาสำเร็จชั้นมัธยม ๓ จากโรงเรียนผดุงราษฎร์ พิษณุโลก

เมื่อออกจากโรงเรียนแล้ว จำสืบทอดวี นุรณเขตต์ ได้ออกมาประกอบอาชีพเป็นลูกจ้างในด้านศิลป์ต่างๆ เป็นเวลาถึง ๑ ปี จนอายุได้ ๒๑ ปี จึงได้สมัครเข้ารับราชการทหาร สังกัดฝ่ายยุทธโยธา กองทัพบกที่ ๑ ในช่วงนี้เอง จำสืบทอดวี นุรณเขตต์ ได้เริ่มแสดงความสามารถทางด้านศิลป์ เช่น การวาดภาพและการแกะสลัก เป็นต้น

ต่อมากองทัพบกที่ ๑ มีความประสงค์จะสร้างอนุสาวรีย์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช เพื่อประดิษฐานในค่ายสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ผู้บังคับบัญชาเห็นว่า จำสืบทอดวี นุรณเขตต์ เป็นผู้มีความสามารถทางด้านช่างศิลป์ จึงได้ส่งไปเข้ารับการอบรมการหล่อโลหะที่กรมศิลปากร เป็นระยะเวลาประมาณ ๑ เดือน เมื่อกลับจากการอบรมแล้วจึงได้ทำหน้าที่หล่อรูปเหมือนองค์สมเด็จพระนเรศวรมหาราชจนสำเร็จเรียบร้อยในปี ๒๕๐๒ รูปหล่อนี้วงการช่างศิลป์ต่างยกย่องว่ามีความละเอียดสวยงามหาที่ติมิได้

ในด้านการรับราชการ จำสืบทอดวี นุรณเขตต์ ได้อุทิศชีวิตการทำงานเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ทางราชการอย่างแท้จริง จนผู้บังคับบัญชาเห็นความขยันหมั่นเพียร ความเสียสละ และความรับผิดชอบได้พิจารณาขึ้นเงินเดือน ๒ ขั้นติดต่อกันถึง ๔ ปี ซึ่งนับว่าเป็นสิ่งที่หาได้ยากยิ่งในชีวิตราชการทหารผู้น้อยและในระหว่างรับราชการทหาร เมื่อมีเวลาว่างก็ได้รับจ้างทำงานทางด้านช่างศิลป์ เพื่อหารายได้มาเลี้ยงครอบครัวอีกทางหนึ่ง เมื่อมีผู้มาว่าจ้างให้ทำงานทางด้านช่างศิลป์มากขึ้น จนชื่อเสียงทางการหล่อพระขจรขยายไปทั่วประเทศ จำสืบทอดวี นุรณเขตต์ จึงได้ลาออกจากราชการในปี พ.ศ. ๒๕๒๑ เพื่อประกอบอาชีพทางด้านช่างศิลป์แต่เพียงอย่างเดียว และในขณะเดียวกันก็มุ่งมั่นที่จะอนุรักษ์ ส่งเสริม และเผยแพร่วัฒนธรรมไทยอย่างจริงจัง โดยการรวบรวมวัตถุโบราณสมัยต่างๆ ใ้ภายในบ้าน เพื่อให้ นักเรียน นิสิต นักศึกษาและชาวต่างประเทศได้เข้าชมทุกวัน ซึ่งถือว่าเป็นวิทยาทานอย่างหนึ่ง

ในด้านเกียรติคุณที่ได้รับ จำสืบทอดวี นุรณเขตต์ ได้รับการแต่งตั้งเป็นอนุกรรมการวัฒนธรรมจังหวัดพิษณุโลก เป็นที่ปรึกษาศูนย์ศึกษาและวิจัยวัฒนธรรมพื้นบ้านของหัวเมืองฝ่ายเหนือ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตพิษณุโลก ได้รับเชิญให้ไปเป็นอาจารย์พิเศษของวิทยาลัยเทคนิคพิษณุโลก และนอกจากนั้นยังได้รับเชิญให้ไปเป็นวิทยากรในสถาบันการศึกษาระดับต่างๆอีกเป็นอันมาก

นับเป็นเวลากว่า ๒๐ ปีที่เจ้าสิบเอกทวี บุรณเขตต์ ได้สร้างสรรค์ผลงานทางด้านการหล่อโลหะจนมีผลงานอย่างมากมาย ผลงานดีเด่นที่พอจะรวบรวมได้ คือ

- ๑.อนุสาวรีย์สมเด็จพระนเรศวรมหาราชในกองทัพภาคที่ ๓
 - ๒.รูปหล่อนายแพทย์เป็นทูล บุญอิดและภรรยา ในโรงพยาบาลพุทธชินราชจังหวัดพิษณุโลก
 - ๓.พระประธานวัดต่างๆทั่วประเทศไม่น้อยกว่า ๓๐ วัด
 - ๔.พระบุขารุ่น ม.ว.ก. ของวัดเบญจมบพิตร
 - ๕.พระบุขารุ่น ภปร. ของกองทัพภาคที่ ๓
 - ๖.พระบุขารุ่นพระมาลาเบี่ยงของวัดพระศรีรัตนมหาธาตุ
- นอกจากนี้แล้ว ยังมีผลงานทางด้านจิตรกรรมและประติมากรรมอีกมากมาย

เจ้าสิบเอกทวี บุรณเขตต์ นอกจากจะเป็นบุคคลที่มีผลงานดีเด่นทางด้านการหล่อ โดยเฉพาะการหล่อพระพุทธรูป ซึ่งหาใครที่มีฝีมือเสมอเหมือนได้ยาก จนได้รับการยกย่องจากวงการช่างศิลป์ และสื่อมวลชนโดยทั่วไปแล้ว ยังเป็นผู้มีความประพฤติ คุณธรรม ศีลธรรม อันเป็นแบบอย่างที่ดีงามให้แก่ผู้อื่นในหลายๆด้าน เช่น

- ๑.เป็นผู้มีความขยันหมั่นเพียร โดยสร้างฐานะตนเองจากความยากจน จนสามารถมีฐานะมั่นคงในปัจจุบัน
- ๒.เป็นผู้มีความประหยัด หลีกเลี่ยงการใช้จ่ายทรัพย์สินในทางที่ไม่จำเป็น เช่น การเที่ยวเตร่ การเลี้ยงอย่างฟุ่มเฟือย และการเข้าสมาคมที่ไม่เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม
- ๓.เป็นผู้มีความซื่อสัตย์ จนเป็นที่ยกย่องของบุคคลทั่วไป
- ๔.เป็นผู้มีความเสียสละ โดยอุทิศเวลาของตนเองให้แก่การศึกษาของเยาวชน นอกจากนั้นยังได้บริจาคทรัพย์สินเป็นจำนวนมาก เพื่อการศึกษา ศาสนา และสาธารณประโยชน์
- ๕.เป็นแบบอย่างที่ดีในด้านความประพฤติ การปฏิบัติตนในทุกด้าน

ผลงานและคุณธรรมของเจ้าสิบเอกทวี บุรณเขตต์ นับว่าเป็นแบบอย่างที่ดีงามให้แก่บุคคลในสังคม โดยเฉพาะในด้านการหล่อพระนั้น นับได้ว่า เจ้าสิบเอกทวี บุรณเขตต์ ได้อนุรักษ์ พัฒนาและได้สร้างสรรค์ผลงานอันเป็นการแสดงให้เห็นถึงเอกลักษณ์ของความเป็นไทยอย่างเด่นชัด จึงสมควรที่จะได้รับการยกย่องให้เป็นที่ยปรากฏแก่บุคคลทั่วไป

ด้วยเหตุนี้ ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดพิษณุโลกและสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติจึงขอสดุดีเกียรติคุณ เจ้าสิบเอกทวี บุรณเขตต์ ในฐานะผู้มีผลงานดีเด่น ทางด้านวัฒนธรรม สาขาการช่างฝีมือ แขนงช่างหล่อเพื่อให้เป็นแบบอย่างอันดีงามแก่นุชนไทยสืบไป

บัดนี้ได้เวลาอันสมควรแล้ว ขอทูลฝ่าบาทได้ทรงกรุณาประทานเครื่องหมายเชิดชูเกียรติให้แก่ เจ้าสิบเอกทวี บุรณเขตต์ เพื่อเป็นเกียรติประวัติและเป็นสิริมงคลแก่วงศ์ตระกูลสืบต่อไป

แล้วแต่จะโปรด